

Murillo f.º

BEATI

RAYMUNDI

LULLI

DOCTORIS ILLUMINATI
ET
MARTYRIS.

LIBER

MAGNUS CONTEMPLATIONIS
in Deum.

JVXTA MOGVNTINAM EDITIONEM
in folio Anni MDCCXL.

IN VARIOS TOMOS DISTRIBUTUS.
Tomus III.

PALMÆ MAJORICARUM
anno MDCCXLVII.

Superiorum permissu.

Typis Michaelis Cerdà & Antich, & Mi-
chaelis Amoròs Typogr.

B E A T I

RAYMUNDI

V L L I

DOCTORIS ILLUMINATI

MANUSCRIPTO

I B E R

MANUSCRIPTO

IN

MANUSCRIPTO

IN

IN

IN

MANUSCRIPTO

IN

IN

IN

BEATI
RAYMUNDI

LULLI

DOCTORIS ILLUMINATI

ET

MARTYRIS

MAGNVS LIBER

CONTEMPLATIONIS

IN DEVM

DISTINCTIO XIV.

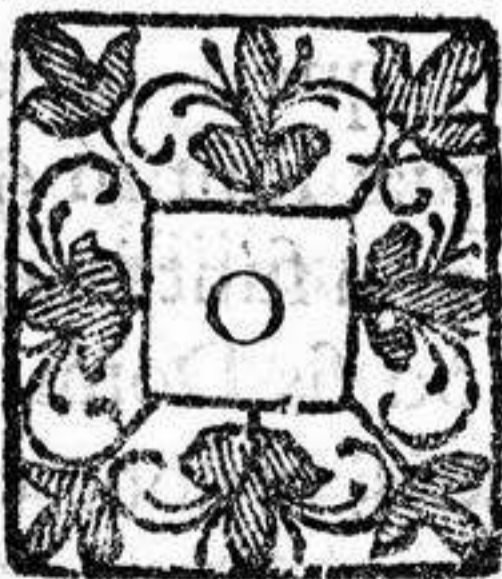
De Divino Dominio.

CAPUT LXVI.

*Quomodo sit conveniens & rationabile nos-
 trum Dominum DEVM esse supremum
 Dominum per exaltationem
 Nobilitatis.*

1.

2.

DEVS excellens, Do-
 mine gloriose, abundans
 in omnibus bonis! Tuo
 honorato Dominio de-
 tur omnis laus & ho-
 nor & virtus, quia val-

A

de

de dignum est Te esse nostrum Dominum, quoniam es æternus & infinitus & nos sumus principiati & finiti.

2. Quia Tibi, *Domine*, est proprium habere infinitatem & Æternitatem, & nobis habere finitatem & principium, est valde conveniens, quòd sis noster Dominus; quoniam valde conveniens est, quòd res habentes principium & finem sint servæ & subditæ rei infinitæ, æternæ & perfectæ sinè ullo defectu.

3. Unde benedicta sit, *Domine*, tua magna Virtus & tua magna Bonitas; quia ratione magnitudinis tuæ Virtutis & Nobilitatis convenit, quòd sis Dominus omnium rerum, quæ Tibi non sunt æquales in Virtute & Bonitate.

4. b. *O benedicte Domine in omnibus rebus!* Cùm sis adeò potens, quòd habeas Potestatem super omnia, quæ sunt in *esse*, & etiam super omnia, quæ non sunt in *esse*, justum & dignum est, quòd sis Dominus ratione tuæ magnæ Potestatis, ratione cuius mereris esse Dominus.

5. *Humilis Domine!* Cùm in Te sit omnis Scientia & omnis Sapiencia ita, ut nihil sit Tibi occultum, & nulla res extra Te habeat omnem scientiam & sapientiam, dignum est, quòd sis Dominus super omnia Dominia, & quòd omnia sint subdita tuo honorato Dominio.

6. *O Domine gratiose, benigne!* Cùm omnis Æquitas & Justitia sit in Te, & in nulla re sit tanta æquitas & justitia, quanta est in Te, ratio requirit & demonstrat Te esse magis dignum Dominio, quàm ullam aliam rem; quoniam dominium non pertinet ad rem, in qua deficit justitia & æquitas.

7. c. *Beate Domine, plene omnibus bonis!* Qui est Dominus firmamenti & elementorum & omnium animalium & omnium metallorum & omnium vegetabilium oportet, quòd sit abundans omnibus Virtutibus & Nobilitatibus & Honorificentis.

8. Nam si ita esset, *Domine*, quòd Dominus omnium istarum rerum tam magnarum & nobilium & altarum esset defectuosus

4 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
fectuosus in virtutibus & nobilitatibus,
non esset dignum, quòd ipse esset Domi-
nus earum.

9. Igitur, cùm Tu, *Domine DEVS*,
sis adeò perfectus in Bonitate & in omni-
bus Virtutibus, quòd intellectus non suffi-
ciat ad intelligendum, nec aures ad audi-
endum, nec os ad loquendum, nec oculi
ad videndum tuam magnam Bonitatem &
tuas magnas Virtutes, dignum est Te esse
Dominum omnium rerum, quia es supre-
mus in Virtutibus & in Bonitate.

10. d. Cùm Tu, *Domine DEVS*, sis
adeò conveniens & dignus Dominio per
multas rationes, valde miror de gentibus
mundanis, quomodo possit esse, quòd eru-
bescant Tibi servire & Te honorare in hoc
mundo; quia multi & plerique homines
erubescunt amare & honorare Te & ser-
vire Tibi ratione hominum mundanorum,
qui irrident & reprehendunt eos.

11. Unde, si ita esset, *Domine*, quòd
non esses dignus esse Dominus propter ali-
quos defectus, qui essent in Te, non esset
mi-

mirum, si homo erubesceret Tibi fervire; sed, cum sis adeo dignus Dominio, & tuis servis sis adeo magnus adjutor & abundans bonis temporalibus & spiritualibus, est valde mirum, quod ullus homo erubescat tam nobilem Dominum, sicut Tu es, amare & honorare, & ei fervire.

12. *Honorabilis Domine!* Cum Tu sis adeo abundans Pietate & Misericordia & Gratiâ erga tuos subditos, & sis adeo nobilis & mirabilis & virtuosus Dominus, magnam hæresin & ingratitude[m] reputo, quod ullus erubescat amare & honorare Te, & fervire Tibi propter homines discognoscentes tuum honorem & beneficium, quod recipiunt à Te.

13. e. *O Domine sancte, gloriose!* Tuum Dominium non movetur nec mutatur nec alteratur nec corrumpitur, imò stat firmum & securum ita, quod nullum aliud dominium sit dignum esse *in esse* nisi tuum.

14. Cum omnia alia dominia, *Domine*, mutantur, corrumpantur & debilitentur

tur

tur præter tuum, ideo est valde rationabile
nullum aliud dominium esse *in esse*, nisi
tuum tantum.

15. Unde benedictus sis, *Domine DE-*
VS; quia sicut nos meremur esse servi, &
possideri à Te ratione nostrarum miseria-
rum & culparum & defectuum, ita & ad-
huc multò meliùs mereris Tu esse Domi-
nus ratione magnæ Perfectionis & magna-
rum Virtutum, quæ sunt in Te, & quæ ve-
niunt à Te.

16. f. *O sapiens Domine, perdurabilis,*
excellens! Mirabiliter demonstratur & sig-
nificatur Te debere esse Dominum, & nos
servos; quia omnibus modis & rationibus
demonstratur Te debere esse Dominum,
& nos vafallos & servos & subditos tuo
alto Dominio.

17. *Domine DEVS!* Sicut per omnes
modos & rationes demonstratur & mani-
festatur Te non debere nec posse esse va-
fallum nec subditum ulli creaturæ, ita per
omnes rationes & causas demonstratur nos
non debere esse Dominos, imò debere esse

va-

vafallos & fubditos.

18. Nam impoffibile eft, *Domine*, quòd Tu, qui es infinitus & æternus & innocens & totus completus omnibus bonis, fis fubditus ulli rei; quia omnis alia res, præter Te, eft finita & terminata & carens nobilitatibus, quæ funt in Te.

19. g. Sanctitas & Gloria & Honor dentur tuo Dominio, *Domine DEVS*, quia Ratio & Iuftitia adeò requirunt Te effe Dominum, quòd iuftum & dignum fit Te effe æquè bene Dominum malorum, ficut bonorum, & rerum vilium, ficut nobilium.

20. Unde, cùm ego fim res adeò vilis & culpabilis, Tibi, *Domine DEVS*, quoad me non eft dignum nec iuftum, quòd fim fervus & fubditus tam nobilis & alti Domini ficut eft tuum; fed, quia Tu mereris effe Dominus omnium rerum, ideo debeo effe tuus fervus & captivus, quamvis fim res vilis & mifera.

21. Omnes populi & omnes gentes, *Domine*, debent valde lætari de tuo Dominio

minio & de servitute, in qua sunt sub ipso, quia melior gratia & beatitudo, quam vassallus possit habere, est, quòd habeat bonum & nobilem & gratum Dominum: igitur beati sunt omnes populi, cùm habeant tam benignum Dominum, sicut Tu es.

22. h. Plorando, suspirando, anxie confitendo pœnitet & reprehendit se, *Domine*, tuus servus de suis gravibus delictis, quæ sunt mirabiliter magna; quoniam fecit duos malos dominos in hoc mundo, qui sunt dæmon, & concupiscentia hujus mundi; quia propter duos tam viles dominos non debuisset oblivisci nec contemnere tuum honoratum Dominium.

23. Nam, si ego, *Domine*, fuisset sapiens, non me fecissem vassallum diaboli, quia ipse est adeò mala & culpabilis res, quòd non mereatur esse Dominus, imò mereatur esse captivus & subditus ad sustinendum perdurabiles pœnas & infinitos labores.

24. *Benigne Domine!* Si ego habuissem
in

in me veritatem & rationem, non fecissem meam animam servam desiderii meæ carnis, quia ipsa est multò nobilioris naturæ, quàm mea caro, & quia, qui sequuntur desiderium suæ carnis, tormentantur ab ipsa: unde maledictus est servus, qui tormentatur ad complendum desideria sui mali domini.

25. i. *Amabilis Domine, celebrate & culte super faciem terræ, & laudate & honorificate in cælis!* Valde magna sollicitudo & labor est vasallo, quando habet multos dominos, & maximè, quando domini sunt sinè justitia & veritate & misericordia: unde, in quantum servus se facit captivum & subditum multorum dominorum, in tantum magis auget & multiplicat suos graves labores & suos magnos dolores.

26. Et cum ego, *Domine*, fecerim meam animam servam multorum malorum vitiorum, & me totum subdiderim multis irrationabilibus & ingratis hominibus, ut amarer & laudarer ab eis; justum est, quòd tormenter & malè tracter ab eis;

&

&, sicut ego feci multos malos dominos, sic est rationabile, quòd tormenter multis tormentis.

27. Sed sicut captivus tormentatus & laboribus afflictus fugit à malo domino, ita ego, *Domine*, fugio ab omnibus meis malis dominis, & omnes ipsos discredo, & nego, & relinquo, & ab omnibus exeo, & recurro ad servitium & subjectionem & captivitatem tui honorati Domini, quod nunquam malè tractavit ullum suum fidelem servum.

28. K. Cúm Ratio & Justitia demonstrent, quòd Tu, *Domine DEVS*, debeas esse noster Rex & noster Dominus ratione magnæ Nobilitatis, quam habes super nos omnes, esset rationabile, quòd mea anima, quæ est melioris naturæ, quàm corpus, esset domina corporis: igitur, cúm ipsa talis non sit, precor Te, ut eam facias dominam ipsius.

29. Nam, si mea anima, *Domine*, sit domina corporis, eripiar ab omnibus malis dominis & ab omnibus malis dominis,

&

Vol. I. Lib. II. Dist. XIV. Cap. LXVII. 11
& non ero servus nec subditus ulli alteri
Dominio, nisi tuo.

30. Tuo alto Dominio, *Domine DE-*
VS, detur omnis Laus & Gloria & Ho-
nor & Benedictio, & dominio hominum
detur omnis paupertas & omnis defectus;
quia est malum dominium, & quia ipsi
discognoscunt tuum Dominium divi-
num.

CAPUT LXVII.

QVOMODO DEVS MEREATUR
habere Dominium, quia est Benefactor.

1. **D***ivine Rex gloria!* Tuo sancto Do-
a. minio detur gloria & honor; nam,
quia mereris esse Dominus, voluisti nobis
dare *esse*, ut sis noster Dominus; unde,
cúm nos receperimus *esse* à Te, dignum
est, quòd simus tui servi.

2. Omnes debemus, *Domine*, fateri
& confiteri Te esse nostrum Dominum &
nostrum Gubernatorem; quia nihil aliud
præter

præter Te sustinet nos in esse, imò, nisi sustineres nos, omnes periremus & reverteremur in nihilum.

3. *Cúm Tu, Domine DEVS,* administres nobis illa, quæ nobis sunt necessaria, dignum est Te esse nostrum Dominum; quia nullus alius docet nos, quomodo vivamus & quomodo stemus, præter Te.

4. b. *O vere Consolator & fidelis Consiliator, Amator noster!* Tu, Domine, mereris esse noster Dominus; quia Tu es, qui das nobis fructus in arboribus, de quibus comedamus & vinum, quod bibamus; & das nobis in bestiis lac, de quo habeamus butyrum & caseos, & das nobis animalia irrationalia pro carne, de qua capiamus vitam, & das nobis in herbis semina, de quibus habeamus panem.

5. *Etiam, Domine,* debes esse noster Dominus, quia das pluvias & ventos & calores & frigora, per quæ ea, de quibus vivimus, possint generari & fructificare.

6. *Tu, Domine,* das omnia ista & multò

multò plura, ut homines vivant: igitur, cum nullus alius præter Te sit Dator talium rerum, est dignum & justum Te solum esse nostrum Dominum.

7. c. *Dominans Domine, complementum omnium nostrarum necessitatum!* Sicut ratione beneficii, quod homines recipiunt à Te, est dignum & justum, quòd sis Dominus, ita ratione tui Domini est dignum & justum, quòd homines Te ament & honorent, & Tibi serviant.

8. *Tuum Dominium, Domine, semper facit bonum suis subditis omni modo, quo eis est necessarium; quoniam remittis & adjuvas & restauras & exaudis homines; sed dominium dæmonis non est dignum esse super homines, quia dæmon est deceptor & falsus & crudelis & ingratus, & torquet illos, qui ei se submittunt.*

9. *Benedictum sit, Domine DEVS, tuum Dominium, quia non est simile dominio Regum & Principium hujus mundi; quoniam ipsi pro parvo dono, quod homini dant, volunt possidere totum ipsum;*

sum; & quamvis non dent, nec faciant ullum bonum, tamen volunt, quòd homo eos honoret tanquam dominos, & eis serviat in talibus rebus, in quibus non sunt digni, ut serviatur eis.

10. d. *O essentialis Domine, amorose!* Sicut eques, qui accepit multa dona & multos honores à suo bono domino, tenetur amare honorem & utilitatem ipsius, & pugnare, & se exponere periculo pro ipso, quoties opus sit; ita omnes Christiani tenentur exaltare & nobilitare venerationes & honores, quos Tibi decet fieri ab hominibus.

11. Nos videmus, *Domine*, quòd pro parva mercede, quam homo dat præconi, faciat ipsum ire clamando per vicos & plateas: igitur, cum Tu nos adeò obligaveris & exaltaveris super omnes alios homines, dignum esset, quòd iremus prædicando tuum honoratum Dominium infidelibus, qui illud ignorant.

12. Tu, *Domine*, in quantum scis Te dignum, ut sis Dominus, in tantum Te
ref-

respicis obligatum, ut sis Benefactor; & propterea es Benefactor multis pauperibus peccatoribus; sed non est ita de hominibus, quia multis malis Principibus videtur se esse dignos dominio, & non reputant se obligatos ad adjuvandum & succurrendum suis subditis.

13. e. *Gratioso Domine, virtuose, patiens, pie!* Quantum Tu das & provides nobis in nostris necessitatibus, tantum es dignus esse Dominus, & adhuc plus; quia, quanto es melior & major & nobilior, quam nos, tanto magis mereris esse Dominus super nos.

14. *Fidelis vasallus & verus servus, Domine,* in quantum suus bonus Dominus plus boni ei facit, in tantum se reputat plus obligatum & subditum ipsi; & in quantum videt suum Dominum meliorem & nobiliorem se, in tantum plus se submittit ad serviendum ipsi.

15. Sed de falso vasallo deceptore non est ita, *Domine*; quia, quò plus suus bonus Dominus ipsum amat & honorat & ei dat,

16 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
dat, eò plus se vult æqualificare ipsi & se
extollere; & quò meliorem & nobiliorem
illum videt, eò plus invidet ei suas divi-
tias & honorationem.

16. f. *Perdurabilis Domine, Complemen-
tum omnium bonorum!* Tuum honoratum
Dominium est adeò nobile & dignum,
quòd non sit intellectus hominis, qui posset
æstimare & cogitare & comprehendere
debitum & causam, quam omnes populi ha-
bent, ut sint servi & subditi ipsi.

17. Nam, sicut omnis intellectus hu-
manus, *Domine*, deficit ad intelligendum &
comprehendendum magnas gratias & mag-
na bona, quæ fecisti homini, & quæ fa-
cis, & adhuc facies, ita nullus posset co-
gitare & perpendere magnam rationem,
quam habemus, ut teneamus Te pro nos-
tro Domino & pro nostro Patre ratione
magnorum bonorum, quæ nobis veniunt
à Te & per Te.

18. Tu, *Domine DEVS*, mereris
esse noster Dominus, quia nobis remittis
nostras graves culpas, & nobis succurris
in

in nostris necessitatibus; & , quando omnia nobis deficiunt, es nostrum refugium, & nos adjuvas in nostris magnis afflictionibus: unde benedictus sit talis Dominus, qualis es Tu, qui est adeò dignus possidere suos populos.

19. g. *Laudate Domine super omnes laudes; amate Domine super omnes amores!* Sicut de majoribus necessitatibus, quas homo possit habere, est, quòd non sit servus nec subditus dæmoni per peccatum, ita de majoribus necessitatibus, quas ipse possit habere, est, quòd possideatur à Te, & non sit sub alio dominio, nisi sub tuo.

20. Adeò dignum est, *Domine*, Te esse Dominum, & nos esse subditos, quòd omnis, qui velit esse liber, & non velit esse tuus servus, sit servus & captivus diaboli & mundi; & omnis, qui velit esse tuus servus & tuus captivus, sit liber à dæmone & à vanitate hujus mundi.

21. Maxima sapientia & prudentia, quam homo possit habere, *Domine*, est, quòd sit amator tui Domini, & nullum

B

aliud

aliud dominium tantum amet, quantum tuum; & maxima stultitia & dementia, quam possit habere, est, quòd velit esse liber & non subditus tuo Dominio.

22. h. *O Benefactor super omnes benefactores! O Domine super omnes dominos!*

Omnes populi, qui sunt sub tuo honorato Dominio, debent lætari, & habere valde magnum placitum ex hoc, quòd sint tui subditi; quia valde magnum est placitum vasalli, quando est vasallus Domini, qui non est servus nec vasallus alterius.

23. Igitur, cum omnes homines debeant lætari, *Domine*, ex hoc, quòd sint tui subditi, & Tu non sis subditus ulli domino, tuus culpabilis servus debet contristari, quia fecit duos dominos, qui sunt servi & captivi alterius.

24. Isti duo domini, quorum me feci servum & captivum, *Domine*, sunt dæmon & mea caro; & captivitas, sub qua est dæmon, est pœna infernalis; & captivitas, sub qua est mea caro, sunt labores, quos meum corpus sustinet, ut in hoc mundo habeat

habeat perfectionem delectationum, quam ei impossibile est habere.

25. i. *O supreme Domine ! O suprema Bonitas !* Laudatus sis Tu, qui nos beneficiasti tuâ sanctâ Humanitate, quam subjugasti nostræ Redemptioni & nostræ Salvationi, ut nos extraheret à servitute dæmonis.

26. Quòd Tu, *Domine*, captivaveris & obligaveris tuam sanctam Humanitatem ad nostram Salvationem, repræsentat nobis figura sanctæ Crucis; quia in ea demonstratur Te tradidisse & dedisse ipsam omnibus doloribus & omnibus angustiis mortis.

27. Omnes tui servi & omnes tui populi, *Domine*, tenentur laudare tuum sanctum Dominium; quia per plures modos, quàm homo possit cogitare & æstimare, es dignus esse Dominus: benedictus sis Tu.

28. K. *Æterne Rex Gloria, Principium & Finis omnium rerum !* Non solum debes esse Dominus hominum ratione magnorum donorum, quæ eis das, sed etiam ratione

20 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
ratione parvorum; & adhuc, si fieri posset,
quòd eis nihil dares, deberes esse Dominus
ipforum.

29. *Gloriose Domine!* Quoniam tan-
ta beatitudo & benedictio mihi venit ex
hoc, quòd sim tuus servus, & Tu sis meus
Dominus, precor Te, ne permittas ullum
hominem superbum & vanigloriosum esse
meum dominum, nec meam animam esse
servam ullius vitii.

30. Tuus servus & tuus famulus, *Do-
mine DEVS*, fatetur coram omni populo
Te esse Dominum & Benefactorem, &
confitetur coram omnibus, nullum aliud
dominium aliquid valere, nisi Dominium
divinum.

CAPUT LXVIII.

*QUOMODO DEVS MEREATUR
esse noster Dominus, quia nos redemit.*

1. **O** *JESV* *Christe Domine!* Tua ex-
a. cellens Essentia laudetur & glo-
rificetur

rificetur & celebretur; quia creasti tuum populum ex nihilo, & ipsum recreasti tuo pretioso Sanguine, quem effudisti.

2. Unde benedictum sit, *Domine*, tale Dominium, quale est tuum adeò nobile & perfectum, quod est Dominium per Creationem & Recreationem; quia tuâ Deitate nos creasti, & tuâ Humanitate nos recreasti: igitur nos sumus tui servi ex parte tuæ Deitatis, quæ nos creavit, & ex parte tuæ Humanitatis, quæ nos redemit.

3. Omnes homines, *Domine*, debemus habere in nostris oribus laudes tui Domini & servitutis, in qua sumus sub ipso; quia nullum dominium est adeò nobile & benedictum, sicut tuum; & nulla servitus est adeò honorata & proficua, sicut nostra.

4. b. *O JESU Christe Domine!* Benedictus sis Tu, qui emisti omnes tuos populos jejuniiis & orationibus, paupertate & laboribus, flagellis & vulneribus, lacrymis, sanguine & morte.

5. *Cùm*

5. Cúm Tu, *Domine*, emeris tuos populos omnibus istis doloribus & languoribus & pluribus, aliis; non est mirum si sis Dominus ipsorum; quia multos homines video emere alios pro denariis, ut sint captivi & mancipia eorum, & eos possidere & esse dominos: igitur, quantò plús Tu debes esse noster Dominus, qui tuo benedicto Corpore nos emisti?

6. Sicut, *Domine DEVS*, quidam homines emunt alios Syngraphâ, in qua faciunt mentionem de denariis, pro quibus illos emunt, ita Syngrapha, quæ facit mentionem pretii, quo nos emisti, est Crux, quæ demonstrat, quale fuerit pretium, quo nos emisti: unde benedicta sit talis Syngrapha; quia quoties eam video, toties facit me memorare tuum honoratum Dominum & meam magnam servitutem.

7. c. *O Domine honorate, o Domine laudate, o Rex Gloria!* In Te cognoscatur & sciatur Paternitas, & Filiatio, & Processio sancti Spiritus; quia voluisti, quòd sancta Humanitas, quam assumpsisti, venderetur,
ut

Vol. I. Lib. II. Dist. XIV. Cap. LXVIII. 23
ut nos essemus liberi à dæmone, & essemus
tui empti.

8. Homo, qui emit captivum, non
emit eum, ut sit liber, imò emit eum, ut
sit suus captivus; sed Tu, *Domine*, emisti
nos, ne essemus captivi maligni domini, &
ut essemus liberi à captivitate, in quam ce-
cidimus per nostrum Patrem Adamum.

9. Igitur quodnam dominium & quæ-
nam emptio assimulantur tuo Dominio &
Emptioni? quoniam Tu, *Domine*, es Do-
minus, ut sint liberi omnes illi, quos emisti,
& omnes alii domini emunt homines, ut
sint sui servi & captivi.

10. d. *Singularis Domine, virtuose, pie,
amorose*: Sicut nullus homo posset per-
cipere & comprehendere magnum preti-
um, quo emisti tuum populum, ita nullus
posset intelligere & scire magnam servitu-
tem, in qua sumus sub tuo honorato Do-
minio.

11. Et, sicut in Te, *Domine*, signifi-
catur & demonstratur altum & magnum
Dominium per Nobilitatem divinæ Esse-
ntiæ,

tiæ, ita significatur in nobis magna servitus per magnitudinem pretii quo sumus empti.

12. *Gloriose Domine!* In quantum intelligitur in humano intellectu Te esse nobilem & altum & bonum, in tantum intelligitur magnum esse Dominium, quod habes super nos; & in quantum nostra fragilitas & paupertas & miseria demonstratur magna in nobis, in tantum demonstratur magna servitus in qua sumus sub tuo gratioso Dominio.

13. e. *Domine prime, Domine postreme, Domine magne, Domine fortis, Domine honorate, Domine mirabilis!* Cum ita sit, quod sis perfectus Dominus, conveniens fuit, Te emere tuum populum caro pretio, ut nos essemus in extrema servitute, in qua possit esse ulla res ratione emptionis factæ pro magno pretio.

14. Cum Tu, *Domine*, debeas esse Dominus in supremo gradu Domini, convenit tuum populum esse sub tuo Dominio in supremo gradu servitutis, qui esse possit;
&

& propterea oportuit nullam rem esse emptam adeò caro & bono pretio, sicut tuus populus, qui fuit emptus tuâ benedictâ Carne & tuo pretioso Sanguine & tuis lacrymis plenis pietate.

15. Ut nostra servitus esset major, fuit conveniens, *Domine*, quòd pretium, quo nos emisti, persolveretur in meliori & nobiliori tempore, quod homo possit habere: unde, cùm melius tempus hominis fit à triginta annis usque ad quadraginta, ideo placuit Tibi nos emere in illo tempore, quod est melius omni alio tempore ætatis & vitæ hominis.

16. f. *O Rex Regum, o Domine Dominorum!* Tu scis, quòd, quando vasallus sustinet pro amore sui boni Domini famem & sitim & nuditatem & paupertatem & angustias & labores & ignominias & irrisiones, sit rationabile suum Dominum esse ei gratum & ei dare præmium.

17. Igitur, cùm Tu, *Domine*, pro amore tui populi sustinueris tot tribulationes in hoc mundo, & taliter fueris vilipensus

26 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
sus & contemptus & tormentatus & mor-
tuus, quantum tenetur tuus populus Te
honorare & amare, & Tibi servire?

18. Cogitando & perpendendo, *Do-
mine*, isto modo demonstratur humano in-
tellectui magnum Dominium, quod debes
habere super omnes populos, & magna ser-
vitus, in qua omnes sumus obligati ad
obediendum honorificentis & mandatis
tui honorati Domini.

19. g. *Æterne Domine, infinite, perdu-
rabilis!* Adeò magna ratio & justitia est
Te esse Dominum & nos vasallos, quòd
non sit ullus homo, qui posset cogitare
nec æstimare ullam inconvenientiam &
injuriam in hoc, quòd sis Dominus, &
nos vasalli.

20. Nam, si omnes homines, *Domine*,
in hoc mundo infinite viverent & cogita-
rent & perpenderent, an possent invenire
ullam rationem, quare ipsi non deberent
esse servi, & Tu Dominus, inter omnes
non possent invenire unum momentum
nec unum punctum temporis, in quo debe-
rent

rent esse liberi à tuo Dominio.

21. Igitur, cùm in tempore non possit esse privatio tui Domini nec nostræ servitutis, *Domine*, infinitè est proprium Tibi, quòd sis Dominus, & nobis, quòd simus tui servi & tui empti.

22. h. *O Glorioso Domine, Vne in Trinitate, & Trine in Veritate!* Quot homines facti sunt mei domini in hoc mundo, qui nunquam me emerunt, nec mihi dederunt ullam rem, nec me honorarunt, nec amarunt, nec aliquid aliud fecerunt, propter quod deberent esse mei domini, sed ego per meam ignorantiam & stultitiam feci eos dominos mei?

23. Unde de majoribus insaniis & stultitiis, quæ possint esse, *Domine*, est, quòd me fecerim servum & captivum illorum, qui non sunt digni esse domini, & fugerim à tuo Dominio, quod per tot rationes est dignum possidere me.

24. Domini, qui me possederunt in hoc mundo, *Domine*, sunt homines mundani vanigloriosi, qui non merentur habere

re

re ullum dominium magnum nec parvum, cum Tu merearis habere omnia dominia: igitur quomodo fui adeò infanus, quòd fecerim tam malos dominos, & reliquerim pro eis tam bonum Dominum, sicut Tu es?

25. i. *Domine fortis super omnes fortitudines, Domine potens super omnes potestates!* Si homo, qui emit bestiam in foro, ligat & ducit eam in domum tanquam suam: igitur Tu, qui emisti in Cruce tuum populum, liga amore corda ipsius, & duc eum in domum perdurabilem.

26. *JESU Christe Domine!* Si captivus emptus pro denariis non habet ullam excusationem ad omittendum labores, quos suus dominus ei mandat; quis ex nobis erit excusatus, si sit otiosus in tuis laudibus, & in diffundendo tuas honorationes per mundum, cum nos emeris laceratione tuæ Carnis & effusione Sanguinis & lachrymarum?

27. Cum per multas rationes sim tuus servus & tuum mancipium, precor Te, *Domine,*

mine, ne sinas me esse otiosum in modico nec in multo in ulla re, quæ sit ad tuam honorationem ; quia nolo esse liber, quoniam, sum servus; & nolo esse otiosus, quoniam sum obligatus ad negotiandum & operandum & procurandum, quòd homines Te ament & Tibi ferviant.

28. K. *Virtuose Domine, amate super omnes amores, desiderate super omnia desideria!* Multi homines sunt, qui emunt parvo pretio rem multò meliorem pretio, quæ eam emunt ; sed Tu, ut melius merereris esse noster Dominus, hoc non fecisti, quia dedisti magnum & nobile pretium pro nobis, qui respectu pretii sumus res viles & miseræ.

29. Unde, quamvis simus viles & miseri respectu pretii, quo nos emisti, precor Te, *Domine*, ut Tibi placeat meliorare & nobilitare nos taliter, quòd fiat convenientia inter nos & pretium, quo sumus empti, ita, ut, quoniam pretium est bonum & nobile, simus fideles & boni ; quia semper est honor Domini, quòd sui vassalli

Illi sint boni & fideles.

30. In præsentia omnium coram tuo Altari & coram figura veræ Crucis, in qua me emisti, confiteor & fateor, *Domine, Te esse meum Dominum & meum DEVM,* & me esse tuum servum & tuum emptum, qui confidit in Te, quòd ei dabis gratiam ad ducendum ad perfectionem alias Distinctiones futuras, sicut ei dedisti gratiam ad istam, quæ tractavit de tuo Dominio divino.

DISTINCT.

DISTINCT. XV.

DE DIVINA SAPIENTIA.

CAPUT LXIX.

QUOMODO DEVS SIT SAPIENS in sua Essentia.

1.
a.

*EV*S honorate, laudate,

amate, gloriose! Benedictus sis Tu, qui habes perfectam Sapientiam in omnibus rebus in hoc, quòd tua Voluntas velit omnia bona, &

tua Potestas sciat omnia ipsa facere, & tua Sapientia sciat facere omnes nobilitates & omnes bonitates.

2. Quia in Te, *Domine DEVS*, sunt omnes Nobilitates & omnes Virtutes perfectæ, convenit esse in Te perfectam Sapientiam; sed, quia nos habemus defectum nobi-

32 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
nobilitatis & virtutum, ideo deficit in nobis perfectio Sapientiæ.

3. Ratio, quare in Te, *Domine*, est perfecta Sapiencia, & in homine non est perfecta, est, quia tuæ Virtutes & tua Bonitas non sunt terminatæ, imò est infinitum, quidquid est in Te; sed, quia sensus humani sunt terminati, convenit virtutes, quæ sunt in homine, esse terminatas: igitur ratione terminationis sensuum humanorum convenit sapientiam in homine esse terminatam.

4. b. *O Domine sapiens in omnibus, que sunt, & fuerunt, & erunt!* Ratio, quare homo habet defectum scientiæ, est inæqualitas suorum sensuum intellectualium; quia vel habet nimis magnam animositate vel nimis parvam, vel habet nimis grossam conscientiam vel nimis subtilem, & sic de aliis sensibus.

5. Quia sensus humani sunt terminati, & sunt in homine vel in nimis parva quantitate vel in nimis magna, ideo homines non sciunt operari & facere id, quod

quod faciunt ordinatè & perfectè; quoniam vel faciunt nimis multum vel nimis parum, vel nimis citò vel nimis tardè; sed de tua benedicta Sapiencia, *Domine*, non est ita, quia omnia, quæ facit, facit in illa dispositione, quæ decet, & convenit veræ ordinationi & dispositioni.

6. Tua divina Essentia, *Domine*, est Natura adeò ordinata & perfecta, quòd nulla inordinatio generetur in ea, imò, quidquid facis, vadat per cursum Sapiencie, & nihil inclinetur nec flectatur ad stultitiam & ignorantiam; sed non est ita de humana essentia, quia sumus adeò inordinati per peccatum in nobis ipsis, quòd fere omnia, quæ facimus, vadant per cursum stulticie & ignorantie & infanie.

7. c. *O Domine sancte, alte, misericors!* Tua honorata Sapiencia habet adeò magnam Fortitudinem & Virtutem, quòd nunquam ullus homo, quantumcunque sciret & magnam falsitatem haberet, Te potuerit decipere parum nec multum, nec Tu unquam feceris ullum defectum, nec per-

C dideris

34 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
dideris aliquid, quod ad Te pertineret.

8. Tuæ sanctæ Sapientiæ, *Domine DEUS*, sit gloria & honor, quia omnes aliæ sapientiæ exeunt & derivantur ab ipsa; & quæcunque sint, sunt vanæ & fragiles respectu ipsius.

9. Adeò magna est tua Sapiencia, *Domine*, quòd, quotiescunque velimus æquare nostram tuæ, cadat in nos defectus sapientiæ, & simus stupidi & nescii & fatui & absque omni sensu & intellectu; & quando Tibi attribuimus omnem sapientiam & nobis omnem ignorantiam & miseriam, tunc nostra sapientia crescit & multiplicatur in nobis.

10. d. *Domine obedite, Domine invocate, Domine honorate!* Quia tua Sapiencia est suprema, & insipientia & stultitia, quæ est in hominibus mundanis, est major, quæ esse possit; ideo omnes, qui sunt sapientes apud Te, reputantur stulti & ignorantes in sapientia mundi, & omnes, qui reputantur sapientes in mundo, sunt stulti apud Te.

11. Igitur

11. Igitur secundum hoc sequitur, *Domine*, quod vera sapientia non sit in mundanis hominibus, quamvis appellantur sapientes, imò sit in hominibus, qui à mundanis appellantur stulti.

12. Unde benedictus sis, *Domine DEVS*, qui mihi dedisti cognitionem, per quam nunc reputo fatuos homines, qui me reputabant sapientem tunc, quando faciebam stultitias; & reputo sapientes illos, qui me reputabant stultum, quando me videbant esse inobedientem tuis mandatis.

13. e. *Gubernator Domine, Factor omnium bonitatum*! Si Tu scis Te ipsum esse totum sapientem ratione perfectionis, quæ est in tua Bonitate, ego scio me ipsum esse stultum & nescium ratione defectus bonitatis.

14. Ratio, quare me sentio, *Domine*, stultum & nescium, est, quia sentio potentiam sensitivam mihi dare voluntatem & inclinationem ad amandum me ipsum plus, quam Te & meum proximum, & per istam

36 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
voluntatem me sentio intrare in stultitiam
& exire de sapientia.

15. Unde, cùm ego, *Domine*, sim mihi natura, quæ me inclinat ad stultitiam, & me deviat à sapientia, oportet, quòd si velim esse sapiens, me vertam ad Te, in quo est Sapientia, & non sequar naturam, quæ mihi venit à potentia sensitiva.

16. f. *O Domine virtuose, grate, juste, vere!* Cùm Tu sis Fons Sapientiæ, à quo omnes aliæ sapientiæ derivantur & nascuntur & generantur, & ego sim fons culpæ & peccati & stultitiæ; placeat Tibi mihi dare tantam sapientiam, quòd sequar virtutem & sapientiam, quæ descendit & derivatur à tua Essentia, & non sequar corruptionem & malignitatem, quæ descendit à mea magna stultitia.

17. Si Tibi, *Domine DEVS*, placeret mihi dare gratiam, ut haberem tantam sapientiam, quòd nollem ire secundum cursum meæ naturæ; & vincerem me ipsum, ego essem sapiens, quamvis haberem passionem & laborem in vincendo me ipsum;

ipsum ; & , quantò major esset labor, quem sustinerem in vincendo meam naturam , tantò major esset mea sapientia , quia plus meriti inde haberem.

18. Igitur, cùm egomet sim natura defectus sapientiæ, Tu vides, *Domine*, quòd non sufficiam ad vincendum meam stultam naturam ; & ideo oportet, quòd à Te , qui es Fons Sapientiæ, descendat in me potestas & natura, per quam sim victor meæ gravis stultitiæ.

19. g. *O Splendor omnium luminum ! O Lumen omnium splendorum !* Major demencia & stultitia & magis contraria sapientiæ mihi videtur esse hominem captivare & submittere se ipsum rei , quæ sit serva & captiva peccati & ingratiitudinis : igitur ego , *Domine*, non habui ullam sapientiam, quia me submisi hominibus peccatoribus , qui sunt servi & captivi sui ventris & vanitatis hujus mundi.

20. Quando homo , *Domine*, est vassallus rei servæ, in quantum crescit servitus sui domini , in tantum crescit servitus vassalli:

vafalli : igitur , cùm ego fecerim meam animam fervam corporis , quod est captivum tot fragilitatum & miferiarum & defectuum , quantum corpus est subditum ad fufiinendum omnes iftas paffiones , tanta est captivitas meæ animæ.

21. Unde , cùm per defectum fapi-
entiaæ & per magnam abundantiam ftul-
titiaæ captivaverim meam animam subden-
do eam corpori , & per magnam captivi-
tatem , in qua est corpus , mea anima de-
venerit in tam gravem fervitutem , fuplico,
Domine , tuæ benedictæ Sapienciaæ , ut ocu-
lis Mifericordiaæ respiciat meam animam ,
quæ tantopere est turbata.

22. h. *Suavis Domine , simplex , pie , abun-
dans Mifericordiâ & Iuftitiâ !* Omnem ho-
minem , qui velit effe fapiens , oportet ha-
bere in fe fcientiam & amorem & fidelita-
tem ; quia finè iftis tribus rebus nunquam
poterit invenire fapienciaam : igitur prop-
terea fuit tanto tempore fapiencia abfens à
me , quia iftæ tres res non erant in me.

23. Qui vult invenire fapienciaam in
hoc

hoc mundo, *Domine*, tradat se ad sustinendum dolores & fletus & paupertates & tribulationes pro laude & amore & honore tuæ honoratæ Sapientiæ.

24. Qui vult esse sapiens, *Domine*, oportet, quòd faciat distinctionem inter bonum & malum, & faciat comparationem inter majus & minus bonum, & inter majus & minus malum; & oportet, quòd relinquat malum & acceptet bonum, & citiùs eligat majus bonum, quàm minus, & minus malum, quàm majus; sed ego feci contrarium omnium istorum, quapropter fui stultus super omnes stultos & nescius super omnes nescios.

25. i. *O sancta Sanctitas! O perdurabilis Perdurabilitas! O gloriosa Gloria!* Qui vult beneficiari à sapientia, oportet esse talem, quòd sciat facere distinctionem inter possibile & impossibile, & credat id, quod est possibile, & discredat id, quod est impossibile.

26. Qui vult impleri Sapientiâ, *Domine*, oportet, quòd Tibi attribuat omnem
per-

40 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
perfectionem Bonitatis & Virtutum & nul-
lum defectum, & attribuat & det sibi ipsi
omnem defectum & omnem paupertatem
& omnem paucitatem & omnem miseri-
am.

27. Per talem modum, *Domine*, quem
homo accipit in se cognoscendi & attri-
buendi Tibi omnem Bonitatem, & sibi ipsi
omnem defectum, devenit sapiens & vir-
tuosus; & quò majorem Bonitatem homo
Tibi attribuit, & quò plus cognoscit in se
defectum, eò plus crescit & multiplicatur
in eo sapientia.

28. K. Tibi, *Domine misericors*, detur &
cognoscatur Gloria & Honor, & omnibus
illis cognoscatur sapientia, in quorum cor-
de perseverat vera Fides & vera credentia,
& habitat amor & spes in tua Misericordia;
& omnes illi dicantur sapientes, qui ha-
bent in ore laudes tuæ Sapientiæ, & ora-
tiones & veritates & gratias propter mag-
na bona, quæ facis tuis servis.

29. Qui vult esse sapiens, eat, *Domine*,
inter homines stultos & nescios, quia ab
ipsis

ipsis poterit accipere divitias, quas poterit effundere & dare inter homines sapientes & inter pauperes.

30. Qui vult esse stultus & privatus sapientiâ, eat, *Domine*, ad dandum suas divitias hominibus divitibus & discognoscentibus, & nihil det pauperibus nec sapientibus, qui contemplantur in tua Sapiencia divina.

CAPUT LXX.

QVOMODO DEVS SIT SAPIENS
in omni eo, quod facit.

1. **O** *DEVS* magne & fortis, alte, mirabilis: Tuæ sanctæ Sapienciæ detur gloria & honor; quia, sicut fluminibus & aquis decurrentibus est proprium ire ad mare; ita, *Domine*, tuæ Sapienciæ est proprium ire ad omnem ordinationem & perfectionem & bonitatem.

2. Unde, quia tua Sapiencia, *Domine*, habet talem proprietatem, convenit, quòd
in

42 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
in omnibus, quæ creas & facis, opereris
sapienter, & in omnibus sit tua Sapien-
tia.

3. Et, quia nos, *Domine*, sumus Tibi
culpabiles & pleni peccato, accidentaliter
eximus ab ordinatione, in qua tua Sapien-
tia nos posuit, & intramus in disordina-
tionem in omni, quod facimus sive come-
dendo sive bibendo sive vestiendo sive
loquendo sive in quibuscunque aliis re-
bus.

4. b. *Domine, cui debetur sanctificatio
& celebratio & adoratio & servitium!* Adeo
sapienter operatus es in omnibus, quod
propter magnam vim Sapientia ordinationis,
quam posuisti in omni, quod creasti
& fecisti, nulla alia res possideat ullam re-
rum, quas creasti & fecisti; nec ulla res
sit digna esse libera à tuo Dominio.

5. Et, quia nos, *Domine*, habemus
paucam sapientiam, & multam stultitiam
& ignorantiam, sunt inter nos alii servi
aliorum; sed ista servitus non est essentia-
lis, imò est accidentalis; quia, nisi defec-
tus

tus sapientiaë esset in nobis, nullus homo esset servus alterius.

6. Unde benedicta sit, *Domine*, tua Sapientia, quæ ordinavit, quòd quoties faciamus bona opera, simus sapientes per naturam & per proprietatem tuæ Sapientiaë; & quoties faciamus mala opera, simus stulti accidentaliter per naturam nostri defectus & stultitiaë, quæ est in nobis per accidens.

7. c. *Æterne Domine*! Tibi cognoscatur Virtus & Nobilitas & Sapientia; quia adeò magna profunditas Sapientiaë est in Te, quòd per ipsam creaveris hominem in libero arbitrio, & ipsum facias devenire ad omne id, quod est ei prædestinatum, quin per hoc sequatur ipsum non esse ordinatum ad meritum gloriaë vel pœnaë.

8. Unde magna est tua Sapientia, *Domine*, quia non est ullus homo, qui posset imaginari & comprehendere, quàm magna sapientia sit creare hominem, & facere ipsum devenire liberâ voluntate ad id, quod est ei prædestinatum, secundùm
quod

44 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
quod est prævifum in tua Scientia esse fu-
turum.

9. Unde benedicta fit, *Domine*, tua magna Sapiencia, quæ hominem liberè facit esse & operari, & facit eum venire ad id, quod est ei prædestinatum ita, ut non veniat coactus nec constrictus, imò veniat totaliter liberè, ut sit subjectus merito gloriæ vel pœnæ.

10. d. *Iuste Domine sapiens, Recreator*
Aster ! Gloria & honor fiant tuæ honora-
tæ Sapienciæ, quæ posuit in ordinatione &
& in natura & in consuetudine, quòd om-
nis homo, qui amat & laudat & timet Te
& servit Tibi, sit sapiens; & omnis, qui
Te non amat nec honorat nec Tibi obedit,
sit stultus & insipiens super omnes insi-
pientias & stultitias.

11. Et istam talem ordinationem, *Do-
mine*, placuit tuæ Sapienciæ ordinare, ut
illi, quos facis ire per cursum & consuetu-
dinem sapienciæ, habeant gloriam & bene-
dictionem perdurabilem, & illi, qui eunt
per vias & consuetudines stultitiæ, habeant

pœ-

pœnam & tormentum perdurabile.

12. Cùm tua operatio, *Domine*, sit in adeò magna regula Sapientiaë, & in adeò magna profunditate Scientiaë & Iustitiaë, omnes debemus lætari & consolari in ipsa; & cùm nos simus in adeò magno defectu sapientiaë, & simus adeò pleni stultitiâ, omnes debemus pavere & timere à nostris insipientiis & stultitiis.

13. e. *O Princeps Principum! O Domine Dominorum!* Qui vult esse sapiens & plenus sapientiâ, non superest ei aliud consilium, nisi dare Tibi, quidquid habet, & nihil sibi retinere; sed aliqui stulti sunt, qui aliquid Tibi dant, & aliquid sibi retinent de rebus, quas possident; & quia Tibi dant, putant excusari de eo, quod eis remanet: igitur isti tales non habent perfectam sapientiam, quia sibi aliquid retinent.

14. Sed, si ipsi, *Domine*, Tibi darent omne, quod habent, & omnes vires suæ animæ & suorum membrorum, tunc essent sapientes & essent excusati apud Te.

15. Nam

15. Nam tua Sapiencia, *Domine*, non vult ullum hominem sibi retinere aliquid, quod possit Tibi dare, imò vult totum habere; & tua Sapiencia non vult de ullo homine plus, quàm ipse possit, &, quod non potest dare nec operari, tua Sapiencia non vult habere.

16. f. *Domine amabilis, Domine honorate, Domine amate, Domine amice omnium tuorum benevolentium!* Sicut bonus artifex ducit parietem per lineam rectam, ne obliquetur; ita omne id, quod creasti & fecisti, creasti & fecisti per regulam Sapiencie, ut nullus defectus sit in tua operatione; sed non est ita de tuo servo, quia omnia sua opera tempore præterito fuerunt extra regulam sapiencie, & ierunt per viam insipientie & defectus.

17. *O Domine DEVS!* Quoniam ita est, quòd meum principium & mea iuventus fuerit in via stulticie & in operibus peccati, peto à Te gratiam, ut mihi des tantam sapienciam, quòd mea senectus & meus finis sint in via sapiencie, ut possim esse

esse laudator tuæ Sapientiæ.

18. Cum magna sapientia sit, *Domine*, ire per vias planas & securas, & in societate hominum sapientum, peto à Te gratiam, ut me extrahas à societate malorum hominum & à potestate dæmonum & à viis obliquis & periculosis.

19. g. Qui sapienter vult operari, *Domine*, debet prius respicere, ad quid operatio veniet, & quâ intentione fiat, & postea poterit percipere, an sequetur bonum vel malum ex sua operatione; sed ego non habui istam sapientiam, quia, quando mihi veniebat voluntas faciendi aliquid, statim faciebam illud.

20. Quando sapiens homo, *Domine*, tentatur à dæmone vel ab aliquo malo homine, ut faciat malum, se assecurat in sua sapientia & in sua firmitate, & non se movet ad operandum nec ad faciendum aliquid per talem admonitionem: igitur ego non fui sapiens, quia me movi ad operandum vanitates & vilia opera, quamprimùm fui tentatus.

21. Quando

21. Quando sapienti, *Domine*, deficit scientiâ vel potestas vel certitudo, semper auxiliatur sibi legalitate & justitiâ & confidentiâ in tua gratia & benedictione: igitur ego non fui sapiens, quia quamprimum mihi deficiebat certitudo & scientia, statim me associabam cum suspitione & desperatione & oblivione tuæ Misericordiæ.

22. h. *O JESU Christe Domine nate ex nostra Domina sancta MARIA!* Tu fuisti sapiens in principio tuæ Nativitatis & in medio & in fine dierum, quibus vixisti in hoc mundo; sed ego fui stultus à principio meorum dierum usque ad triginta annos præteritos, quando incepit in me recordatio tuæ Sapientiæ & desiderium tuæ Laudis & memoria tuæ Passionis.

23. Unde, sicut sol habet majorem vim in meridie, ita ego fui stultus & sine sapientia usque ad medietatem meæ ætatis; sed tua Sapientia, *Domine*, est adeo magna, quòd possit dare mihi tantam sapientiam in residuo meæ ætatis, sicut si totâ
meâ

meâ ætate fuisset in bonis operibus.

24. Cùm peccatum & insipientia fecerint me ita fragilem & parvum & miserum, quòd in me non sit locus, in quem ulla sapientia possit intrare & contineri, saltem precor Te, *Domine*, ut istam sapientiam velis ponere in me, quòd velim esse tuus servus & mori ad laudandum tuam Deitatem & tuam sanctam Passionem.

25. i. *Perfekte Domine, in quo omnia bona sumunt perfectionem!* Tibi sit gloria & honor; quia, sicut excessus fatuitatis & abundantia insipientiæ privarunt me sapientiâ; ita supplico & oro tuam magnam abundantiam, ut me faciat esse amatorem & servum sapientiæ & omnium bonorum operum.

26. Ratio, quare omnis tua operatio, *Domine DEVS*, est plena Sapientiâ, est, quia, quidquid facis, facis, ut cognoscaris talis, qualis es, & ut homines Te ament, & Tibi serviant, secundùm quod pertinet ad tuam Honorificentiam: igitur omnia

D

alia,

alia, quæ cogitantur & fiunt aliâ intentione, sunt plena fatuitate & insipientiâ.

27. Qui bene velit cogitare & perpendere, quot sint homines, qui id, quod faciunt & cogitant, non faciunt ad intentionem tuæ Laudis nec ad reverentiam tui Domini, multa, *Domine*, poterit perpendere, quæ sunt magnæ fatuitates & magnæ insipientiæ & absque ulla utilitate.

28. K. *Domine, une in Trinitate, trine in Unitate* ! Illi sunt sapientes, qui habent cognitionem de rebus, quæ sunt magnæ utilitatis & magni damni; quia per cognitionem, quam habent de rebus multum utilibus, contemnunt res parvæ utilitatis, & per cognitionem, quam habent de rebus multum damnosis, non timent res parvi damni.

29. Beati igitur sunt sapientes, qui faciunt differentiam inter res finitas & infinitas; quia omnes res finitas relinquunt propter infinitas, & nullos labores finitos timent propter magnum pavorem, quem habent de laboribus infinitis.

30. Qui

30. Qui veram sapientiam velit habere, *Domine*, commendet se custodiae amoris; quia amor est adeo nobilis virtus, quod omnes, quos ipse custodit, defendat a fatuitate & insipientia: igitur fatuus fui ego, qui non commendavi me custodiae amoris, ratione cujus fatuitatis deamando fui obli-
viosus tuae sanctae Sapientiae divinae.

CAPUT LXXI.

QUOMODO SAPIENTIA DEI extrahat de malo bonum.

1. **D**EVS liber, amorose, pie, plene
a. **D**omnibus bonis! Tuae sanctae Sapi-
entiae sit gloria & honor per omnia tem-
pora, quia ipsa creavit omnes creaturas ex
nihilis; & nihil non est aliquid habens esse;
& in quantum nihil non habet esse, est
malum respectu rei habentis esse: igitur
secundum hoc sequitur, quod creando
creaturas de nihilo tua Sapientia extraxerit
bonum de malo.

2. Tua

2. Tua Sapiencia, *Domine*, ordinavit quòd malum, quod est in dæmonibus, sic Angelis occasio magnæ gloriæ & magni boni; quia, quò plús dæmones torquentur, eò plús Angeli cognoscunt suam gloriam & gratiam, quam eis facis.

3. Benedicta sit tua sancta Sapiencia, *Domine DEVS*; quia de peccato Adami, quod fuit res horribilis & mala, extraxit valde magnum bonum in hoc, quòd ratione illius peccati volueris honorare naturam humanam, ipsam recreando assumendo Carnem & moriendo pro nobis: unde maximum bonum & maxima honorificentia, quam homo unquam acceperit, & possit recipere, fuit, quòd volueris esse homo & mori pro homine.

4. b. *Domine fortis, Domine magne, Domine alte!* Benedicta sit tua magna Sapiencia & omne, quod à Te est; quia ipsa est adeò magna, quòd de gravibus peccatis, quæ peccatores facimus, extrahat cognitionem & placitum in beatis faciendo eos cognoscere gloriam & benedictionem, quam

quam eis dedisti.

5. *Amorose Domine* ! De tuis gravibus Vulneribus & de tuis angustiosis laboribus, quos moriendo sustinuiſti pro nobis, quæ sunt valde gravia mala, derivatur & nascitur perdurabilis requies hominibus beatis in gloria.

6. Et ab illis malis, *Domine*, quæ sustinuiſti in hoc mundo, fuit natum & derivatum exemplum, quod dedisti tuis populis ad Te amandum & honorandum & laudandum, ut essent digni intrare in celestem gloriam.

7. c. Tua Sapiencia, *Domine DEVS*, debet valde amari & honorari ab omnibus populis, & nostra debet valde contemni & vilipendi; quia, sicut tua est adeò magna, quòd extrahat de malo bonum, ita nostra est adeò modica, quòd res bonas & pretiosas faciat devenire in malas.

8. Si tuus servus, *Domine*, haberet aliquid sapientiæ in se ipso, de defectibus, quos videt facere Reges & magnos Dominos, posset extrahere multa bona & multam

tam

tam sapientiam; quia, si faceret oppositum illius, quod ipsi malè faciunt, esset sapiens; sed, quia ego habeo debiliorem sensum, quàm ipsi, ideo non scio extrahere bonum, nec sapientiam de exemplo defectuum ipsorum.

9. *Vere Domine!* Homo sapiens, quoties tentatur, extrahit sibi utilitatem à tentatione; quia, quò major est tentatio, eò plús conatur resistere ipsi: igitur, cùm tentatio sit res mala in se ipsa, & ei resistere sit res bona, sapiens essem, si restitissem, & noluissem permittere me vinci à tot tentationibus.

10. d. *O magne Domine, supreme super omnes altitudines, excellens super omnes honorificentias!* Illi beati sciunt extrahere de malo bonum, qui, quando in sua cogitatione perpendunt mala opera, recurrunt ad cogitandum & desiderandum bona, & ad contemnendum malas cogitationes priores.

11. *O Domine DEVS!* Quàm beatus est homo sapiens, qui, in quocunque statu sit,

fit, scit facere suam utilitatem! Nam, si ipse stet in bonis operibus, scit se assecurare in eis; & si per aliquod accidens cadat in aliquod malum cogitando vel operando, scit ab eo exire, & se mutare ad tractandum de aliquo bono opere.

12. *Cum tuus servus & tuus subditus, Domine DEVS, toties erraverit & exiverit de bonis operibus, & intraverit in mala, ipse non est sapiens, qui de bonis operibus habuerit curam & sollicitudinem, nec qui sciverit esse talis, quòd se custodiret à culpis & peccatis.*

13. e. *Divine Rex perdurabilis, fortis super omnes fortitudines! Valde magnam occasionem essendi sapiens habet, qui pro amore Tui sustinet angustias & labores & sollicitudines; quia, quò majores sunt sui labores, eò melius est dispositus ad faciendum magna lucra, dum velit in eis habere patientiam: igitur secundum hoc sapientiores possunt esse illi, qui pro tuo amore sunt in tribulationibus, quàm illi, qui pro Te non sustinent ullum laborem.*

14. In omnibus illis rebus, *Domine DEVS*, possum cognoscere meam magnam stultitiam & meos graves defectus; quia, quando per labores & tribulationes faciebas me affligi à gentibus pro tuo amore, nesciebam extrahere utilitatem de illis laboribus, nec lucrari lucra, quæ mihi parabas ad lucrandum.

15. Ego, *Domine*, non sum de sapientibus, qui, quò plús illuduntur & reprehenduntur & inhonorantur & contemnantur pro tuo amore, eò plús conantur Te laudare & honorare & amare & benedicere; imò sum de stultis & pusillanimis, qui, quò plús vident pericula corporalia in serviendo Tibi, eò plús ea evitant, & eò plús fugiunt à vituperio gentium injuriosè judicantium.

16. f. *O humilis Domine, plene Misericordiâ!* Illi homines habent sapientiam, qui accumulunt & congregant, quando stulti dissipant & consumunt; quia de defectibus eorum extrahunt utilitatem & sapientiam:

igitur

igitur stultus ego fui, quia, dum sapientes faciebant opera sapientiæ, dissipabam & confumebam inter ipsos hoc, quod habebam.

17. Illi, qui sunt sapientes, *Domine*, si contingat, quòd eis deficiat potestas ad faciendum bonum & evitandum malum, saltem vellent, si possent, facere bonum, & evitare malum: unde de suo defectu extrahunt bonum in hoc, quòd tantum eis valeat habere voluntatem, quantum valeret, si haberent potestatem: igitur stultus ego fui, qui non scivi habere talem modum, imò habui contrarium.

18. Quando homo sapiens, *Domine*, non potest intelligere nec scire id, quod suum ingenium & suus intellectus non potest percipere, semper attribuit defectum sibi ipsi, & ipsum non attribuit rei, quam vult intelligere; & sic de suo defectu extrahit bonum in hoc, quòd faciat magnam sapientiam: igitur stultus ego fui, qui faciebam contrarium; quia, quando non poteram intelligere rem duram ad intelligendum,

58 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
dum, statim affirmabam defectum venire
ex parte rei, & non ex parte mei.

19. g. *O sancta Sapientia, Lumen &
Splendor fidelium Christianorum!* Tibi de-
tur omnis gloria & omnis honor, quia scis
extrahere hominibus bona perdurabilia de
fragilitatibus & miseriis & defectibus ip-
forum, quotiescunque videant & percipi-
ant suas misérias & suos defectus; nam,
quò plus homo cognoscit suos defectus esse
viles, eò plus habet utilitatis.

20. Quia ego non scio, *Domine*, si-
militer me gerere, videtur mihi, quòd sim
stultus & plenus insipientiâ & ignorantia;
quoniam, quando deberem cogitare &
perpendere meam fragilitatem & meos gra-
ves defectus & graves culpas, quibus totus
sum comprehensus, imaginor & cogito res,
quæ non sunt in me, & puto, quòd sim
bonus & virtuosus & honoratus & totus ple-
nus bonis moribus, quarum rerum nullam
habeo in me.

21. *Domine DEVS!* Homines sapien-
tes, qui sinè sua culpa fiunt pauperes, de
illa

illa paupertate, quam sustinent, extrahunt divitias virtutum, quibus ditant suas animas, & hoc faciunt, quia contemnunt divitias, & contemnendo ipsas contemnunt hunc mundum, & contemnendo ipsum desiderant venire ad divitias cœlestis gloriæ; igitur stultus ego fui, qui ratione paupertatis, quam sustinebam, desiderabam habere divitias hujus mundi & desiderando eas habebam in oblivione bona cœlestia.

22. h. *Liber Domine, plene gratiâ, pie, abundans omnibus bonis!* Homines sapientes extrahunt de malo bonum, quando per motum naturalem excitatur in eis ira, & abstinēt à loquendo & operando mala opera: unde, cùm motus iræ sit malus in se, de illo malo sciunt homines sapientes extrahere bonum, quia sciunt habere abstinentiam & patientiam; sed ego non sum de illis, quia, quamprimùm ira incipit in meo corde, statim profero verba inconsiderata, & facio opera similiter inconsiderata.

23. *Honorate Domine!* Quando homi-
nes

nes sapientes tribulantur in hoc mundo ab hominibus vel ab infirmitatibus vel ab indigentia ciborum, statim elevant suum cor ad Te, & confidunt in Te; sed ego, quamprimùm meum cor vel meum corpus tangebatur ab aliqua tribulatione, statim movebam me ad desperationem de tua Gratia & de tua magna Misericordia.

24. Quò plús homo sapiens, *Domine*, tentatur, & quò plús illuditur & decipitur, eò plús inde extrahit profectum, quia eò meliús cognoscit suam fragilitatem & miseriam; sed ego, quò plús contemnebar & deridebar & reprehendebar, eò plús me appetiabam & me laudabam & me excusabam.

25. i. *O magne Domine super omnes magnitudines magne! O Domine super omnes largitates large!* Illi homines sunt sapientes, qui, quando sentiunt suam naturam inclinatum ad peccandum, ei resistunt per res contrarias; nam, si sua natura inclinatur ad iracundiam vel ad luxuriam vel ad zelotypiam vel gulositatem, recurrunt ad absti-

abstinentiam & patientiam & legalitatem
& orationes & jejunia & sermones & pe-
regrinationes; sed ego non fui talis, quia,
quò plus sentiebam meam naturam incli-
natam ad peccandum, eò plus ei permit-
tebam ire juxta suum cursum.

26. Illi homines sunt sapientes, *Do-
mine*, qui parva mala faciunt devenire in
magna bona, & magna mala faciunt de-
venire in parva: igitur stultus ego fui, qui
de magnis bonis feci devenire magna
mala.

27. Omnes stupiditates & insipientiæ,
quas habui in hoc mundo, venerunt mihi,
Domine, per defectum amoris, qui me fecit
amare res finitas, & me fecit oblivisci Tui,
qui es Bonum infinitum & Gloria perdu-
rabilis.

28. K. *O supremum bonum, á quo deri-
vantur & descendunt omnia alia bona!* Illi,
qui propter defectus aliorum se castigant,
sunt sapientes: igitur stultus fui ego, *Do-
mine*, qui nolui me castigare propter de-
fectus mei proximi.

29. Illi

29. Illi homines, *Domine*, sunt sapientes, qui quando vident alios torqueri & puniri à justitia, memorant suas proprias culpas & defectus & peccata: igitur ego non sum sapiens; quia, quando video aliquem torqueri & puniri, non memoro defectus, quos feci, propter quos deberem similiter puniri & torqueri.

30. Lætanter & devotè laudat & benedicit tuam Sapientiam, *Domine*, tuus fervus, & suam scientiam cognoscit esse vilem & miseram; quia, sicut tua Sapientia extrahit de malo bonum, ita mea scientia per defectum & ignorantiam facit devenire de bono malum: veruntamen, quamvis sim totus plenus defectu, tamen non desisto agere Tibi gratias pro gratia, quam mihi dedisti ad ducendum ad perfectionem istam Distinctionem, quæ tractavit de tua Sapientia divina.

DISTINCT.

DISTINCT. XVI.

DE DIVINA JUSTITIA.

CAPUT LXXII.

QUOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS sit justus in se ipso.

DEVVS sapiens super omnes
Scientias & Sapientias:
Tuæ Sanctæ Justitiæ, Do-
mine, cognoscatur omnis
gloria & omnis honor,
quia verè & justè omnia

quæcunque creasti, creasti, ut in eis cog-
noscatur & demonstretur tua magna Bo-
nitas.

2. Unde, cùm tua magna Bonitas,
Domine, mereatur cognosci & amari &
sibi ferviri, valde magnam rationem &
justitiam habuisti in hoc, quòd creaveris
creaturas, ut ipsa cognoscatur.

3. Adeò

3. Adeò magna & perfecta est, *Domine*, tua Justitia in se ipsa, quòd nunquam dederis nec attribueris Tibi aliquid, quod esset contra rationem & veritatem, nec quod esset inconueniens tuæ Nobilitati, vel demonstraret ullum defectum esse in tua Sapientia.

4. b. O *Pater spiritualis*, in quo sunt omnia bona & omnes magnitudines! Ratione magnæ Justitiæ, quæ est in Te, *Domine*, voluisti esse Homo, & voluisti esse pauper & vendi & ignominiari & derideri.

5. Abundantia Veritatis & Justitiæ voluit, *Domine*, tuum gloriosum Corpus habere manus ligatas, & flagellari & eleuari ad Crucem, & tuas manus & pedes clavis crucifigi, & tuum Caput spineâ coronâ coronari; etiam Tibi placuit potari absynthio & aceto & felle, & lanceâ transfodi, & voluisti tuam Animam à Corpore separari: unde benedicta sit tua magna Justitia, quæ omnes istas passiones Te fecit sustinere & assumere in patientia.

6. Secundum vim justitiæ & rationis,
Domine,

Domine, oportebat omnes istas poenas & angustias esse in tuo Corpore, ut tuus populus liberaretur à diabolo, secundum quod ordinatio tui Adventus requirebat.

7. c. *Amabilis Domine*, qui audis voces & orationes hominum justorum! Adeò magna Justitia est in Te, quòd, licèt habeamus Te in oblivione, & habeamus in memoria vanitates hujus mundi, tamen nolueris oblivisci nostri.

8. Quia Justitia & Æquitas facit Te, *Domine*, esse memorem nostri, & recreare tuum populum, & injuria & ingratitude & durities cordis me fecit immemorem tuarum Nobilitatum & gravium laborum, quos pro me sustinuisti & portasti, quid erit de me? & quodnam consilium capiam?

9. Nullum aliud consilium scio capere, *Domine*, nisi à Te petere gratiam, ut mihi parcas, & me judices secundum amorem, quem habuisti erga humanum genus, quando pependisti in Cruce; & non velis
E me

me judicare secundum statum, in quo sum, quando sum obliviosus tuorum vuln-
rum.

10. d. Tu, *Domine DEVS*, qui glorifi-
cas in gloria tuos servos glorificando Te
ipsum in Te, es adeò abundans *Justitiâ &*
Æquitate, quòd omnia loca mundi sint
plena & cooperta tuâ *Justitiâ*; sed *justitia*
& *æquitas* tui miseri servi est adeò modi-
ca, quòd nec in loco nec in angulo inve-
niatur nec videatur.

11. Cùm ego, *Domine*, habeam defec-
tum *justitiæ & æquitatis*, & sim plenus in-
juriâ & rebus irrationabilibus, ubicunque
velis, potes scindere & dividere & trunca-
re in me, per quamcunque partem velis,
gladio tuæ *Justitiæ*; & maximè cùm sim
nudus & pauper virtutibus, & sim plenus
culpâ, & gladius tuæ *Justitiæ* possit me
ferire, per quemcunque locum velit.

12. Si tuæ sanctæ *Misericordiæ*, *Do-
mine*, placeret me excusare, ne tuus gladius
Justitiæ me feriret perdurabilibus ictibus,
magna videretur in me tua *Pietas & tua*

Re-

13. e. *Restaurator Domine, Adjutor in omnibus locis & in omnibus temporibus!* Tua sancta Justitia ametur & laudetur omni tempore; quia, cum sciam Te esse adeo rationabilem & justum, & me adeo culpabilem & dignum sustinere dolores perdurabiles, valde timida & tristis est mea anima, quousque memoret tuam magnam Misericordiam, quæ aufert ab ea omnem timorem & omnem tristitiam.

14. *Gloriose Domine!* Si essem certus, quod ad portam paradisi esset tua Justitia sine Misericordia, nunquam possem habere spem in tua Gloria; sed, quando cogito tuam Justitiam non posse esse sine Misericordia, nullo modo possum cogitare, quod non miserearis mei.

15. *Sapiens Domine, perdurabilis!* Sicut Tu fuisti justus tuo populo per Creationem & Recreationem, ita placeat Tibi velle esse justus Tibi ipsi de me, & velle me non esse servum nec subditum alterius Domini nisi Tui, & me aliam rem non laudare

68 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
laudare nec honorare nec benedicere, nisi
Te.

16. f. *Domine gloriose!* Quoniam ita est,
quòd Justitia faciat Te amare me, placeat
Tibi ipsam facere me amare Te; &, sicut
Justitia fecit plorare tuos oculos, ita pla-
ceat Tibi ipsam facere plorare meos; &, si-
cut Justitia Te fecit mori pro amore tui
populi, ita Tibi placeat tuum servum mori
ad dandum laudem de tua sancta Incarna-
tione & Passione.

17. *Vere Domine!* Sicut Justitia eò
plús crescit & multiplicatur in homine,
quò plús vult esse amator & laudator &
servus tuæ laudis & tuæ honorificentiae;
ita, quò plús homo est inobediens tuis
mandatis, & quò plús obliviscitur eorum,
eò plús crescit in eo injuria & irrationabi-
litas & illegalitas.

18. Cúm homo, *Domine*, sit eò plús
legalis & justus, quò plús Te amat & Tibi
servit, & sit eò plús falsus & illegalis &
injustus, quò plús Tibi disservit; secundúm
hoc sequitur, quòd Tu sis Fons & Flumen
omnis

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXII. 69
omnis Æquitatis & omnis Justitiæ.

19. g. *Perpetue Domine* ! Sicut tua magna Justitia est ad majorem Nobilitatem Tui, quàm ullius alterius, ita meæ injuriæ & meæ culpæ sunt ad majus damnum & confusionem mei, quàm ullius alterius.

20. Veruntamen, quamvis meæ injuriæ, *Domine*, mihi sint plus nocivæ, quàm ulli alteri, tamen fui injustior Tibi, quàm mihi, licet meæ injuriæ non Tibi noceant.

21. Qui in bonis temporalibus, *Domine*, facit sibi injuriam, non facit magnam injuriam; sed suprema injuria, quam homo possit facere sibi ipsi, est, quòd se privet bonis spiritualibus, quæ non habent cessationem nec finem.

22. h. *Sapiens Domine, alte super omnes altitudines* ! Estne ullus homo, qui posset comparare & æstimare magnam injuriam, quam perverfus peccator facit sibi, quando sinè causa & sinè omni ratione damnat suam animam & suum corpus ad ignem perdurabilem?

23. Non

23. Non est ullum mirum, *Domine*, si ille, qui sibi facit injuriam, faciat injuriam suo proximo; quia, qui sibi injustè aufert bona cœlestia, & se ipsum damnat ad perdurabiles pœnas, cuilibet faceret injuriam & deceptionem.

24. Unde, cùm ego, *Domine*, sim adeò injuriosus Tibi & mihi & meo proximo, quantum sum injuriosus, tantum placeat Tibi super meas injurias esse pius & misericors.

25. i. *Humilis Domine, cui nullæ res sunt obscuræ nec occultæ*: Cùm Tu sis verus DEUS & verus Homo, est rationabile & justum, quòd ego sim tuus servus & tuus famulus & tuus benevolus; nam ratione tuæ Deitatis sum tua creatura & tuus beneficiatus, & ratione tuæ Humanitatis sum tuus recreatus & tuus restauratus & tuus redemptus.

26. Sicut per justitiam debeo esse tuus servus, *Domine*, ratione tuæ Deitatis & tuæ Humanitatis; ita fui injuriosus contra tuam Deitatem & contra tuam Humanitatem.

tatem.

27. Cúm Tu, *Domine*, sis adeò justus, omnis honor & omnis reverentia & omnis solemnitas fiat tuæ magnæ Justitiæ; & tuus servus cognoscatur & judicetur in valde magna miseria & in valde magna vilitate, & reputetur injuriosus super omnes injurias.

28. K. *O Domine large, Dator omnium bonorum!* Laudetur & glorificetur tua magna Justitia, quæ se facit sororem & sociam tuæ sanctæ Misericordiæ in adeò magna unione & in adeò magna societate, quòd una non sit finè altera; & mea injuria vilipendatur & reprehendatur, quia se associavit cum duritie cordis & cum ingratitude.

29. Quia tua Justitia & tua Misericordia, *Domine*, sunt insimul, ideo tua Misericordia vult, quòd judicemus nosmetipsos in hoc mundo ad opera pœnitentiæ, ne tua Justitia nos judicet in altero sæculo ad perdurabiles pœnas, & ut tua Misericordia nobis dimittat in hoc sæculo.

30. Omnes

30. Omnes lætemur & confortemur, *Domine*, in tua Justitia; quoniam ipsa est adeò amorosa & liberalis cum tua sancta Misericordia, quæ non obliviscitur illorum, qui contemplantur in Bonitate tuæ Essentiæ divinæ.

CAPUT LXXIII.

QUOMODO DEVS SIT JUSTVS in Angelis & in demonibus.

1. **D***ivine Domine*! Omnis sanctitas & omnis benedictio & omnis honor detur tuæ excellenti Justitiæ, quæ, quia Angeli voluerunt esse tuæ creaturæ & tui laudatores & tui servi, quamprimùm eos creasti, ideo voluit statim confirmare illam voluntatem in eis.

2. Unde benedicta sit, *Domine*, tua magna Justitia, quia valde justè & rectè judicasti in eis; nam, quoniam ipsi amabant esse subditi tuæ laudi & tuo honori, fuit rationabile & justum eos confirmare
in

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXIII. 73
in statu, quem voluerunt & elegerunt,
quoniam sua voluntas & sua electio erat
secundum rationem & justitiam.

3. Unde beati sunt Angeli, *Domine*,
quia voluerunt esse amatores & laudatores
& servi tuæ sanctæ Deitatis; & Tu es verus
Judex, qui confirmasti eos in omni, quod
voluerunt de Te.

4. b. *Domine fortis super omnes fortitudi-
nes!* Valde justus fuisti in Angelis, quando
eos confirmasti in statu gratiæ; quia, sicut
ipsi inceperunt ire per viam primi motus,
ita confirmasti eos, ut perdurabiliter eant
per eandem viam; & sicut Angeli, quam-
primùm fuerunt creati, habuerunt primam
intentionem in amando & honorando Te
& in serviendo Tibi, ita eos confirmasti, ut
perdurabiliter in omni, quod volent facere,
habeant eandem intentionem.

5. Laudetur & magnificetur, *Domine*,
tua magna Justitia, quæ confirmavit An-
gelos in proprietate & natura volendi ope-
rari opera gratiæ, & facere ea, quæ sint ra-
tionabilia fieri; & benedictus sis, *Domine*,
qui

qui eos custodivisti, ne possint habere voluntatem inordinatam, ex qua procederent opera derivata accidentaliter à privatione & à nihilo.

6. *Sapiens Domine!* Dupliciter demonstratur tuam Justitiam esse magnam in Angelis, quia, sicut ipsi voluerunt ire per vias gratiæ, quamprimùm fuerunt creati, ita confirmasti eos in illis viis; & sicut ipsi se custodiverunt & elongaverunt à viis, in quibus est privatio gratiæ & rerum rationabilium, ita eos custodivisti ab illis viis.

7. c. Laudes & honores & placita & dulcedines tribuantur Tibi, *Domine*, qui habes tantam Justitiam, quòd, quia Angeli voluerunt vivere in Te, qui es Fons vitæ, confirmasti eos in vivendo in Te; & sicut Angeli voluerunt amare nos, quia videbant Te nos amare, ita voluisti eos confirmare in amando nos & omne, quod amas.

8. Cùm Angeli, *Domine*, sint veraces & in eis nulla sit falsitas nec mendacium, valde

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXIII. 75
valde magnam Justitiam fecisti tuo populo
faciendo Angelos nuntios; quoniam non
convenit aliquem esse nuntium, nisi sit
verax.

9. *Benigne Domine, plene gratiâ!* Cùm
Angeli sint amatores verarum viarum, &
odiant quascunque res viles & inordinatas,
valde magnam Justitiam fecisti dando eis
officium procuratorum tuorum populorum;
quoniam ad nullum pertinet officium pro-
curationis, nisi sit amator omnium bono-
rum, & odio habeat omnia opera pec-
cati.

10. d. *O sancte Splendor, Pater omni-
um luminum, Lumen omnium splendorum!*
Cùm Angeli sint veraces & sint benevoli
nostri, & Tu, *Domine*, eis commendave-
ris tuos populos; valde sapienter & ratio-
nabiliter operatus es.

11. Nam Angeli, *Domine*, defendunt
nos à dæmonibus & à malo, & admonent
nos, ut faciamus bona opera, & per hoc
lucratur meritum, per quod crescit &
multiplicatur sua gloria in tua Præsentia.

12. Cùm

12. Cúm Tu, *Domine*, sis adeò justus Dominus, & Angeli nocte & die conentur laudare & honorare Te, & Tibi servire, & nocte & die custodiant & defendant tuum populum à tentatione diabolica; quis posset imaginari & cogitare magnam gloriam, quam beati Angeli possident in cœlesti Gloria?

13. e. *Cœlestis Pater, Domine temporis præteriti & presentis & futuri!* Quantò plús homines sunt in hoc mundo amatores bonorum operum, tantò majorem gloriam inde possident Angeli; nam, quoniam Angeli sunt nuntii & custodes hominum, quantò plús eos adjuvant, tantò major debet esse sua gloria.

14. Cúm per infernalem pœnam, quam daemones sustinent, demonstratur magnitudo gloriæ, quam Angeli possident, quò major est, *Domine*, pœna illorum, eò meliús demonstratur gloria istorum, & eò meliús potest cognosci amor, quem habes erga eos.

15. Omnis reverentia & omnis laus
detur,

detur, *Domine DEVS*, tuæ magnæ Justitiæ; qui ab hora, qua Angeli & boni homines inceperunt facere bona opera, & ab hora, quâ dæmones & mali homines inceperunt facere mala opera, quotidie crescit & multiplicatur gloria beatorum Angelorum ratione tuæ magnæ Justitiæ, quæ eis retribuit gloriam propter meritum boni, quod faciunt, & mali, quod impediunt.

16. f. *Juste Domine, in quo est omnis Veritas & omnis Justitia!* Sicut Tu es justus Angelis in omni, quod faciunt, ita es justus dæmonibus in omni, quod faciunt.

17. Quando Angelos creasti, *Domine*, Lucifer & alii dæmones statim inceperunt ire per viam secundi motus, & uti rebus inconvenientibus ordinationi, & rebus habentibus respectum ad privationem & ad *non esse*.

18. Unde ratione talis motus, *Domine*, voluisti eos esse dæmones, & confirmasti eos in *esse* diabolico, & voluisti omnem operationem & omnem intentionem eorum semper ire per secundum motum,

&

& ipsos nunquam habere potestatem eun-
di per viam primi motus.

19. g. *O Rex Regum! O Princeps Prin-
cipum!* Dæmones accidentaliter inceperunt
habere inordinatam intentionem, & acci-
dentaliter inceperunt ire per naturam &
propinquitatem rei, quam non decebat
esse factam nec volitam.

20. Unde omnem rem desideratam &
volitam & factam per secundum motum,
& per inordinatam intentionem convenit,
Domine, de necessitate esse volitam & fac-
tam injuriosè & contra ordinationem om-
nis justitiæ: igitur, quidquid dæmones vo-
luerunt facere, voluerunt injuriosè & con-
tra omnem justitiam & rationem.

21. Nam dæmonem velle, *Domine*,
esse liberum & similem Tibi, fuit velle
inordinatum & injustum, quoniam in hoc,
quòd ipse sit creatura, non debet esse si-
milis suo Creatori, nec debet excusari ab
obedientia sui Domini: propterea dignum
est suam operationem esse malam & non
esse bonam.

22. h. Vere Domine, benevole noster!
Esse, quod dedisti dæmonibus, nisi sustine-
retur à Te, quamprimùm peccaverunt,
fuiſſet deletum & reuerſum ad privatio-
nem; nam quia ſe inclinaverunt ad volen-
dum id, quod habet reſpectum ad *non eſſe*,
deuiſſent privari ſuo *eſſe* ratione culpæ
& ratione inclinationis, quam habuerunt
ad rem indignam *eſſe*.

23. Sed, quia Tu, Domine, es juſtus
Judex, placuit Tibi non delere dæmones,
& voluiſti ipſos durare in *eſſe*, ut tua Juſ-
titia demonſtraretur in eis perdurabi-
liter.

24. Unde, cùm dæmones habeant na-
turam corruptam per peccatum, ratione
cujus reverterentur in *non eſſe*, & Tu, Do-
mine, cogas ipſorum naturam, & facias
eos eſſe in *eſſe*, ut ſuſtineant pœnam, ideo
torquentur mirabilibus tormentis; quoniam
dupliciter torquentur, ſcilicet quia non
revertuntur in *non eſſe*, & quia ſentiunt pœ-
nas, quas eis das.

25. i. Liber Rex Gloria, quem omnes
populi

populi timent! Quia dæmones non inceperunt amare Te, quamprimùm fuerunt creati, ideo, *Domine*, fuit justum ipsos privari amore: unde benedictus sis Tu, qui abstulisti amorem ab eis ita, quòd non ament Te, nec se ipsos, nec aliud vero amore.

26. Quia dæmones priùs inceperunt amare se ipsos, quàm Te, justum fuit, *Domine*, quòd non haberent ullum amorem; nam, quoniam Tu es suprema Bonitas, & es Creator eorum, debuissent priùs amare Te, quàm se ipsos.

27. Cùm dæmones sint, *Domine*, sinè amore, & sint coacti in sua voluntate, quoniam amor & voluntas, quam primò habuerunt, fuit contra rationem & justitiam, ratio & justitia est, quòd sustineant perdurabiles pœnas.

28. K. *O Bonitas super omnes bonitates! O Bonum super omnia bona!* Cùm dæmones habeant principium, & sint terminati, & voluerint esse similes Tibi, qui es sinè principio & fine, rationabile est eos torqueri sinè fine.

29. Si

29. Si dæmones voluerunt tantum amari & laudari & honorari, quantum Tu, qui es perdurabilis, rationabile est, quod ratione istius voluntatis proveniat eis sententia, quâ subdantur & captiventur perdurabilibus laboribus.

30. Quia dæmones, *Domine*, discogno-
verunt tuam magnam Bonitatem, quando fuerunt creati, magna ratio est, quod eis sit occulta tua magna Misericordia: unde, quia ipsi ignorant respectu sui ipsorum tuam magnam Misericordiam, desperant de ea, & desperati torquentur, quin petant misericordiam & remissionem delictorum, quæ committunt contra suum Dominum DEUM.

CAPUT LXXIV.

*QUOMODO DEVS SIT IUSTVS
in hominibus divitibus & in pauperibus.*

1. **D**EVUS *virtuose* ! Gloria & honor &
a. **D** benedictio fiat Tibi semper, qui
F es

82 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
es adeò justus, quòd judices homines di-
vites secundùm suas divitias, & pauperes
secundùm suam paupertatem.

2. Cùm Tu, *Domine DEVS*, sis jus-
tus cuilibet homini secundùm statum, in
quo est, si homines divites habent majo-
rem dispositionem ad peccandum, quàm
pauperes, judicas eos, & non punis eos tan-
tum, quantum illos, qui peccant habendo
minorem occasionem & opportunitatem
peccandi.

3. Homines pauperes, *Domine*, qui
non habent tantam occasionem superbiæ
nec gulæ nec luxuriæ nec aliorum vitio-
rum, quantam habent divites, si peccent,
multò majorem pœnam debent habere,
quàm divites.

4. b. *Domine sancte, Domine Salvator
noster!* Tua sancta Justitia est æqualis in-
ter divites & pauperes in hoc, quòd, si
pauperes pro tuo amore contentur facere
bona opera, multò gratiores sint Tibi, quàm
divites, quia divites sunt magis dispositi
ad faciendum bonum, quàm pauperes:
unde

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXIV. 83
unde bonum, quod faciunt pauperes, fit majori labore & majori fervore amoris, quàm bonum, quod fit à divitibus.

5. Simili modo, *Domine*, judicas in hominibus divitibus & in pauperibus, quando abstinent à malis operibus; nam, quando divites abstinent à peccato, multò gratiores sunt Tibi, quàm pauperes, quia habent majorem occasionem faciendi malum.

6. Si homines pauperes, *Domine*, tribulantur & torquentur per famem & per nuditatem & infirmitates & alios labores, qui eis eveniunt ratione paupertatis, divites similiter torquentur & tribulantur ratione divitiarum, propter quas habent famem & sitim & infirmitates & anxietates & timores & multos alios labores: unde benedicta sit tua *Justitia*, quæ torquet pauperes per paupertatem & divites per divitias.

7. c. *Æternitas & Infinitas & Gloria & Virtus cognoscantur Tibi, Domine DEVS,* qui es justus Judex ita, quòd si homini diviti
viti

viti divitiæ sunt occasio peccati, æquè bene sunt ei occasio evitandi peccatum; & si homini pauperi paupertas est occasio peccati, æquè bene est ei occasio evitandi peccatum.

8. Ratione tuæ magnæ Justitiæ, *Domine*, plus valet parva moneta, quam pauper dat pro tuo amore, quam magna, quam dat dives pro tuo amore; & gratior est Tibi dives, si pro tuo amore sit humilis & simplex & suavis, quam pauper, qui similiter pro tuo amore sit talis.

9. Laudetur & benedicatur, *Domine*, tua magna Justitia; quia, sicut divitiæ temporales demonstrantur in hominibus divitibus exteriùs, ita divitiæ spirituales cognoscuntur intra conscientiam beatorum pauperum; &, sicut paupertas temporalis cognoscitur exteriùs in pauperibus, ita cognoscitur paupertas spiritualis intra conscientiam malorum divitum.

10. d. *Restaurator Domine, fortis super omnes fortitudines, magne super omnes magnitudines* ! Ratione tuæ Justitiæ & *Æquitàtis*

Völ. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXIV. 85
tatis voluisti quasdam res esse paupertates
hominibus divitibus, quæ sunt divitiæ pau-
peribus, & quasdam res esse magnas pau-
pertates hominibus pauperibus, quæ sunt
magnæ divitiæ divitibus.

11. Adeò justus es, *Domine*, quòd
æquè possit lucrari magnum meritum ho-
mo pauper petendo eleemosynam ante por-
tas, sicut, qui ei eleemosynam dat; & æquè
possit lucrari meritum dives dando elec-
mosynam, sicut pauper recipiendo eam.

12. Laudetur & benedicatur, *Domine*,
tua magna Justitia; quia, sicut homini pau-
peri sua paupertas est occasio, ut in hoc
mundo parùm appetiatur & ametur, & ut
derideatur; ita divitiæ sunt diviti occasio,
ut in hoc mundo parùm ametur & appre-
tietur & ut derideatur, dummodo non
faciat id, quod ad divitem pertinet fa-
cere.

13. e. *O Domine, qui mereris omnes no-
bilitates! O Domine, qui portasti omnes
nostros languores & omnes nostros dolores!*
Sicut hominibus divitibus dedisti delecta-
tiones

tiones & placita in suis divitiis, ita eis dedisti multas anxietates & tribulationes in possidendo ipsas.

14. Si pauperibus ratione suæ paupertatis eveniunt multi labores & adversitates, benedicta sit, *Domine*, tua Justitia, quæ in paupertate facit eos habere multas consolationes & prosperitates & delectationes.

15. Omnes pauperes devotè & lætanter debent laudare & benedicere, *Domine*, tuam magnam Justitiam; quia, si divites ratione divitiarum sunt dispositi ad multa vitia & ad multas delectationes & vanitates, etiam pauperes ratione paupertatis sunt dispositi ad habendum multas virtutes.

16. f. *Perpetue Rex, Dominans super omnes principatus, & super omnia regna!* Si beati pauperes beatificantur & gratificantur, quia habent patientiam in suis paupertatibus, & Te laudant in eis; æquè beati sunt, *Domine*, divites, quando non sunt Tibi ingrati ratione divitiarum, & Te laudant & Tibi serviunt secundum divitias, quas eis dedisti.

17. Homo dives, *Domine*, qui non Te laudat, nec Tibi gratias agit propter suas divitias, si esset pauper, non Te laudaret nec Tibi gratias ageret propter paupertatem; & homo pauper, qui Tibi non agit gratias nec Te laudat propter suam paupertatem, si esset dives, non Te laudaret nec Tibi gratias ageret propter divitias.

18. Si homines pauperes, *Domine*, sunt pauperes bonis temporalibus, homines divites sunt plus obligati ad benefaciendum, quam ipsi pauperes: igitur loco divitiarum das pauperibus libertatem, & loco paupertatis das divitibus servitutem.

19. g. *O misericors Domine, plene Veritate & Amore!* Si divitiæ sunt occasio homini diviti, ut laudetur & ametur & honoretur à gentibus, paupertas est pauperi occasio, ut Te laudet, & Tui memor sit & in Te confidat.

20. Si homines divites divitiis temporalibus, qui simul sunt divites divitiis spiritualibus, sunt beati; beatiores sunt, *Domine,*

mine, pauperes divitiis temporalibus, qui sunt divites divitiis spiritualibus.

21. Divites divitiis temporalibus, qui sunt pauperes divitiis spiritualibus, sunt miseri, *Domine*; sed miseriores sunt pauperes bonis temporalibus, quando sua anima plus amat divitias temporales, quam spirituales.

22. h. Te, *Domine*, qui es firmitas nostræ spei, & restauratio nostrorum defectuum, adoro & laudo & benedico; quia, sicut peior paupertas & major, quam homo possit habere, est amare divitias mundanas super divitias spirituales, ita majores divitiæ & meliores sunt plus amare paupertates hujus mundi, quam divitias.

23. Major paupertas, quam homo possit invenire, *Domine*, potest esse in Regibus & Principibus & Baronibus, qui adeo amant vanitates & voluptates & vanam gloriam, quod omnes divitiæ, quas habent, non sufficiant ad complendum suum desiderium; nec omnes divitiæ hujus mundi possent sufficere uni homini, dummodo sit

vani-

vanigloriosus & amator bonorum temporalium.

24. Gloria & honor sint, *Domine*, tuæ Justitiæ, quæ adeò bene ordinavit, quòd illi, qui in hoc mundo amant divitias, sint pauperiores illis, qui eas non amant.

25. i. *JESU* *Christe Domine*, qui es *Filius Virginis gloriosæ nostræ Dominae sanctæ MARIÆ*! Quia in hoc mundo sustinuiti majorem paupertatem, quàm ullus alius homo, ideo fuisti beatior in tua paupertate omni alio homine; &, quia fuisti ditior virtutibus in hoc mundo, quàm ullus alius homo, ideo fuisti beatior in tuis divitiis omni alio homine.

26. Sicut tua Justitia, *Domine*, pauperem facit perversum hominem, qui vult se esse divitem, & suum proximum esse pauperem; ita Tu es beatus, quia voluisti esse pauper, ut tuus populus esset dives.

27. Tuus captivus, *Domine*, & tuus servus Te adorant & laudant & benedicunt ratione magnæ paupertatis, quam sustinuiti in hoc mundo, & ratione divitiarum spiritualium,

90 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
ritualium, quas habuisti, ex quibus exeunt
& à quibus perficiuntur omnes nostræ spi-
rituales divitiæ.

28. K. Magnitudo & Dulcedo & Jus-
titia cognoscantur Tibi, *Domine DEVS*;
quia adeò es Fons vivus Justitiæ, quòd
æquè communis & æqualis sis inter homi-
nes pauperes & divites, & æquè possint
pauperes & divites lucrari meritum secun-
dum veritatem.

29. Et quòd hoc sit verum, quilibet
sapiens potest intelligere, dummodo velit;
quia id, quod diviti est occasio mali, est
pauperi occasio boni; & id, quod pauperi
est occasio mali, est diviti occasio boni.

30. Sed cum homines, *Domine*, fere
sint sine intellectu & ratione, non vide-
tur eis alias esse divitias, nec aliam oc-
casionem boni, quam divitias hujus mun-
di; sapientibus autem non videtur alias
esse divitias, nisi contemnere omnia bona
temporalia, & contemplari in tua Bonitate
divina.

CAPUT

QVOMODO DEVS SIT IUSTVS
inter hominem injuriantem & hominem
injuriatum.

1. **O** *Divine Pater, Principium omnium*
a. **O** *principiorum, perdurabilis sine ullo*
sine! Benedictio & sanctitas dentur Tibi
omni tempore; quia, sicut per magnam ra-
tionem & justitiam convenit Te, *Domine,*
esse Dominum super omnia; ita esset extra
rationem, & esset injuriosum, si ulla alia
res possideret aliquid, quin esset subdita
tuo honorato Dominio: igitur secundum
hoc, quicumque vult cogitare aliquid extra
tuum Dominium, est injuriosus, & est adeo
contra Te, quod non posset esse plus inju-
riosus & contra Te.

2. Cum Tu, *Domine DEVS,* sis res
melior & nobilior, quæ esse possit, conve-
nit Te plus amari, quam ullam aliam rem:
unde, qui amant aliquam rem plus, quam
Te, quanto Tu es dignior amari plus, quam
illa

illa res, tantò majorem faciunt Tibi injuriam: igitur, quia talis defectus est maximus & maxima injuria, ideo tua Justitia justè condemnat ad infinitas pœnas illos, qui Tibi sunt ita injuriosi.

3. In quantum est major ratio, *Domine*, quòd Tu lauderis & honoreris plùs, quàm ulla alia res, in tantum sunt Tibi injuriosi, qui aliam rem laudant & honorant plùs, quàm Te; & propterea tua Justitia, quanta est injuria, tantam pœnam eis dat.

4. b. *O benigne Domine, singularis, vere* Injuria, quam perversi peccatores Tibi faciunt, non est contra Te, sed contra se ipsos; quia ex hoc, quod ipsi faciunt, non sequitur damnum Tibi, sed sibi ipsis.

5. *Amabilis Domine!* Si homines mali injuriant homines simplices, suaves, patientes, omnis injuria & omne malum est contra injuriantes & non contra injuriatos; quia tua magna Justitia facit devenire in beata bona omnia mala, quæ injuriati recipiunt; &, quò plùs mali & fraudis

dis & injuriæ recipiunt, eò plus crescit eorum gloria, quando habent patientiam.

6. *O Domine sapiens; Domine sancte!* Benedicta sit tua magna Justitia, quæ tantum punit homines injuriatos, quando non volunt patienter sufferre injurias, quæ eis fiunt, quantum injuriosos, qui eos injuriant; quia adeò culpabiles sunt homines injuriati, quando non sufferunt injurias patienter & sinè mala voluntate, sicut injuriosi, qui per defectum legalitatis eos injuriant.

7. c. Gloria & Sanctitas & Gratia & Honor cognoscantur, *Domine*, tuæ magnæ Justitiæ; quia, sicut ipsa dat liberam potestatem hominibus, per quam possint facere injurias, ita dat eis liberam potestatem, per quam possint eas sufferre in patientia, si contra eos fiant.

8. Certè magna est stultitia, *Domine*, quòd homines plus ament facere injuriam, quàm eam recipere; quia per facere injuriam tua Sententia eos condemnat ad perdurabilem

94 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
durabilem ignem, & per sufferre injuriam
in patientia tua Justitia eis parat perdura-
bilem Gloriam.

9. Qui est injuriatus, non velit esse
injuriosus; & qui lætantur faciendo inju-
rias plorent, quia eas faciunt; & qui trif-
tantur & plorant, quia fiunt eis injuriæ,
non plorent nec tristentur, imò lætentur,
dummodo in patientia eas recipiant.

10. d. *Æterne Domine sine fine & sine*
principio! Cùm Tu sis adeò justus & ve-
rus, & cùm ego toties Tibi fecerim inju-
riam ante tuum benedictum Altare; quid
erit de me, & quodnam consilium capiam,
quia, quando debebam contemplari in Te,
cogitabam & memorabam vanitates hujus
mundi?

11. Quando ego, *Domine*, injuriabam
meos vicinos & meos cognatos & amicos
habendo invidiam de suis bonis & de suis
uxoribus, illæ injuriæ nihil aliud erant,
quàm injuriationes meæ animæ, quæ se fa-
ciebat indignam possidere cœlestem glo-
riam.

12. Igitur,

12. Igitur, cum egomet, *Domine*, sum injuriosus & injuriatus, sum omnimodè injuriosus, quia Tibi & mihi & meo proximo fui injuriosus; & ideo per Justitiam debeo puniri perdurabilibus pœnis, & per solam Misericordiam possum recipi ad perdurabilem requiem.

13. e. *Grate Domine, plene Dulcedine & Pietate & Liberalitate* ! Cum ego fuerim adeò injuriosus meo Creatori & meo Salvatore & meo Domino, volo me judicare ad famem & sitim & paupertatem & nuditatem & ad omnes labores temporales, quos homo tenetur sustinere pro tuo Amore; quia, nisi me judicarem in hoc mundo ad sustinendum pœnam, tua Justitia me judicaret ad perdurabiles labores.

14. Tanquam homo ingrossans suam conscientiam, quando facit injuriam suo proximo, ego, ut excusarer à peccato, ingrossabam meum intellectum, *Domine*, ne haberet conscientiam de injuria, quam faciebam : unde benedicta sit tua Justitia, cui nullæ fraudes nec astutiæ sunt occultæ.

occultæ.

15. Sicut homo falsus illegalis, *Domine*, quando vult facere fraudem & injuriam suo proximo, inquit subtilitates & dolos, per quos eum possit decipere, ita homines injuriati & decepti, quando eis est facta injuria, debent ingrossare suum intellectum, ne habeant occasionem impatientiæ, & non debent memorare injurias, quas receperunt.

16. f. *O sancta Sapientia, cui nulla res sunt occulta!* In quantum Tu, *Domine*, es Homo, fuisti injuriatus in hoc mundo, quia sine ulla causa, quam in Te invenirent, Te ceperunt Judæi & Te flagellarunt & crucifixerunt & occiderunt: unde benedicta sit tua magna Justitia, quæ voluit, quòd omnes tui Apostoli essent ita injuriati, sicut Tu.

17. Amor & Veritas & Justitia, *Domine DEVS*, Te fecerunt sufferre, quòd tuum benedictum Corpus injuriaretur in hoc mundo; & nunquam injuria nec falsitas nec ullum vitium accessit ad Te, nec Te movit

movit ad injuriandum aliquem.

18. *JESU Christe Domine ! Si Tu fu-*
isses in hoc mundo injuriosus & non inju-
riatus, non esset ratio nec justitia, quòd
esses in altero sæculo Judex inter ho-
minem injuriosum & hominem injuria-
tum.

19. g. *O Fortitudo super omnes fortitudi-*
nes ! O Amor super omnes amores ! O Dulcedo
super omnes dulcedines ! Valde magnum er-
rorem & magnum delictum reputo, Domi-
ne, quòd injuriaverim Te, qui es melior &
fidelior & utilior Amicus, quem possim ha-
bere, & permiserim me injuriari à mundo,
qui est pejor & crudelior inimicus, quem
homo possit habere.

20. *Gloriose Domine ! Benedictus sit*
gladius tuæ Justitiæ, qui stat super illos,
qui sunt fures & raptores & scelerati ; &
benedicta sit tua Misericordia, quæ obum-
brat in requie omnes illos, qui sunt inju-
riati, & habent patientiam in omnibus, quæ
contra eos fiunt.

21. *Cúm ego, Domine DEVS, de-*
G beam

98 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
beam multum timere tuam Justitiam propter injurias, quas feci meis inimicis, quanto plus debeo eam timere propter injurias, quas feci meis cognatis & amicis, quos dum confidebant in me, injuriabam?

22. h. *Essentialis Domine prior omnibus principiis & posterior omnibus finibus!* Sicut homo injuriosus se vestit, & se tegit falsitate & prodicione & ingratitude; ita beatus injuriatus se vestit vera patientia & vero amore, & se demonstrat plenum fidelitate & justitia.

23. *Vere Domine!* Quoties ego honoro me ipsum, & me laudo & magnifico apud gentes, toties sum injuriosus mihi ipsi; & quoties contemno me ipsum, & cognosco meam vilitatem & meam culpam, toties sum justus mihi ipsi.

24. *Benedicta sit, Domine, tua Justitia,* quæ injuriatos patientes elevat ad altitudines, de quibus descendunt per vilia opera injuriosi, & eunt in loca infima.

25. i. *Domine, cui debetur obedientia, & qui es invocatus & desideratus & volitus, sapiens*

piens in omnibus rebus ! Lætentur omnes beati patientes injuriati, & dent laudes & cantica dulcedinis suo Creatori & suo justo Judici; & tristentur mali impatientes injuriosi, & præparent se ad sustinendum pœnas infernales perdurabiles.

26. Si beati injuriati malè tractantur ab injuriosis, lætentur, *Domine*, in tua Justitia, quæ vocat & invitat eos ad possessionem perdurabilis gloriæ; & si injuriosi occidunt & spoliant & malè tractant injuriatos, memorent transitum ex hac brevi vita & tuam Sententiam, quæ eis mandat ire in ignem perdurabilem.

27. Si homines injuriati, *Domine*, vincuntur & coguntur à malis hominibus injuriosis, etiam mali injuriosi vincuntur & superantur à tua Justitia & à patientia bonorum hominum injuriatorum.

28. K. *Singularis Domine siné pari & socio!* Sanctitas & Gloria & Honor dentur & cognoscantur tuæ Justitiæ, quæ est media inter hominem injuriosum & hominem injuriatum; & sicut perversus homo lætatur

100 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
tur & delectatur, quando facit iniquitatem
& injuriam, ita tua Justitia lætificat &
confortat beatos injuriatos in patientia ip-
forum.

29. Si tua Justitia, *Domine*, vincit &
cogit malitiam injuriosorum, benedicta sit
tua Misericordia, quæ est mater & amica
omnium illorum, qui eam invocant.

30. Cùm tua Misericordia, *Domine*,
faciat gratiam patientiæ beatis injuriatis
patientibus, & tua Justitia præparet tor-
menta injuriosis; quare plús appetiantur
& honorantur in hoc mundo homines in-
juriati, quàm injuriati, qui confidunt in tua
Misericordia divina?

CAPUT LXXVI.

QVOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS sit justus inter hominem justum
& hominem peccatorem.

1. **D**ivine *Domine*, sanctificate, gloriose!
a. Virtus & Honor dentur tuæ mag-
næ

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXVI. 101
næ Justitiæ, quæ præmiat homines justos,
qui renuntiant bonis temporalibus pro tuo
amore, dando eis gloriam & beatitudinem
in altero sæculo.

2. Unde, quando homines justi, *Domine*, verâ intentione & pro tuo Amore renuntiant rebus mundanis, tua Justitia eis multiplicat multò majorem fœlicitatem & beatitudinem, quàm sint res, quas relinquunt in hoc sæculo.

3. Quando homines sancti, justi, veraces contemnunt, *Domine*, vitam mundanam & desiderant vivere Tecum in tua Gloria, tua sancta Justitia loco hujus brevis vitæ, quam contemnunt, dat eis in Gloria vitam perdurabilem infinitam.

4. b. *O Domine DEVS, qui resuscitas mortuos & sanas infirmos!* Benedicta sit tua sancta Justitia, quæ peccatores judicat ad perdurabiles pœnas & ad infinitos labores, quia in hoc mundo plûs timent pœnas finitas, quàm perdurabiles.

5. Et, quia plûs amant vanas delectationes transitorias, quàm beatitudines, quæ
nunquam

nunquam habebunt finem, ideo, *Domine*, sunt digni torqueri in igne perdurabili.

6. Cúm peccatores, *Domine*, Tibi sint culpabiles in corpore & anima, benedicta sit tua Sententia, quæ eos punit in corpore & anima; quia, sicut corpus Tibi est culpabile per concupiscentiam vanarum delectationum, & anima Tibi est culpabilis per defectum sapientiæ, ita corpus & anima sustinebunt in altero sæculo poenam, à qua se non poterunt defendere.

7. c. *Singularis Domine siné pari & socio, abundans omnibus nobilitatibus & omnibus honorificentis!* Benedicta sit tua magna Justitia & omne, quod tuum est; quia adeò justus es, quòd homines peccatores, qui inhonorant & maledicunt justos, quamvis eos calumnientur & inhonorent, tamen reputant eos bonos in suo corde: unde benedicta sit tua Justitia, quæ in conscientia peccatorum facit esse honoratos homines justos.

8. Tuæ Justitiæ, *Domine*, detur & cognoscatur Gloria & Honor; quia, licèt homines

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXVI. 103
mines falsi, illegales, deceptores, vanigloriosi sint honorati in hoc mundo, tamen, qui eos honorant & laudant, cognoscunt eorum malitiam & falsitatem: unde benedicta sit tua Justitia, quæ in cogitationibus & mentibus aliorum punit eos, & facit eos reputari tales, quales sunt.

9. Propter magnam abundantiam Justitiæ, quam Tu, *Domine*, habes, es justus Judex inter hominem ignorantem & hominem scientem; quia, si homo ignorans per ignorantiam & per defectum scientiæ errat, tua Justitia eum excusat, & non punit eum gravibus pœnis; &, si homo sciens errat per nimiam præsumptionem scientiæ, tua Justitia eum punit gravibus pœnis, & non admittit ab eo ullam excusationem.

10. d. *Sanctificate Domine, Salvator tui populi!* Sicut ignis velociter comburit & delet lignum aridum; ita tua magna Justitia se movet ad puniendum & destruendum omnes illos, qui desperant de tua Misericordia.

11. Si

11. Si ignis, *Domine*, comburit totam domum, similiter comburit quidquid est in ea: unde, cum ego sim totus circumdatus & comprehensus intra tuam Justitiam, quia sum plenus peccato, valde paveo ipsam, ne faciat ardere meum corpus & meam animam in igne infernali.

12. Cum tua Justitia, *Domine*, me circumdet, & ego sim totus plenus peccato, quinam timor debet esse similis meo, cum mea anima sciat Te verum Judicem, cui nihil est occultum?

13. e. O *Domine*, qui comprehendis omnia, & vincis & superas omnia, quæ Tibi resistunt! Amor & reverentia & honor fiant tuæ Justitiæ, quæ non vult esse in paradiso delectationes cibi & potus, nec delectationes carnales virorum & mulierum; quoniam, si in gloria essent tales delectationes, tua Justitia non esset perfecta, quia ibi essent defectus.

14. Quia homines justi non debent glorificari in gloria, *Domine*, nisi à tua Gloria, nulla res, præter Te est digna dare
Gloriam

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXVI. De
Gloriam in paradiso; & ideo rationabile
& justum est, quòd homo non habeat glo-
riam nisi à Te & de Te.

15. Cúm inter corpus & animam ho-
mo non habeat nisi unum intellectum &
unam mentem, est conveniens & justum,
Domine, quòd homo non sentiat gloriam
in paradiso comedendo nec bibendo; quia,
si eam sentiret, oporteret eum habere uno
tempore duas considerationes, quarum una
glorificaretur in Te, & altera in cibis &
potibus.

16. f. *Domine vere DEVS, qui liberas
& defendis tuos beatos amicos à suis labo-
ribus & à suis gravibus doloribus!* Cúm Tu
sis justus in omnibus rebus, & tua Justitia
comprehendat omnes vias & omnia loca,
& ego sim valde peccator per omnes vias
& per omnes meas partes, si ita fit, quòd
puniar & torquear per omnes meas partes
& vias, ubi erit tunc tua magna Miseri-
cordia, quæ est per omnia loca hujus
mundi?

17. Cúm ego totus circumder & com-
pre-

106 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
prehendar à tua Justitia, *Domine*, supplico,
& peto gratiam à tua sancta Misericordia,
ut me protegat & defendat, ne tua
Justitia me confundat & damnet ad per-
durabilia tormenta.

18. Sicut invoco & oro & precor tuam
benedictam Misericordiam, ut me defendat
ab ira tuæ Justitiæ, ita peto gratiam, *Do-
mine*, à tua sancta Justitia, ut defendat me-
am animam, ne sit serva & constricta sub
corpore, quia non pertinet ad corpus esse
supra creaturam nobiliorem se.

19. g. *Divine Rex Gloria, Principium
& Finis omnium rerum!* Quia damnati ad
ignem perdurabilem non confidunt in tua
Misericordia, *Domine*, & desperant de
ipsa, tua magna Justitia non permittit eos
deleri & consumi à poenis, quas susti-
nent, ut tantum duret eorum poena, quan-
tum durat desperatio, quam habent de tua
Misericordia.

20. Cùm in cordibus damnatorum,
Domine, non sit amor, & tua præsentia sit
absens ab oculis eorum, & tua Laus non
sit

fit in oribus ipsorum, tua Justitia tenet & tenebit eos privatos omni beatitudine & omni requie.

21. Dum meum cor potest amare in hoc mundo & potest confidere in tua Misericordia, & dum mei oculi possunt videre tuas vias, & meum os potest laudare Te, precor Te, *Domine*, ut facias meum cor amare Te, & confidere in tua Misericordia, & facias meos oculos respicere Crucem, & meam linguam moveri ad laudandum Te.

22. h. *Perdurabilis Domine, Pater omnium temporum* ! Sicut secundum rationem & justitiam tua ira debet esse supra me ratione mortalium defectuum, quos feci contra Te; ita precor & supplico tuæ sanctæ Misericordiæ, ut ira, quam debes habere contra me, extinguatur per magnam abundantiam miserationis.

23. Reges & Principes & magni Domini, quando homines viles miseri eos inhonorant, vel eis resistunt, pro nihilo hoc reputant, & non curant de inhonorationibus

bus

108 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
bus & resistentiis ipsorum: igitur, cùm Tu,
Domine, sis adeò altus & nobilis Dominus,
& ego sim adeò fragilis creatura, placeat
tuæ Justitiæ non excitare se ad iram con-
tra me, & pro nihilo reputare meos de-
fectus.

24. Sicut Tu, *Domine*, non meliora-
ris, si sim Tibi obediens & servus & be-
nevolus; ita non deterioraris, si sim Tibi
inobediens & disserviens: igitur, quoniam
Tibi nihil profunt meæ virtutes, nec Tibi
nocent mei defectus, placeat Tibi non vel-
le uti in me solâ Justitiâ sinè Misericor-
dia.

25. i. *O Magnitudo super omnes magni-
tudines! O Virtus super omnes virtutes!*
Quando peccatores videbunt in die judi-
cii se judicari justè, & scient contra tu-
am Sententiam nihil valere sophismata nec
excusationes nec advocaciones, tunc cog-
noscent esse magnam tuam Justitiam.

26. Nam tua pretiosa Caro, quam as-
sumpsisti in nostra Domina sancta MARIA,
& tuus benedictus Sanguis, quem effudisti
in

in vera Cruce, tunc justè dicent peccatoribus, ut vadant ad damnationem in igne perdurabili, quia fuerunt ingrati tuæ Justitiæ & tuæ Misericordiæ.

27. Amores & fletus & suspiria & legalitas & veritas & gratitudo & fortitudo & continentia & omnes aliæ virtutes, quas habuisti, *Domine*, in hoc mundo in tua Humanitate, invitabunt beatos ad gloriam in die judicii per operationem rectæ & justæ sententiæ.

28. K. *Domine infinite, complete, perfecte, honorate, sanctificate, amate, gloriose!* In die judicii omnia plana & montes & maria & flumina & totum spatium, quod est à coelo usque ad terram, erunt plena tuâ Justitiâ: igitur, cum ego sim totus plenus peccato, ubi tunc inveniam tuam Misericordiam?

29. Sicut mei oculi, *Domine*, non audent directè aspicere solem, quando est in sua fortitudine, ratione splendoris exeuntis ab eo; ita in die judicii, si ita sit, quod non inveniam tuam Misericordiam, non audebo

110 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
audebo stare directè coram tua justa Sen-
tentia.

30. *Cùm Tu, Domine DEVS, sis
suprema Bonitas & suprema Perfectio vir-
tutum, si ita sit, quòd inveniam tuam Jus-
titiam, placeat Tibi, ut eam inveniam cum
tua Misericordia; quoniam tua Misericordia
est in tua Substantia Virtus & Proprietas
divina.*

CAPUT LXXVII.

*QUOMODO DEVS SIT JUS-
tus in hominibus Catholicis & in infide-
libus.*

1. *O DEVS large super omnes largita-
a. tes, perfecte in omnibus bonitatibus,
benevolite per omnes terras! Gloria & gra-
tia & benedictio sint, Domine, tuæ Justitiæ,
quæ vult fideles Christianos habere veram
Fidem; quam possident per doctrinam suo-
rum parentum.*

2. *Aliqui Christiani sunt, qui habent
veram*

veram Fidem per demonstrationem sapientiae & intellectus, & aliqui, qui habent eam sine ulla demonstratione: unde benedicta sit, *Domine*, tua magna Justitia; quia quidam merentur gloriam per hoc, quod credant veritatem per Fidem, in qua sui parentes eos posuerunt, & alii merentur gloriam, quia per sapientiam percipiunt veram Fidem.

3. „Tuus servus, *Domine*, & tuus captivus Te adorant & laudant & benedicunt, quia ei fecisti gratiam, quod sit fidelis Catholicus ratione sui patris & suae matris, qui fuerunt fideles Christiani; & etiam Te laudat & Tibi agit gratias, quia eum certificasti in Fide christiana ratione verarum probationum & significationum & manifestarum rationum, quas invenit in *Libro Petitionum & Questionum*.

4. b. *Sapiens Domine, patiens, Directio & Lumen fidelium Catholicorum*! Infideles, qui sunt in errore per suos parentes, qui eos posuerunt in fide & credentia erroris, putant

112 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
putant esse excusati à tua Justitia, & dicunt se velle credere id, quod sui parentes & avi & proavi & antecessores crediderunt; & propterea nolunt aspicere secundum intellectum & rationem, an fides, in qua sunt, sit vera vel falsa: unde, sicut sui parentes cœcè secuti sunt suos antecessores, ita filii cœcè sequuntur suos parentes.

5. Alii infideles sunt, *Domine*, qui sunt in errore, quia affirmant ea, quæ fiunt per operationem naturæ, & evitant credere ea; quæ fiunt per operationem virtutum contrariantium cursui naturali; unde omnis iste error est in eis per hoc, quòd nimis utantur potentiâ imaginativâ, & parum potentiâ rationali.

6. Quia infideles, *Domine*, plus affirmant res, quæ cadunt in imaginationem per cursum naturæ, quàm res, quæ cadunt in rationem per cursum justitiæ & ordinationis, ideo sunt in errore, & debilitant & destruunt directionem potentiæ rationalis in hoc, quòd imaginativa non offerat

rat rationali id, quod ei esset necessarium recipere; & propterea illorum ratio sequitur imaginationem, sicut homo ambulans in tenebris sequitur præeuntem.

7. c. *Placens Domine, plene Gratiâ & Pietate & Sanctitate!* Hæretici & infideles, qui sunt in errore per credentiam, in qua sui parentes eos nutriverunt, difficilius convertuntur, quàm qui sequuntur rationes & amant probationes; quia non amanti probationes nihil valent rationes & argumenta, & amanti ipsas, multum valent, quoniam sunt ei occasio exeundi à falsa opinione & credentia.

8. Nam, sicut homo fortis habet potestatem prosterne[n]di debilem, ita, *Domine*, quando evenit, quòd falsa argumenta & falsæ rationes pugnent contra veras rationes & probationes, veræ habent potestatem vincendi & destruendi falsas.

9. Quamvis infideles, *Domine*, qui sunt in errore per fidem suorum parentum, plus ament fidem, quàm rationes & argumenta, tamen non est impossibile eos eji-

H

cere

cere de suo errore per continuationem rationum & verarum probationum; quia quando sua imaginativa imaginatur rationes, quæ ei multoties proponuntur, non potest eas non offerre potentiaæ rationali; &, quando ista eas recipit, concordat cum eis, quia sunt suæ naturæ, & ita per convenientiam, quæ est facta in rationali potentia infidelis, cognoscit ipse & percipit suum errorem & suum defectum.

10. d. *Vere Domine, nobilis in omnibus nobilitatibus!* Benedicta sit tua Justitia, quæ nobilitavit Catholicos super omnes alias gentes; quia ipsi affirmant ea, quæ fiunt per cursum naturæ, & credunt ea, quæ fiunt contra ipsum.

11. Unde per hoc fideles Christiani, *Domine*, habent perfectionem Fidei, quia omnia vident esse possibila tuæ Sapientiaæ & tuæ Potestati, sive sint secundum operationem naturæ, sive secundum operationem miraculosam.

12. Unde gloria & honor & gratiarum

rum

rum actiones fiant, *Domine*, tuæ Justitiæ, quæ adeò magnam differentiam posuit inter fideles & infideles; quia fideles habent majorem respectum in operatione, an debeat fieri vel non secundum dispositionem tuæ Sapientiæ, quàm secundum dispositionem naturalis potestatis; & infideles plus respiciunt, an possit fieri secundum dispositionem potestatis naturalis, quàm secundum dispositionem tuæ Potestatis & Sapientiæ.

13. e. *Gratiosè Domine, abundans gratiâ & benedictione!* Tuæ Justitiæ sit gloria & honor; nam, quia fidelis Catholicus credit ea, quæ sua imaginativa non potest comprehendere nec imaginari, & tamen ea credit, ideo meretur remunerationem; quoniam in hoc confitetur & fatetur Te posse plus facere, quàm sua imaginatio comprehendere.

14. *Amorosè Domine!* Non est ita de infidelibus, quia ipsi nolunt credere in tuis operibus ultra id, quod sua imaginatio potest imaginari, imò discredunt omne id, quod

quod transcendit ipsam ; & propterea se jactant tantum intelligere, quantum tua Potestas possit operari; & hoc est magnus error & magna hæresis, ratione cujus tua Justitia eos damnat ad perdurabiles labores.

15. Omnes Catholici tenemur, *Domine*, devotè & lætanter & alacriter dare laudes de tua Justitia, quæ dat nostræ Fidei præmium gratiæ & benedictionis perdurabilis, & dat infidelibus infinitas pœnas ratione suæ falsæ credentiæ.

16. f. *O grate Domine, plene benedictione, liberalis in omnibus bonis* ! Cùm sint aliqui infideles, qui putant placere Tibi per credentiam, in qua sunt, & per opera, quæ faciunt, quamvis sua intentio sit laudabilis, tamen secundum tuam magnam Justitiam ipsi non salvantur; quia, cùm non habeant veram Fidem, tua Justitia non admittit eos venire ad gloriam, quoniam non incedunt per credentiam nec per opera viæ veritatis.

17. Tuæ sanctæ Justitiæ, *Domine*
DEVS,

DEVS, detur laus & honor, quæ hæreticis & infidelibus dat remunerationem, quando habent bonam intentionem opinando suam fidem esse veram, & opera quæ faciunt, Tibi placere; quoniam propter bonam intentionem, quam habent erga Te, eis allevias infernales pœnas, ne sint adeò magnæ, sicut essent, si tam bonam intentionem non haberent.

18. Quando Catholici moriuntur in peccato, benedicta sit, *Domine*, tua Justitia, quæ eos fortiùs torquet, quàm infideles, qui moriuntur in bona intentione; quia, sicut infideles perdunt salvationem propter defectum veritatis, quam non credunt, ita Catholici debent plùs torqueri, qui non fuerunt amatores Veritatis.

19. g. *Domine, cui servitium, honor, amor & obedientia debentur* ! Si infideles intrant in infernum, hoc fit, quia sequuntur viam, à qua venit peccatum, hoc est peccatum Adami, quod fuit principium omnis peccati.

20. Qui est infidelis, *Domine*, per hoc, quòd

quòd sua credentia sit extra veritatem, deviatio à veritate facit ei apparere, quòd Tu creaveris hominem plús, ut possideat gloriam, quàm ut in eo cognoscatur tua magna Bonitas: unde, si hoc ita esset, sequeretur, quòd homo esset creatus plús ad possidendum gloriam, quàm ad cognoscendum tuam Nobilitatem.

21. Igitur, *benedicte Domine*, benedicta sit tua Justitia, quia Catholici non habent talem intentionem; quoniam, quando imaginantur & perpendunt causam, propter quam dedisti *esse* homini, confitentur & fatentur hominem devenisse in *esse* plús, ut Te laudet & amet & honoret & cognoscat & Tibi serviat, quàm ut possideat gloriam: unde, quia Catholici habent istam intentionem ordinatam, ideo confitentur Creatorem habere majorem amorem ad se ipsum, quàm ad suam creaturam.

22. h. *Singularis Domine, DEVS amoroſe, plene benignitate & dulcedine!* Si infideles fatentur & confitentur non esse, nisi
unum

Vol. I. Lib. II. Dist. XVI. Cap. LXXVII. 119
unum Dominum sine pari & socio, hoc
idem fatentur & confitentur fideles.

23. *Gloriose Domine!* Sicut infideles
non audent credere in tuam Trinitatem,
quia timent, ne credant in tres Deos, ita
Catholici non audent dubitare in ipsam,
quia timent, ne credant contra tuam Uni-
tatem.

24. Quantam virtutem & nobilitatem
dant & attribuunt tuæ divinæ Essentiæ in-
fideles, *Domine*, per suam fidem, tantam &
adhuc multò majorem ei attribuunt Ca-
tholici per hoc, quòd credant in tuam Tri-
nitatem & in tuam Incarnationem.

25. i. *Pretiose Domine, Consolator orpha-
norum & tribulatum!* Tibi detur omnis
sanctitas & benignitas & pretiositas; nam
infideles dubitant credere in tuam Incar-
nationem, quia putant, quòd per eam
perverteretur Deitas in humanitatem; &
sic putant, quòd Deitas habuisset passio-
nem & fuisset mortua.

26. Unde, sicut infideles, *Domine*, evi-
tant credere tuam Deitatem esse conver-
sam

120 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
fam in Humanitatem, & sustinuisse Pas-
sionem, ita id ipsum evitant credere Ca-
tholici; quia nullus fidelis Christianus
credit tuam Deitatem reliquisse esse divi-
num, & se mutasse in humanam naturam,
nec habuisse passionem & mortem.

27. Imò credunt, *Domine*, Humanitatem, quam assumpsisti, solùm sustinuisse laborem & mortem, quin Deitas aliquid sustinuerit, nec fuerit ullatenus mutata nec alterata de sua natura.

28. K. *O verum Lumen, Splendor & Lux omnium aliorum luminum & Directio omnium benedictionum!* In quantum tua gratia aggratiavit Catholicos per veram Fidem super infideles, in tantum, *Domine*, sunt fideles onerati & obligati ad demonstrandam veram Fidem infidelibus.

29. Sed, quia nos, *Domine*, sumus occupati in congregando delectationes & vanitates in bonis temporalibus, ideo obliviscimur & discognoscimus onus & obligationem, in qua sumus, amandi & juvandi & dirigendi infideles, qui ratione nos-
tri

tri defectus manent excoecati in tenebris infidelitatis.

30. „Unde de ista injuria, quam nos,
5, *Domine*, facimus infidelibus in hoc,
„quòd eis non prædicemus, nec eos instru-
„amus, ut exeant de suo errore, conquere-
„rentur apud Te in die judicij, & male-
„dicti erunt illi, qui non habebunt suffi-
„cientem excusationem: unde tuus servus,
Domine, agit Tibi gratias, quia ei dedisti
gratiam perficiendi istam Distinctio-
nem, quæ tractavit de gloriosa
Justitia divina.

DISTINCT.

DISTINCT. XVII.

DE LARGITATE NOSTRI DOMINI DEI.

CAPUT LXXVIII.

QUOMODO NOSTER DOMINUS DEVS sit largus erga omnes creaturas.

1.
2.

EV S misericors, pie, supreme in omnibus bonis! Gloria & Honor & Sanctitas & Nobilitas, Domine, cognoscantur tuæ sanctæ Largitati, quæ per suam

magnam abundantiam & liberalitatem dedit esse omnibus creaturis.

2. Non solum tua Largitas demonstratur esse magna, Domine, in hoc, quod dederit esse creaturis, sed etiam in hoc, quod eas sustentet, quia omnes delerentur &

& reverterentur in nihilum, nisi tua Largitas eas sustineret in *esse*.

3. Cúm tua Largitas, *Domine*, debeat laudari, quia dedit *esse* creaturis, & quia eas sustinet in *esse*, etiam debet laudari, quia creaturis appropriavit proprietates, & dedit naturam, quâ habeant modum vivendi & inquirendi res, quæ eis sunt necessariæ ad vivendum.

4. b. *Creator Domine, sapiens super omnes Sapientias* ! Benedicta sit tua Largitas, quæ dedit vegetabilibus radices, quibus sumant vitam, & dedit eis branchas & flores & folia & fructus & semina, per quæ repullulent & renoveantur, ne sua natura pereat.

5. Debes etiam, *Domine*, cognosci largus, quia Tibi placuit dare vegetabilibus pluvias & aquas & ventos & calores & frigora & humiditates & siccitates, ut possint multiplicari & fructificare super terram.

6. *Amorose Domine* ! Laudetur tua Largitas, quæ dedit vegetabilibus terras planas

planas & montuosas & loca diversa, secundum quod eorum qualitates requirunt.

7. c. *Æterne Domine, mirabilis, patiens, plene gratiâ!* Benedicta sit tua magna Largitas, quæ dedit animalibus plantas & campos & nemora, ut habeant, unde & ubi vivant.

8. Tua Largitas, *Domine*, dedit aliquibus animalibus vivere ex herbis & seminibus, & aliquibus vivere ex aliis; & benedicta sit tua Largitas, quæ dedit animalibus pellem & lanam, ut eis sit vestimentum.

9. Dedit etiam, *Domine*, tua Largitas avibus plumas pro vestimentis, & alas ad volandum, & rostrum ad comedendum, & pedes ad eundum, & ungues ad capiendum, & arbores, ut in eis nidificent & habitent.

10. d. *Domine magne, Domine fortis, Domine liber!* Gloria & honor sint tuæ honoratæ Largitati, quæ dedit piscibus maris aquas salvas, in quibus vivant, & piscibus fluminum aquas dulces; unde omnia supradicta

dicta ostendunt tuam Largitatem.

11. *Beate Domine!* Tu dedisti cuilibet animalium idioma secundum suam speciem, per quod idioma quodlibet intelligit suum simile, & unicuique dedisti vocem, quam cantando soletur & jucundetur.

12. In quantum in terra & in mari & in fluminibus & in aere crescunt & multiplicantur animalia & vegetabilia, in tantum demonstratur in eis, *Domine*; tua magna Largitas: igitur, cum animalia & vegetabilia sint tot & tam diversa, quis posset aestimare & comparare Magnitudinem & Nobilitatem tuæ Largitatis?

13. e. *O Rex Regum! O Domine Dominorum!* Gloria & amor cognoscantur in tua Largitate; quia adeo est magna, quod non sit creatura, quæ tantum posset dare, quantum Tu ei dares; quoniam, quo plus dant creaturæ, eo plus se extendit tua Largitas dando eis potestatem dandi.

14. Cum tua Largitas, *Domine*, sit adeo magna, quod nec cor nec intellectus sufficiat

ciat ad intelligendum & comprehendendum ejus Magnitudinem, quis est ille miser, qui conqueratur de tuis donis, & ille infelix, qui desperet de tua Misericordia?

15. *Cúm Tu, Domine DEVS, sis adeò largus in dando, beati sunt omnes, qui Tibi dant suum cor, ut sit locus, in quo Te ament, & timeant, & velint, & desiderent.*

16. f. *O Domine DEVS, qui dirigis errantes & illuminas cæcos & confortas fragiles! Cúm Tu sis adeò largus & liberalis in tot rebus & tot creaturis, rationabile est, quòd omnes viri & mulieres dent clamores & cantica & voces & laudes & benedictiones de tua magna Largitate.*

17. *Nam sicut Tu, Domine, das placita & delectationes animalibus, quando alia solantur & delectantur cum aliis, ita habes placitum, quando tui populi Te amant & honorant & colunt & sanctificant.*

18. *Si Tu, Domine DEVS, es adeò largus*

largus & liber & liberalis erga tuum populum de bonis hujus mundi, quis est ille inconsideratus, qui sit avarus in suo corde in amando Te, & in suo ore in laudando Te? & quis est ille, qui est piger in elevando suos oculos versus coelum?

19. g. *Æterne Domine, Principium & Finis omnium creaturarum, Pater & Domine omnium rerum!* Tua Largitas se extendit in aliquibus creaturis plus, quam in aliis; quia quasdam fecisti majores & meliores & pulchriores & nobiliores aliis, & quibusdam dedisti dominium super alias.

20. Cúm quædam animalia irrationalia, *Domine*, obediant aliis, & quædam timeant alia, deberemus omnes amare tuam Largitatem, quæ nos nobilitavit super omnia alia animalia, & omnes deberemus eam revereri & honorare.

21. Sed ego, *Domine*, me reputo valde vilem & culpabilem, quia cogito animalia irrationalia recognoscere placita, quæ eis fiunt, & etiam displicita, & ego nunquam scivi honorare nec revereri tuam Largitatem,

tem, quæ me nobilitavit humano esse, nec cognovi meos inimicos nec Te, qui es meus bonus amicus.

22. h. O Domine, qui es Coactor & Victor omnium rerum, quæ Tibi resistunt! Benedicta sit tua magna Largitas, quæ in donis, quæ dedit, & dat animalibus irrationalibus convenienter secundum esse & dispositionem ipsorum, docet nos à Te petere dona, quæ sunt nobis necessaria secundum nostram dispositionem.

23. Si Tu, Domine, es largus vegetabilibus & animalibus irrationalibus & aliis creaturis, quæ non habent cognitionem de Te, manifestè videtur, quòd debeas esse largus & graciosus hominibus, qui habent cognitionem de Te, & sunt amatores & laudatores tuæ magnæ Largitatis.

24. Veruntamen, Domine, cum ego fuerim adeò peccator, & sim adeò culpabilis, quia Tibi fui ingratus, & discognovi bona, quæ mihi dedisti, multò digniores sunt bestia possessione donorum, quæ eis dedisti, quàm ego illorum, quæ mihi dedisti.

disti.

25. i. *Domine, qui dirigis & ducis Catholicos & homines sanctos ad perdurabilem gloriam!* Tu dedisti multas bonas proprietates animalibus & vegetabilibus; propter quæ dona nos deberemus amare omnia illa, quæ à Te donum recipiunt.

26. Sed quia nos, *Domine*, sumus res viles, & non habemus intelligentiam & cognitionem; ideo amamus creaturas propter se ipsas plus, quàm propter dona, quæ eis dedisti.

27. Propterea, *Domine*, erramus, quia valde mirum est, quòd aliquis amet dona, quæ recipit plus, quàm datorem illorum donorum.

28. K. Tibi, *Domine DEVS*, qui audis omnes, qui Te invocant, & exaudis omnes, qui in Te confidunt, detur gloria & honor; quia omnia dona, quæ dedisti vegetabilibus & animalibus, quodlibet ipsorum amat & habet ea chara, quantum potest.

29. Et quòd hoc ita sit, in quolibet
I
ipforum

ipforum demonstratur, quotiescunque quædam individua velint destruere alia; quia quodlibet nititur, quantum potest, sustinere se in *esse*, ne pereat, & ne suæ proprietates & sua natura transeant in alias proprietates & in aliam naturam.

30. Cúm omnia tua dona sint bona, & sint dona perfecta, *Domine*, & omnes, quibus das, ament ea, quæ eis das; si nos essemus tales, quales deberemus esse, haberemus magnam rationem laudandi & benedicendi tuam magnam Largitatem divi-
nam.

CAPUT LXXIX.

QVOMODO NOSTER DOMINVS DEVS sit largus erga hominem, quia ei dedit esse humanum.

1. **O** *DEVS* liber, liberalis, large super
a. *omnes largitates!* Tibi, *Domine*, sit gloria & benedictio, qui es adeò largus Dator erga hominem, quòd ei dederis esse
hu-

Vol. I. Lib. II. Dist. XVII. Cap. LXXIX. 131
humanum, quod est valde altum & nobile
donum.

2. Sicut Tu, *Domine*, nobilitasti hominem per *esse* humanum, quod ei dedisti, ita ipsum nobilitasti per opera virtutum, per quæ possit venire ad perpetuam benedictionem.

3. Cúm Tu, *Domine DEVS*, nobilitaveris hominem per creationem quantum ad suum *esse* & quantum ad sua opera, magnam rationem habet homo Te laudandi & benedicendi & memorandi, & Tibi gratias agendi propter magna dona, quæ ei dedisti.

4. b. *Patiens Domine, Remissor, Sustentator & Adjutor noster!* Si Tu dedisti homini magna & multa dona, rationabile est, quòd ipse sit liberalior & largior erga Te, quàm aliæ creaturæ, quibus non tantum dedisti.

5. *Honorate Domine!* Cúm Tu dederis mihi tuo servo *esse* humanum, & ego totâ meâ vitâ fecerim opera bestialia, quid erit de me, qui non servavi, quod Tibi promisi,

• nec

132 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
nec fui Tibi gratus pro bonis, quæ mihi
dedisti, nec cognovi dominium, quod ha-
bes in me?

6. Sicut tua Largitas, *Domine*, est su-
per omnes alias largitates, ita mea avaritia
transcendit omnes avaritias; nam sicut Tu
es largior, quia das nobiliora dona, quàm
a iis, ita ego sum avarior viliorum dono-
rum, quàm alius.

7. c. *Æterne Domine, perdurabilis, Prin-
cipium & Finis omnium rerum!* Sicut Tu es
laudandus ratione Largitatis, ita homines
sunt reprehendendi ratione avaritiæ; quia,
sicut Tu es largior erga homines, quàm
erga alias creaturas, ita homines sunt ava-
riores erga Te, quàm erga aliam rem.

8. Benedictus sis, *Domine DEVS*, qui
vis homines, qui sunt avari erga Te, plus
carere donis gratiæ, quæ Tu das, quàm ho-
mines, qui sunt largi erga Te.

9. Cùm tua Largitas, *Domine Deus*, Te
faciat esse Creatorem & Dominum & Be-
nefactorem nostrum, maledicta est cupidi-
tas, quæ facit homines discognoscere bona,
quæ

quæ recipiunt à Te, & gratias, quas tua Largitas eis facit.

10. d. *O Domine DEVS, qui complēs & servas omnia, quæ promittis!* Cùm omnes alii datores non possint dare adeò nobilia dona, sicut Tu das, & omnes sint avari respectu tuæ Largitatis, stulti sunt omnes, qui ab alio petunt, nisi à Te, & qui ab ullo alio domino sperant dona, nisi à Te.

11. Igitur stultus fui, *Domine*, qui petii dona ab hominibus divitibus, qui sunt avariores pauperibus; & stultus fui, quia, quando inveniebam in eis avaritiam, non recurrebam ad tuam magnam Largitatem.

12. *O Liber Domine, plene Gratiâ!* Nulla amentia & stultitia est comparanda cum illa, quæ est in hominibus petentibus ab aliis, in quibus est fons ingratitude & avaritiæ, & in obliviscentibus tuam Largitatem, quæ est fons vivus durabilium donorum & perdurabilis beatitudinis.

13. e. *Sapiens Domine, sciens omnia, à quo nulla res sunt abscondita!* Homines largi

gi

gi & boni datores libentiús dant nobilia dona, quàm vilia: igitur, qui vult esse largus erga Te, primum, quod Tibi debet dare, est suum corpus & sua anima, & postea omnia, quæ possidet.

14. Si homo Tibi, *Domine*, primò det corpus & animam, faciliús poterit Tibi dare de suis denariis vel de suo frumento & de aliis rebus, quas possidet; quia, qui dat se ipsum, faciliter dabit, quidquid possidet.

15. „Cúm ego, *Domine*, in meliori tempore meæ ætatis me dederim totum peccato, & omnia, quæ possidebam, subjecerim & disposuerim ad peccatum, & cúm nunc non sim in tam bona ætate sicut eram, nec habeam tot bona temporalia, quot habebam, si nunc velim Tibi dare me ipsum & omnia mea, non videtur mihi, quòd magnam gratitudinem debeas mihi habere.

16. f. *O Domine DEVS, qui custodis & defendis tuos fideles amicos à suis mortalibus inimicis! Sicut nullus homo potest*
amare,

Vol. I. Lib. II. Dist. XVII. Cap. LXXIX. 135
amare, quin habeat amorem, ita nullus
homo potest esse largus, quin Tibi det se
ipsum & omnia, quæ possidet.

17. Si homo, *Domine*, daret tantum
thesaurum, quantus caperetur super faciem
terræ, adhuc non haberet tantam largita-
tem in se ipso, quantam qui daret totam
suam animam Tibi; quia melius donum
dat, qui dat Tibi suam animam, quàm qui
daret totum mundum plenum auro & ar-
gento.

18. Laudetur & benedicatur, *Domine*
DEVS, tua Largitas; quia, ut habeas oc-
casionem nobis dandi, petis à nobis, ut
Tibi demus: unde, quia sumus pleni cupi-
ditate, Tibi negamus, quando à nobis pe-
tis; & quia Tu es plenus Largitate, nobis
das magna & nobilia dona.

19. g. *Domine aeternæ, gratiosæ, amorosæ!*
Cùm homines reputentur largi per hoc,
quòd dent illis, qui ab eis petunt, quantò
plùs debes reputari largus per hoc, quòd
des illis, qui à Te petunt, & qui à Te non
petunt, & maximè cùm tua dona sint per-
durabilia?

durabilia?

20. *Liber Domine!* Adeò est magna mea cupiditas, quòd non solùm non dem illis, qui à me non petunt, sed neque illis, qui à me petunt: igitur, quò abiit largitas, & quare non venit ad me? & quare cupiditas me tenet adeò ligatum & non discedit à me?

21. Si homines, *Domine*, sùnt largi, quando Te laudant & benedicunt, & quando dant pauperibus pro tuo amore, non sùnt avari illi, qui pro tuo amore effundunt suum sanguinem, & permittunt suam animam separari à corpore per viam Martyrii.

22. h. *Benigne Domine, plene dulcedine & amore!* Cùm Tu dederis tot & tam magna dona tuo subdito, quòd non possent numerari, nec posset imaginari magnitudo illorum; ideo non cessat tuus servus petere à Te dona; quia nulla dona possent ei sufficere, nisi ultra peteret à tua Largitate.

23. Sicut homo, *Domine*, non potest agere Tibi tot gratias quot sùnt dona, quæ
ei

ei das, ita non est ullus homo, qui posset tantum à Te petere, quanta sunt dona, quæ ei das, & quæ sunt ei necessaria.

24. Quando nos, *Domine*, deficimus in agendo Tibi tot gratias, quot sunt dona, quæ das, hoc accidit, quia major est tua Largitas, quàm sit in nobis cognitio donorum, quæ das: unde, sicut nostra cognitio non potest comprehendere tuam Largitatem, ita non sufficit ad sciendum omnia dona, quæ nobis sunt necessaria.

25. i. *Gratiosè Domine, cui placet omnis largitas & omnis libertas & omnis liberalitas!* Tu dedisti mihi esse humanum, quod est valde nobile esse: igitur, cùm Tu mihi tantum dederis, quare absque ulla causa sum adeò avarus erga Te? & quare deveni tuus inimicus?

26. Tuæ magnæ Largitati ago, *Domine*, gratias & laudes, quæ me adeò inamoravit de Te, cùm essem avarus erga Te, ut nocte & die me faciat desiderare, quomodo possim dare totum me ipsum pro Te.

27. Ab hora, quâ Tu, *Domine*, me beneficiasti amore, sum amicus & benevolus illarum rerum, quas antea odiebam & contemnebam, & deveni inimicus vanitatum, quas antea amabam & appetiabam.

28. K. *Divine Rex Gloria*, plene omnibus bonis & omnibus Virtutibus! Dona, quæ

Tu, *Domine*, das, sunt perfecta, quia es perfectus in Largitate & in omnibus bonis; & dona, quæ nos damus, sunt defectuosa, quia adeò sumus res cupidæ, quòd non possemus esse cupidiores.

29. Per dona, quæ Tu, *Domine*, das, demonstratur tua Largitas, & per dona, quæ nos damus adinvicem, demonstratur nostra cupiditas; quia, sicut Tu reputaris largus, quia das de tuis rebus, ita nos debemus reputari cupidi, quia damus res, quæ non sunt nostræ, nec sunt dandæ à nobis.

30. Tuus servus, *Domine*, Te laudat & Te precatur vero ore & devoto corde & lacrymosis oculis, & confidit in tua magna Largitate, quæ est sinè fine, & petit à
Te

Te dona benedictionis & gratiæ, quia talia dona debent peti à tua Largitate divini.

CAPUT LXXX.

QUOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS sit largus, quia dat hominibus
bona temporalia.

1. **D**ivine Rex Gloria, Dominator omnium rerum! Laudes & honores & gratiæ fiant Tibi, qui nobilitasti hominem per magna dona, quæ ei dedisti faciendo eum dominum elementorum & vegetabilium & omnium animalium irrationalium.

2. Nam ab igne, Domine, accipimus lucem, & igne calefacimus nos, & coquimus nostros cibos, & aere respiramus & refrigeramur, & aquâ lavamus & potamus nos, & terrâ collocamur in nostris habitationibus, & à vegetabilibus & animalibus sumimus vitam & servitium.

3. Adcò

3. Adeò magna est tua Largitas, *Domine DEVS*, quòd omnium istorum bonorum dederis sufficientiam hominibus, sive sint justi sive injusti, sive veraces sive mendaces, quoniam omnibus das sufficientiam bonorum temporalium.

4. b. *O Liber Domine, plene Gratiã.*

Sicut Tu dedisti homini magna dona ratione tuæ Largitatis, ita homo deberet esse largus pro amore Tui & nihil deberet sibi retinere, sed omnia Tibi dare.

5. Non est, *Domine*, qui possit impedire nec auferre dona, quæ Tu das homini, quando vis illa ei dare; & si Tu non velis homini dare, non est, qui Te possit cogere ad dandum.

6. *Laudate Domine!* Adeò magna sunt dona, quæ Tu das homini, quòd non possit æstimari nec cogitari in corde hominis, quanta sint illa dona.

7. c. *Laudate Domine, amate, magnificate, honorate!* Sicut homo avarus ratione avaritiæ dat res viles & parvæ utilitatis, & retinet sibi bonas, ita Tu ratione tuæ

Lar-

Largitatis das hominibus bona & utilia dona.

8. Sicut homo largus, *Domine*, se demonstrat largiorem, quando dat meliora dona, & quando dat illis, qui ab eo non petunt; ita Tu Te demonstras largiorem, quando das hominibus, quia à Te non petunt.

9. *Vere Domine!* Illi homines sunt largi, qui multum dant, & qui dant plus, quàm ab eis petatur, & qui dant meliores res, quàm ab eis petantur: igitur largus es Tu, *Domine*, qui tantum das, & qui meliora dona nobis das, quàm à Te petamus; & quando putamus Te non dare, adhuc das.

10. d. *Domine amate & appretiate, Domine volite!* Illos quibus homo dat, amat homo secundum dona, quæ eis dat: igitur, qui Te amant, si Te multum amant, multum Tibi debent dare; & qui parva dona Tibi dant, significant, quòd Te parum ament.

11. Sicut largitas est proprietas, ratio-
ne

ne cuius bonus dator non tristatur in dando, ita avaritia est proprietas, ratione cuius avarus non tristatur in petendo & accipiendo: igitur, quia Tu, *Domine*, es supremus Dator, ideo tua dona non cessant, nec nos cessamus à recipiendo & petendo.

12. Adeò largus Dator es Tu, *Domine*, quòd, in quocunque loco homo sit, ei des, & in quocunque loco à Te petat, ei des; sed non est ita de nobis, quia sumus adeò pleni avaritiâ, quòd omnia loca nobis sint contraria ad dandum.

13. e. *Invocate Domine, laudate, adorante!* Quò plús homo Tibi dat, eò plús tua Largitas ei dat, & eò plús eum ditat, & ei multiplicat gloriam & benedictionem; & quò plús homo est avarus erga Te, eò plús est pauper & carens gloriâ & benedictione.

14. Sicut melior operatio, quam homo possit facere, *Domine*, est dare, ita peior est auferre: igitur, cùm dare sit à largitate, & auferre ab avaritia, melior res,

Vol. I. Lib. II. Dist. XVII. Cap. LXXX. 143
quæ sit in homine, est largitas, & peiores est avaritia.

15. Cúm dare, *Domine*, sit res adeò bona, quomodo potest esse, quòd non demus, dum habemus, quid demus? & quare non damus, cúm habeamus potestatem dandi? & quare avari non dant pauperibus dona, quæ eis das? & quare volunt habere ea, quæ non vis eis dare?

16. f. *Domine DEVS, qui es invocatus in omni tempore, & inventus in omni loco!* Benedicta sit tua magna Largitas; quia, quantumcunque multum des, adhuc Tibi remanet, quod des: igitur stulti sunt omnes, qui propter multa dona, quæ eis das, cessant à Te petere.

17. Tua Largitas, *Domine*, dedit mihi multa nobilia & mirabilia dona, & mea cupiditas petivit à Te multa dona, quæ sunt vilia & transitoria & paucæ utilitatis.

18. Tu, *Domine*, es mihi adeò largus Dominus, & adeò me obligasti per multa dona, quæ mihi dedisti, quòd ego
per

144 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
per meam magnam cupiditatem inde de-
venerim ingratus & inobediens tuis man-
datis.

19. g. *O Domine, qui es vera Sanctitas
& vera Charitas & verus Splendor!* Licet
ita sit, quod mihi dederis multa dona in
hoc sæculo, parum mihi proderunt, nisi
mihi des tuum amorem; quia omnia dona
non possent mihi sufficere sine ipso, &
nullus homo est adeò culpabilis, sicut ille,
qui recipit multa dona à suo domino, &
non habet amorem erga ipsum.

20. *Cùm Tu, Domine DEVS, tantum
amaveris me tuum servum, & mihi tan-
tum dederis, & ego Tibi fuerim adeò ava-
rus, quod meum esse voluerim auferre à
tuo servitio, mihi opus est memorare tuam
Misericordiam, & derelinquere meam mag-
nam avaritiam.*

21. *Si tu, Domine, fuisti valde largus
Dominus erga tuum subditum, tuus sub-
ditus fuit erga se ipsum avarior, quàm
erga ullam aliam rem; quia major avaritia,
quàm homo potest habere erga se ipsum,
est,*

Vol. I. Lib. II. Dist. XVII. Cap. LXXX. 145
est, quòd se non det totaliter obedientiæ
tuorum mandatorum.

22. h. *Desiderate Domine, amorose, dul-*
cis & simplex & suavis! Natura largi do-
mini est non expectare occasionem, ut ab
eo petatur, nec ipse meliùs dat uno tem-
pore quàm alio, imò omnia tempora sunt
ei æqualia ad dandum, secundùm quod
convenit.

23. *Gloriose Domine!* Natura hominis
avari est non velle dare in sua vita, dum
dona ei essent proficua, & expectat dare
in fine suorum dierum, quando ampliùs
non potest possidere divitias, & quando
sua dona non sunt grata.

24. Sicut Tu, *Domine*, dedisti homi-
ni plus, quàm ipse mereatur, ita tenere-
tur homo Tibi dare ultra suam potestatem
& ultra suas vires, si posset fieri, licèt ab
eo non velis, nisi id, quod potest, & ad
quod se extendunt suæ vires.

25. i. *Supreme Domine, magne super om-*
nes magnitudines, alte super omnes altitu-
dines! Cùm Tu petas ab aliquibus diviti-

K

bus

bus plus, quàm ab aliquibus pauperibus; & petas ab aliquibus pauperibus plus, quàm ab aliquibus divitibus, qui bene volunt procedere & volunt cavere, ne eos reputes avaros, nullatenus possunt hoc melius facere, quàm dando Tibi quidquid possident, quin aliquid sibi retineant.

26. Ab homine largo, *Domine*, quoniam est dives & dat libenter, melius est petere, quàm auferre: quare igitur homines pauperes auferunt ab homine divite, qui libenter dat, & non petunt ab eo, ut is det? & quare non petunt à Te id, quod à divite auferunt.

27. Adeò largus Dominus es, *Domine*, quòd omni die nobis des & nobis committas & nobis commodes, & nobis plura tribuas, quàm sciamus Tibi grati esse; & nos sumus adeò cupidi, quòd non sufficiat nobis cor ad dandum nec ad commodandum nec ad commendandum aliquid Tibi.

28. K. *O Domine sancte, qui es Salus & Salvatio nostra!* Tu das nobis, quia amas nos plus, quàm res, quas nobis das; & nos
reci-

recipimus à Te dona , quæ amamus plús, quàm Te, qui ea nobis das : igitur Tu debes laudari & benedici in omni, quod nobis das , & nos debemus reprehendi in omni, quod recipimus à Te.

29. Tot sunt dona, *Domine*, quæ nobis dedisti, & quotidie das, & adeò sumus eis onerati, quòd vix possimus portare onus, quod super nos posuisti, à quo onere nemo potest alleviari, nisi memorando & laudando Te.

30. Adeò largus Dator es, *Domine*, & adeò libenter das, quòd multoties videatur nobis Te à nobis auferre, quando nobis das, & multoties nos cogas ad accipiendum contra nostram voluntatem : igitur omnes communiter simus laudatores tuæ benedictæ Largitatis, & servi tuæ gloriosæ Essentiæ divinæ.

CAPUT

QVOMODO NOSTER DOMINVS
JESVS *Christus fuerit largus de sua be-*
nedicta Humanitate.

1. **O** *DEVS* *glorioso, perdurabilis, hu-*
 a. *milis, plene gratiâ!* Tua magna
 Largitas, *Domine*, ametur & honoretur &
 laudetur omni tempore; quia de benedicta
 Carne, quam assumpsisti, voluisti esse adeo
 largus, quòd omni fami & paupertati &
 labori volueris eam tradere pro amore
 nostri.

2. De tota tua Carne & de toto tuo
 Sanguine fuisti largus, *Domine*, in die mor-
 tis; quia totum tuum Corpus fuit vulnera-
 tum & flagellatum, & totus tuus Sanguis
 fuit effusus, & omnes lacrymæ tuorum
 oculorum decurrerunt per tuam faciem, &
 totum tuum Corpus tradidisti Judæis, ut
 facerent in eo, quidquid vellent.

3. Tu, *Domine*, fuisti largus de tua
 Humanitate omnibus nobis; quia omnes
 dies

Vol. I. Lib. II. Di. XVII. Cap. LXXXI. 149
dies vitæ tuæ in hoc mundo usque ad mortem expendisti in nostram salutem & in nostram redemptionem, ut essemus beati in tua Gloria.

4. b. *O Domine digne honore ! O Domine digne servitio ! O Domine digne gratitudine !*
Quidquid fecisti in hoc mundo à die, quâ es natus, usque ad diem, quâ es mortuus, fecisti intuitu rerum, quæ erant necessariæ nostro bono & nostræ salvationi.

5. Cùm Tu, *Domine*, fueris adeò largus erga tuum populum, quòd totam tuam Carnem & totum tuum Sanguinem & totam tuam Vitam & omnia tua Opera & tuam Mortem volueris ei dare, ratio esset, quòd totus tuus populus daret ad laudandum Te id, quod dedisti ad salvandum ipsum.

6. Omnes principatus & divitias hujus mundi, & omnes delectationes dedisti, *Domine*, pro nobis in hoc, quòd in hoc mundo nolueris habere principatus nec regna, nec volueris habere delectationes, nec placita, nec alia bona temporalia,
imò

150 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
imò voluisti omnia relinquere pro amore
nostri.

7. c. *Domine Ordinator & Duētor & Be-
nefactor!* Tu scis, quòd, quando homines
dant, dent usque ad certum terminum, &
ultra illum non velint dare, & hoc eve-
nit, quia largitas vel potestas eis deficit:
unde benedicta sit tua Largitas, cui nesci-
tur terminus, quia ipsa & tua Potestas sunt
finè fine.

8. Sicut tua Largitas, *Domine*, est si-
nè termino & fine, ita vis, quòd homines
fint Tibi adeò largi, quòd non ponant
terminum nec finem suæ largitati, sed Tibi
dent, quamdiu sufficiant & possint Tibi
dare.

9. Sed, quia nos sumus cupidi & cul-
pabiles & diffidentes in tua Largitate, ideo,
Domine, ponimus terminum illis rebus,
quas Tibi damus, & non volumus Tibi
dare ultra illum terminum; & totum hoc
evenit nobis, quia habemus defectum amo-
ris.

10. d. *Domine bone, Domine virtuosè, Do-
mine*

mine perfecte in omnibus temporibus! Sicut Tu fuisti nobis in hoc sæculo largus de tota tua Humanitate, ita es in Gloria largus beatis de tota ipsa, ut possint recipere gloriam & benedictionem in ea.

11. Nam, quia tua sancta Humanitas, *Domine*, est unita cum tua excellenti Deitate, ideo omnes beati, qui sunt in gloria, poterunt glorificari in ipsa.

12. Cúm Tu, *Domine DEVS*, de tota tua benedicta Humanitate fueris largus in hoc mundo, & de tota ipsa sis largus in altero sæculo, quis est, qui posset æstimare & perpendere magnam Liberalitatem & Largitatem, quæ est in Te?

13. e. *O Pater Patrum! O Prime primorum! O Domine Dominorum! O Vltime ultimorum! O Domine DEVS!* Tu es nobis largus de tua Carne in hoc, quòd eam nobis des, ut sit noster panis æternus, & es nobis largus de tuo Sanguine in hoc, quòd eum nobis des, ut sit aqua, de qua capiamus vitam; & nos sumus tuis pauperibus avari de pane & de aqua materialibus.

14. O

14. *O Domine magne, amorose!* Cúm Tu sis adeò largus de tam pretiosa re, sicut est tua Caro & tuus Sanguis, & nos simus adeò avari de tam misera re, sicut est panis & aqua, quis est, qui Te posset laudare secundum tuam magnam Largitatem? & quis est, qui nos posset reprehendere secundum nostram magnam avaritiam?

15. Laudetur & benedicatur, *Domine*, tua gloriosa Largitas, quæ fecit Te effundere tuum Sanguinem supra petram, in qua Crux fuit fixa, & benedictam Aquam de tuo Corpore fecit decurrere super terram; & mea avaritia cognoscatur valde magna, quia non effudi aquam ex meis oculis super maxillas meæ faciei, & meus fudor non est effusus in meas vestes per bona opera.

16. f. *Nominate Domine ab omnibus hominibus, honorate ab omnibus creaturis!* Ad altitudinem & nobilitatem, in quam ascendit tua gloriosa Humanitas ratione conjunctionis cum Deitate, non fuit unquam,

quam, nec est, nec erit ulla alia humanitas, quæ possit ascendere: igitur, cum Tu fueris totus largus de illa Humanitate, non est ulla res, quæ possit comparari tuæ magnæ Largitati.

17. Benedictam Humanitatem, quam Tu, *Domine*, dedisti pro amore nostri, non dedisti vacuam virtutibus, nec immundam, nec plenam peccatis, imò eam dedisti totam plenam virtutibus sinè ulla culpa & sinè ullo defectu; sed humanitas, quam nos Tibi damus, tota est misera & fragilis & deficiens virtutibus.

18. Si nos essemus largi Tibi, *Domine*, de nobilibus & bonis donis, non esset mirum; sed, quod est mirum super omnia mirabilia, est, quòd Tibi demus viliora & miseriora dona, quæ habemus.

19. g. *Domine invocande, Domine memorande, Domine metuende!* Tuam Humanitatem, quam nobis dedisti, libenter & voluntariè dedisti, & non dedisti eam coactè nec constrictè; quia, nisi voluisses, Judæi nullatenus potuissent Tibi ullum malum facere.

facere.

20. *JESU* *Christe Domine!* Ut Tu videreris perfectus in Largitate, voluisti dare tuum Corpus libenter & voluntariè, & voluisti illud dare cum fletibus & suspiriis & tribulationibus famis & sitis & vulnerum & mortis; & nos, quia sumus pleni cupiditate, fere omne, quod Tibi damus, damus Tibi coactè, & non damus Tibi nostrum corpus cum tot tribulationibus, cum quot nobis dedisti tuum.

21. Unde omnis ista cupiditas evenit nobis, *Domine*, quia non imus per primum motum nec per ordinatam intentionem; quoniam, si hoc faceremus, daremus Tibi omnia, quæ haberemus, & omnia possideremus.

22. h. *O Domine rogate!* *O Domine amate!* *O Domine volite!* Quando Tu dedisti tuum Corpus tuo populo, per amorem & non per timorem ipsum dedisti; & nos non volumus Tibi dare nostrum corpus nec per amorem nec per timorem.

23. Si Rex vel Princeps reputatur largus

gus inter suos Barones, *Domine*, quando eis dat de suo thesauro; quantò plús debes Tu reputari largus, qui dedisti tuo populo Te ipsum?

24. Maxima Largitas, quæ possit esse, *Domine*, est, quando Dominus vult dare morti suum corpus ad restaurandum suum populum: igitur, ut Tu posses habere istam Largitatem adeò magnam, voluisti assumere Humanitatem, & eam morti tradere pro tuo populo.

25. i. *O Domine, confortatio & consolatio & restauratio nostra!* Benedictus sis Tu, qui dedisti tuam humanam Naturam ad redimendum tuum populum: „ unde, cùm „ nobis tantum dederis, omnes tenemur ordinare & dirigere, quòd sint homines „ euntes per omnes terras laudando & confitendo istam adeò magnam Largitatem „ tuam.

26. Cùm multæ terræ & multa loca sint, *Domine*, in quibus non laudatur magna Largitas, quæ est in Te per hoc, quòd dederis Te ipsum morti pro tuo populo, valde

156 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
valde debemus verecundari, quando non
imus per omnes terras ad laudandum Te
de tua magna Largitate.

27. „Devotè & plorando petit à Te
„gratiam, *Domine*, tuus subditus, & Te
„precatur, ut feligas ex hominibus Reli-
„giosis aliquos, qui eant inter infideles ad
„laudandum Te de magna Largitate,
„quam habuisti erga tuum populum in
„hoc, quòd volueris mori pro amore
„nostri.

28. K. *Memorate Domine, gloriose, per-
durabilis omni tempore!* Maximum dam-
nùm & maxima jactura, quæ possit esse in
homine, est ignorantia tuæ Nobilitatis &
tuæ Largitatis; quia, qui ignorant Largi-
tatem, quam fecisti de tua benedicta Hu-
mani tate, nullam gloriam possunt conse-
qui, imò sunt torquendi perdurabilibus
pœnis.

29. Cúm poena & damnum magnifi-
centur secundum quod est magna priva-
tio beatitudinis, Tibi, *Domine*, qui es
adeò largus, quòd tantum feceris pro ho-
minibus

minibus Religiosis, ut sint patientes & continentes & contemplativi, placeat eis dare perfectam voluntatem, ut eant ad demonstrandum infidelibus errorem, in quo sunt.

30. *O vere Domine!* Cúm infideles decurrant ad inferos sicut aqua decurrens per rupes, & iste decursus non cesset, placea Tibi citò movere bonos homines ad eundem prædicare veram viam, ut iste decursus cesset per laudationem tuæ Largitatis humanæ & divinæ.

CAPUT LXXXII.

QVOMODO NOSTER DOMINVS

DEVS sit largus ratione magnorum donorum, quæ dat in Paradiso.

1. **O** *DEVS* large omnibus benedictionibus & omnibus gloriis & omnibus virtutibus! Sanctitas & Gloria & Virtus sint tuæ magnæ Largitati, *Domine*; quia, sicut oportet ipsam dare infinita dona in gloria,

gloria, ita oportet ipsam esse finè fine.

2. Cúm dona, quæ Tu, *Domine*, das in gloria, debeant esse perfecta finè ullo defectu, convenit Datorem esse perfectum finè ullo defectu.

3. Dona, quæ Tu, *Domine DEVS*, das in Paradiso, sunt nobiliora, quàm homines mereantur; quia sunt dona infinita, & homines, qui ea recipiunt, sunt finiti & terminati in suo *esse* & in operibus, quæ fecerunt.

4. b. *O Domine DEVS, qui dedisti principium creaturis, & ordinasti omne quod est!* Adeò magna sunt dona, quæ das in gloria, quòd cor hominis non posset ea cogitare, nec ora possent ea narrare, nec oculi sufficerent ad videndum, nec aures ad audiendum quàm magna sint; quia omnia ista membra sunt res finitæ, & beata dona, quæ das, sunt finè ullo fine.

5. Minus donum, quòd Tu, *Domine*, das in gloria, est multò majus, quàm omnia dona, quæ dantur in hoc mundo: igitur, cúm Tu sis valde largus Dominus ra-
tione

tione donorum, quæ das in hoc mundo, quantò largior es ratione donorum, quæ das in gloria?

6. *Domine DEVS!* Omnibus modis, quibus demonstras in paradiso tuam Bonitatem & Nobilitatem, demonstratur tua Largitas; quia, in quantum videris & sciris bonus & nobilis, in tantum es largus beatis in gloria.

7. c. *Domine DEVS, qui defendis tuos servos ab omnibus malis!* Dona, quæ das hominibus in hoc mundo, non possunt ab eis recipi ita perfectè, sicut Tu ea illis das; & hoc est, quia homo non est dignus recipere donum perfectum in hoc mundo; sed in altero sæculo non erit ita, quia homo, qui erit in gloria, erit per gratiam ad eò perfectus & completus, quòd poterit à Te recipere donum perfectum & completum.

8. Diversitas & divisio, quæ sunt in donis, quæ Tu, *Domine*, das in hoc mundo, totaliter eveniunt à fragilitate & miseria hominum: quia, sicut homines habent

bent multos & diversos defectus, ita necesse est Te eis dare multa & diversa dona, quibus se possint juvare in suis defectibus, sed in altero sæculo non est ita; nam, quia homines in paradiso non habebunt ullum defectum, sufficiet eis unum donum gratiæ, hoc est una gloria perfecta.

9. *Cum Tu, Domine, sis justus Dator, convenit Te in gloria aliis dare majorem gloriam, & aliis minorem; sed, quia es perfectus Dator, & convenit beatos in gloria à Te recipere perfectum donum, oportet, quòd omnes reputent donum, quod recipiunt, perfectum sine ullo defectu, ut quilibet sit satisfactus de gloria, quam ei das.*

10. d. *Singularis Domine, vere, amorose, fons & illuminatio omnis boni! Sicut Tibi proprium est esse largum & liberalem & totum bonum; ita gloriæ, quam das justis in paradiso, est proprium esse eis naturalem; quia cuilibet naturalem facis gloriam & beatitudinem perpetuam, quamprimùm sunt in paradiso ita, quòd naturale sit eis*
per

per gratiam glorificari in Te.

11. Dona, quæ Tu, *Domine*, das in gloria, non sunt accidentalialia, nec sunt dona, quæ sint in uno tempore & non in alio, nec sunt majora in una hora, quàm in alia; quia, si talia essent, non essent dona, quæ haberent perfectionem; & si non essent perfecta dona, sequeretur, quòd Tu non esses perfectus Dator.

12. Dona, quæ Tu, *Domine*, das in gloria, non descendunt, nec derivantur à re habente materiam & formam, sicut dona, quæ das in hoc mundo; imò omnia illa dona descendunt à Te, & omnia sunt in Te, quia Te totum das justis, ut glorificentur in Te.

13. e. *Ductor Domine, Adjutor orphanorum & tribulatorum & omnium illorum, qui in Te confidunt!* Sicut pluvia potant & fatiant terras sitientes, ita tua dona in gloria fatiabunt justos in hoc, quòd præsentia tuæ Humanitatis & tuæ Deitatis tenebit eos totaliter fatiatos & plenos gloriâ.

14. *Gloriose Domine!* Sicut bona terra,

L

quæ

quæ est bene temperata pluviis, profert flores, folia & fructus multis modis; ita beati paradisi, quando recipiunt in gloria dona à Te, profluunt dando dulces voces & dulces laudes de Te, & cantant dicendo: Gloria & Laus sit nostro Domino Deo semper.

15. *O Domine!* Quàm beati sunt illi, qui tua dona possident in gloria finè fine, & quàm maledicti sunt illi, qui tuis donis sunt privati in altero sæculo finè fine! Quia, cùm Tu sis adeò largus, satis possunt reputare se infelices omnes, qui in altero sæculo non sentiunt tuam magnam Largitatem.

16. f. *O Domine, fortis super omnes potestates! O Domine, magne super omnes magnitudines!* Adeò magna est tua Largitas, quòd, ut habeas occasionem dandi hominibus justis, ordinaveris, quòd ipsi eant in sua operatione per primum motum, & in hoc, quod faciunt, habeant rectam & veram intentionem.

17. Omnia bona, quæ voluisti creare,
Domine,

Domine, creasti ut ea dares, & non ut auferres: unde, cùm Tu velis ea dare, tuus servus petit à Te gratiam, ut ex ipsis ei des.

18. Bona, quæ Tu, *Domine*, das in gloria, non peto à Te, ut mihi des per hoc, quòd ea merear, nec ut ea possideam, sed quia ea creasti ad dandum: unde, quoniam ea vis dare, precor Te, ut ex eis mihi des.

19. g. *Domine DEVS*, qui custodis & defendis omnes illos, qui in Te confidunt! Sicut Rex, qui est liberalis & fervidus in expendendo, facit aperire portas sui palatii, quoties comedit, ut intrent ad comedendum, qui velint comedere; ita Tu aperuisti tuas carnes & tuas pulpas, quando Te permisisti vulnerari; & totum hoc fecisti, ut portæ paradisi aperirentur, & in eas intrarent, qui vellent.

20. Tua benedicta Largitas, *Domine DEVS*, laudetur & honoretur; quia omnis homo intrans in paradisum intrat in eum ratione ipsius; & omnis homo intrans
in

164 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
in infernum intrat in eum ratione suæmet
cupiditatis.

21. *O Domine!* Quot peccata & culpas
remittit & condonat hominibus tua glo-
riosa Largitas, ut, quando transeunt ex hac
vita in alteram, perveniant in tuam glo-
riam & in tuam benedictionem, in qua pos-
sident tua benedicta dona?

22. h. *O Domine DEVS, qui remittis
culpas & iniquitates & omnia peccata!* In
paradiso non est, qui sit largus, nisi Tu;
quoniam non est ibi, qui det, nisi Tu; quia
nemo est dignus dare dona paradisi, nisi
Tu; cum oporteat illa dona esse perfecta,
& dona perfecta non possint dari, nisi à
Te.

23. Unde, quia in paradiso, *Domine,*
nemo dat, nisi Tu tantum, illi, qui dona
recipiunt, recipiunt ea perfecta; & si ab
alio ea reciperent, non possent esse perfecta,
quoniam, qui ea darent, non haberent om-
nem perfectionem.

24. Sicut dona, quæ Tu, *Domine,* das
in gloria, nobilitantur & exaltantur per
hoc,

hoc, quòd Tu ea des; ita beati, qui illa dona recipiunt, nobilitantur & exaltantur per hoc, quòd ea recipiant à Te.

25. i. *Domine DEVS, qui resuscitas mortuos, & iudicas justos & peccatores ! Ut Tu posses ordinatè dare dona gloriæ, voluisti habere famem & sitim & tribulationem & mortem.*

26. *O Domine DEVS ! Quàm magnus defectus & magnus error fuit meus retracto tempore ? quia , dum me invitabas ad gloriam paradisi , ego eram Tibi molestus petendo à Te quotidie bona temporalia, quæ nihil valent.*

27. *O Domine DEVS ! Cùm in hoc mundo aliqua dona videantur magna & nobilia, quantò plús dona gloriæ videntur magna & nobilia in gloria ? Plús durat possessio donorum hujus mundi in illis, qui dona recipiunt , quàm gratiæ, quas agunt illis, qui ea dant; sed non est ita in paradiso, quia tantúm durant gratiæ, quas homo Tibi agit , quantúm possessio donorum, quæ das.*

28. K. *O Domine DEVS , qui sustines
cælum*

cælum & terram & omnia creata & facta.
 Ratione tuæ magnæ Largitatis est conveniens Tibi invitare nos ad cœlestem gloriam, & eam nobis dare; & ratione meæ necessitatis est conveniens & necessarium mihi petere à Te dona gloriæ, & confidere in Te, ut ea mihi des.

29. Sicut est de tua proprietate & natura, *Domine*, dare bona gloriæ, ita est de mea proprietate & natura auferre à pauperibus in hoc mundo bona, quæ Tu eis das: unde, cum tua Natura, *Domine*, sit suprema Largitas & suprema Bonitas, & mea natura sit mala & fragilis, peto à Te gratiam, ut opereris in me secundum proprietatem tuæ naturæ, & non permittas me operari in pauperibus secundum proprietatem meæ malæ naturæ.

30. Animosè & devotè & lætanter Te adorat & laudat & benedicit tuus servus, *Domine DEVS*, & agit Tibi multas gratias, quia ei dedisti gratiam ad ducendum ad perfectionem istam Distinctionem, & confidit in tuo Adjutorio perficere omnes alias, quæ tractant de Nobilitate divina.

DISTINC. XVIII.

DE ADJVTORIO, QVOD NOSTER Dominus DEVS facit hominibus.

CAPUT LXXXIII.

QVOMODO NOSTER DOMINVS DEVS adjuvet omnes illos, qui pro eius amore laborant.

1.
a.

Ivine Domine! Gloria & laus & benedictio cognoscantur tuæ magnæ Bonitati, quæ adjuvat & succurrit omnibus, qui pro amore Tui laborant in hoc

sæculo, dando eis gratiam incedendi per primum motum, in quo sunt victores omnium incedentium per secundum motum.

2. Omnes pro tuo amore laborantes
vis,

vis, *Domine*, juvare, ut babeant ordinatam intentionem in amando Te & serviendo Tibi; quia primâ intentione serviunt Tibi & amant Te, & secundâ sperant gloriari in tua Gloria.

3. *Cum* Tu, *Domine*, adjuves beatos, qui pro amore Tui sustinent tormenta & labores, omnes, qui sunt eis contrarii, incedunt per secundum motum, & habent inordinatam intentionem, & ideo vincuntur; quia, qui incedit per primum motum & per ordinatam intentionem, convenit, quòd vadat per opera virtutum, & in eis stet.

4. b. *Ordinator Domine, Pater universorum, quæ sunt, abundans omnibus bonis!* *Cum* scientia hominis sit terminata, & omnes vires ipsius sint intrâ certum terminum, quando homines, qui ad laudandum & honorandum Te & ad serviendum Tibi laborant & affliguntur, indigent sapientiâ & potestate & voluntate, quæ sit ultra terminum, in quo sunt terminati, Tu eos adjuvas, & eis succurris, & facis sapientiam & for-

fortitudinem & voluntatem ipsorum transcendere suos terminos.

5. Quando homines injuriosi, infideles, peccatores disputant & pugnant cum beatis, qui sanctam Fidem propugnant, ideo, *Domine*, vincuntur, quia non habent, qui suam scientiam & voluntatem & potestatem faciat transcendere terminum, in quo sunt terminatæ, cum non habeant adiutorium aliarum virium, quæ sint extra terminum ipsarum, sicut habent beati, quos adjuvas ultra terminum, in quo suæ vires sunt terminatæ.

6. Quia Tu, *Domine*, adjuvas illos, qui Te amant, & sunt in veritate, propterea superant illos, quos non adjuvas; nam, quando indigent majori sapientiâ & voluntate & potestate, quàm habeant, Tu eis das tantam, quantâ indigent; & illi, qui sunt in falsitate, non possunt habere plus, quàm natura eis det, quia non habent adiutorem, à quo eis veniat.

7. c. *Cælestis Domine, Creator & Redemptor noster* ! Illi, qui se tradunt morti amore

re

re prædicandi tuam Nobilitatem & tuam Veritatem & tuam Passionem, inspirantur, quando indigent rationibus & probationibus; quia Tu eos illuminas, & dirigis in eo, quod dicunt, & in omni, quod faciunt, custodis eos ab errore.

8. Si hæretici & infideles, *Domine*, torquent beatos fideles fame & ignominiiis & laboribus & tormentis, Tu eos adjuvas patientiâ & rationibus & amore & devotione, & eos fortificas taliter, quòd sua anima non possit superari nec vinci.

9. Imò quæcunque tormenta, *Domine*, eis dentur, sunt eis placita & jucunda, & ea recipiunt in pace, & habent majus placitum in sustinendo ipsa, quàm si nihil sustinerent; & ita, quando maledicti, qui eos torquent, putant vincere, vincuntur.

10. d. *O vere DEVS juste, qui distinguis & separas bonos à malis, & ponis bonos in tua benedicta presentia!* Quando homines, qui pro Te laborant, incipiunt vinci ab illis, qui eos torquent, statim recurrunt ad tuum Adjutorium, & Tu, *Domine*,

con-

confortas eos, & facis eos contemnere omnia bona hujus mundi, & in amoras eos gloriâ alterius sæculi.

11. Beati sunt, *Domine*, omnes, qui quando superantur & vincuntur, statim recurrunt ad tuum Adjutorium; quia, quamprimùm ad Te clamant, & à Te petunt Adjutorium, statim eis succurris, & eos adjuvas.

12. Mirabiliter, *Domine*, est valde magnum & gloriosum tuum Adjutorium, quia, in quocunque tempore homo illud petat, ei das; & in quocunque loco homo sit, invenit illud, quando illud à Te petit; & ex omnibus tribulationibus & angustiis & periculis eripitur & liberatur per illud.

13. e. *Patiens Domine, amorose, virtuose, humilis, dulcis & suavis!* Cùm tuum Adjutorium sit refugium & spes beatorum, qui in eo confidunt, tuus servus & tuus subditus confidit in illo, & Te precatur, ut cum adjuves in isto Opere, quod est *Ars & Modus laudandi & amandi & colendi & benedicendi*

cendi Te & serviendi Tibi.

14. Sinè tuo Adjutorio, *Domine*, ego non possum hoc Opus & hanc Artem Contemplationis perducere ad perfectionem; imò, nisi me adjuves, peribo in eo ratione suæ altitudinis & magnitudinis, & ipsum peribit in me ratione meæ fragilitatis & miserix & meæ parvæ scientiæ.

25. Unde, ne istud magnum Opus pereat in mea parvitate & miseria, placeat Tibi, *Domine*, me juvare; quia malum esset, si adeò benedictum Opus periret propter tam vilem hominem, sicut ego sum; & quoniam ego tantum laboro in eo, placeat Tibi me juvare, ut remunerentur mei labores, & bene recipiatur mea bona intentio.

16. f. *O JESU Christe Domine, qui recreasti humanum genus tuo pretioso Sanguine! Cùm Tu sis adeò paratus ad adjuvandum fideles Christianos, qui pro amore Tui laborant, quomodo potest esse, quòd ullus Christianus habeat timorem prædicandi sanctam Fidem inter infideles propter*

terminas tormentorum, quæ ei fiunt, quoniam Tu es ex sua parte?

17. Cùm Tu, *Domine*, sis adiutorium beatorum, qui pro Te laborant, & Angeli & Sancti paradisi eos adjuvent, quare fideles Christiani timent infideles, qui non habent adiutorium nisi à dæmone tantum?

18. De magnis mirabilibus, quæ possint esse, *Domine*, est, quòd homo Catholicus paveat in disputatione infidelem; quia sicut Tu errorem & falsitatem dæmonis ejecisti è tota Gloria, in qua nunquam erit, ita est Tibi facile confundere & destruere errorem & falsam opinionem infidelium veritate, quam posuisti in Catholicis.

19. g. *Domine fortis super omnes fortitudines, magne super omnes magnitudines!* Quare Christianus religiosus pavet infidelibus prædicare tuam Trinitatem & tuam Incarnationem & Passionem? & quare non confidit in tuo Adiutorio, quod non est procul ab eis, qui Te laudant & veritatem præ-

prædicant?

20. Ratio, quare Christiani, *Domine*, dubitant prædicare veritatem tuæ Trinitatis & tuæ Incarnationis inter infideles, est, quia non perfectè confidunt in tuo Adjutorio & in tua Fortitudine, quæ potest adjuvare in omnibus modis laborum & tormentorum, qui possint esse.

21. Nam, si fideles, *Domine*, perfectè confiderent in tuo Adjutorio, nullas res dubitarent dicere de Te, quoniam intelligerent sua verba esse Tibi placentia & amabilia.

22. h. *O Domine DEVS, qui amas omnes, qui Te amant, & qui accedis ad omnes, qui ad Te accedunt!* Quando evenit, quòd beati fideles, qui ex omni sua mente & ex omnibus suis viribus & ex omni sua voluntate Te amant & honorant & Tibi serviunt, videant sibi deficere potestatem ad serviendum Tibi, confidunt in tuis viribus, quòd eos adjuvent in rebus, in quibus suæ vires non possunt sufficere.

23. Homines, qui non perfectè confidunt

fidunt in tuo Adjutorio, *Domine*, quando volunt facere pro amore Tui aliquam rem, si videant sibi deficere potestatem vel scientiam sufficientem ad complendum illam rem, statim desperant & desistunt & retrocedunt à suo proposito, quia non confidunt in alia scientia nec in alia potestate, nisi in sua.

24. Gloria & benedictio sint, *Domine*, omnibus illis, qui in tuo Adjutorio confidunt quotiescunque sua potestas eis deficit; nam, quia in Te confidunt, incipiunt multa bona facta, quæ adducunt ad perfectionem ratione tui Adjutorii: igitur maledicti, qui in tuo Adjutorio non confidunt, se possunt reputare multum infelices, quia multa bona facta dubitant incipere & multa incepta relinquunt, quæ venirent ad perfectionem, si in tuo Adjutorio confiderent.

25. i. *O Domine DEVS plene dulcedine & benedictione & placito!* Gloria & honor dentur Tibi semper & omni, quod tuum est; quia Tu nobis dedisti signum, in
quo

quo nobis demonstras tuum Adjutorium, quod est figura sanctæ Crucis, in qua tua figura stat brachiis extensis ad demonstrandum Te esse paratum ad amplectendum & adjuvandum omnes, qui pro Te pugnant, & qui pro amore Tui morientur.

26. Nam, sicut Crux nobis demonstrat, quòd Tu, *Domine*, nos adjuves & liberares à servitute dæmonis, in quam cecidimus in nostro patre Adamo, ita demonstrat tuum Adjutorium omnibus, qui ad Te honorandum & Tibi serviendum volent mori.

27. Nam illud adjutorium, quod tua Crux, *Domine*, nobis representat, & quod nobis fecisti, quando in ea es mortuus, nobis significatur per ipsam, quotiescunque pro amore Tui habeamus aliquam passionem vel laborem.

28. K. *Domine misericors, pie, voluntarie in omnibus bonis!* Tu adjuvisti tuum populum tuo Sanguine & tuâ Carne & tuis Lacrymis, quando pro amore nostri fuisti

cru-

crucifixus & mortuus.

29. „Cúm Tu, *Domine DEVS*, taliter adjuveris tuum populum, quomodo potest esse, quòd Christiani similiter non adjuvent miseros infideles, qui per defectum adjutorii eunt in ignem perdurabilem?

30. Tuus captivus, *Domine*, filius tuæ ancillæ petit à Te gratiam ante tuum Altare, ut in amores homines ad invicem ad hoc, ut ad invicem nos juvemus ad possendum in tuo servitio habere Adjutorium à tua benedicta Essentia divina.

CAPUT LXXXIV.

QVOMODO NOSTER DOMINVS DEVS *adjuvet homines libenter facientes eleemosynam pro amore sui.*

1. **O** *DEVS gloriose, potens, virtuose!*
a. **O** Gloria & honor fiant Tibi & omni, quod tuum est, quia adjuvas homines, qui pro tuo amore dant miseris & pauperibus,
M ribus,

178 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
ribus, ut possint vivere de istis bonis temporalibus.

2. Bona, quæ habent divites, *Domine*, sunt adeò placentia ad possidendum, & adeò difficilia ad separandum à corde ipsorum, quòd, nisi Tu eos adjuvares, non possent de eis pauperibus dare, nec eis succurrere.

3. Sed, quia Tu, *Domine*, adjuvas homines divites, ut faciant eleemosynam, propterea dant pauperibus de suis divitiis, & eos hospitantur in suis domibus & de eis curant in infirmitatibus ipsorum.

4. b. *Domine large, Domine liber, Domine nobilis* ! Postquam excitasti hominem divitem ad faciendum eleemosynam de omni, quod habet, ita, quòd nihil ei remanserit, eum adjuvas ad habendum voluntatem plus dandi, si plus haberet.

5. Quando accidit, *Domine*, quòd homo, qui fecit eleemosynam pauperibus de omnibus suis bonis, inde devenerit in statum paupertatis, Tu eum adjuvas & ei succurris, & das sufficientiam panis & vini

vini & pannorum & omnium aliarum rerum.

6. Nam tunc ei das, *Domine*, fructus terræ, & modum & sapientiam, ut sciat congregare & perquirere divitias, quibus possit vivere & adjuvare pauperes.

7. c. *Humilis Domine, virtuose, patiens, pie!* Illi, qui pro amore Tui ædificant ecclesias, in quibus celebreris, & qui ædificant hospitalia, in quibus pauperes hospitentur, & qui faciunt pontes & aquæductus & complanant malas vias, ut pauperes possint per eas transire, quando evenit, quòd sua potestas non possit sufficere, Tu das eis sufficientiam, & eos adjuvas, quousque sua opera veniant ad perfectionem, quam desiderant pro tuo amore.

8. *Amorose Domine!* Multi homines incipiunt ecclesiam vel pontem vel hospitale cum parva potestate, quia confidunt in tuo Adjutorio, & Tu eos adjuvas, ut, quando sua potestas deficit, tua sufficiat in tantum, quòd veniat ad perfectionem omne, quod pro amore Tui incipiunt.

9. Tale

9. Tale Adjutorium, *Domine*, quale est tuum, debet laudari & amari & desiderari, quod omnibus rebus succurrit, & omnes res perficit, & omnibus, qui in eo confidunt, dat gloriam & benedictionem omni tempore.

10. d. *O Domine, qui liberas hominem ab angustiis & a laboribus, & eum perducis ad perdurabilem requiem!* Sicut homines, qui habent misericordiam erga pauperes, dant eis eleemosynas, & eos adjuvant, ut possint vivere in hoc sæculo, ita Tu adjuvas eos, qui faciunt eleemosynas, ut possint intrare in altero sæculo in veram vitam.

11. Valde benedictum & gloriosum est, *Domine*, Adjutorium, quod Tu præbes hominibus, qui pro amore Tui adjuvant pauperes; quia bonis temporalibus, quæ nihil valent respectu coelestium, sciunt lucrari perdurabilem gloriam & benedictionem.

12. Beati sunt, *Domine*, omnes, qui faciunt eleemosynam de suis bonis pro amore Tui, qui eam faciunt per hoc, quòd
Tu

Tu eos adjuves; & qui à Te habet Adju-
torium, potest se reputare valde felicem,
sed multò beatiore sunt, qui infidelibus
faciunt eleemosynam de se ipsis, & sunt
Martyres ratione prædicationis veræ viæ;
quia isti recipiunt à Te majus Adjuto-
rium.

13. e. *Domine DEVS, qui custodis & de-
fendis fideles Christianos à via erroris, &
errantes dirigis in viam veritatis!* Quando
homines divites faciunt eleemosynas de re-
bus, quibus non indigent, & quæ eis super-
fluunt ad mensam, non est sua eleemosyna
adeò magna, sicut ipsi putant.

14. Sed, quando homines, *Domine,*
faciunt eleemosynas de rebus, quæ sunt eis
necessariæ, & quæ eis causant tantam in-
digentiam, quòd inde patiantur famem &
sitim & nuditatem & frigus, tunc suæ elec-
mosynæ sunt magnæ, & Tibi placent,
quoties eas dent.

15. Nam, qui dat id, quo indiget,
Domine, certum est, quòd idem daret, si
non indigeret; & qui dat id, quo non in-
diget,

diget, non est certum, quòd daret, si indigeret: quare homines divites non faciunt magnas eleemosynas, quoties putant eas facere, quoniam per eas non sentiunt ullum laborem: igitur multò majores sunt eleemosynæ pauperum, quia per eas sentiunt indigentiam.

16. f. *O Pater cælestis, vere, juste!* Infirmi-
mitatem & gravem mortem, in quam hu-
manum genus cecidit per peccatum Ada-
mi, voluisti, *Domine*, adjuvare eleemosynâ,
quam nobis fecisti de tua benedicta Hu-
manitate, quando pro amore restorationis
tui populi voluisti sustinere graves labores
& angustiosam passionem.

17. Cúm Adjutorium, quod Tu, *Do-
mine*, fecisti humano generi in tempore
necessitatis, fuerit tuo populo adeò neces-
sarium, in hoc maledicti divites, qui in
tempore caritatis congregant divitias, &
eas non distribuunt pauperibus, non sunt
Tibi similes; quia Tu voluisti effundere
tuum Sanguinem, ut tuus populus haberet
perdurabilem vitam.

18. Illi

18. Illi sunt beati, *Domine*, qui in tempore caritatis aperiunt sua granaria & suas arcas & suas portas, & invitant pauperes in suas domos; quia plus confidunt in tua gratia, quàm in divitiis hujus mundi.

19. g. Placidè & devotè & verâ intentione debet omnis homo lætari in Te, *Domine DEVS*, qui das majorem vim & virtutem uni eleemosynæ, quàm alteri; quia plus prodest pauperi, si det parvum frustum panis cum devotione & contritione alteri pauperi, quàm diviti, si det pauperi panem & vinum & carnem vanâ gloriâ & falsâ intentione.

20. Unde benedictus sis, *Domine DEVS*; quia virtus eleemosynæ non defumitur à quantitate, sed à bona intentione, propter quam homo eam dat: unde illi, qui dant magnas eleemosynas, si velint, quòd suæ eleemosynæ sibi proficiant, dent eas libenter & verâ intentione, ut illis, qui eas recipiunt, proficiant, &, qui eas dant, eas non perdant.

21. Et, qui non habent potestatem
dandi

dandi magnas eleemosynas, *Domine*, si ve-
 lint magnificare suam eleemosynam, & fa-
 cere eam sibi proficuum, magnificent ip-
 sam verâ intentione, & dent eam cum la-
 crymis & devotione & contritione; quia
 talibus operibus crescit & multiplicatur
 eleemosyna.

22. h. Libenter & devotè, *Domine DE-*
VS, & sufficientiâ fletuum & lacrymarum
 debemus Tibi omnes agere gratias pro
 magno Adjutorio, quod nobis das ad faci-
 endum eleemosynas, quas facimus; & si-
 cut ego sum per naturam avarus, & nescio
 seligere eleemosynas, quæ pauperibus sunt
 meliores ad recipiendum & mihi ad dan-
 dum, ita precor Te, ut me adjuves ad eli-
 gendum eleemosynas, quas debeo dare.

23. Etiam peto à Te gratiam, *Domine*,
 ut me adjuves ad seligendum pauperes,
 quibus est melius dare eleemosynas; quia
 multò melius est dare illi, qui Tibi agit
 gratias pro eleemosyna, quæ ei datur, quam
 illi, qui nec Tibi nec danti eleemosynam
 agit gratias.

24. Tuus

24. Tuus servus, *Domine DEVS*, & tuus benevolus Te precatur & petit, ut eum adjuves ad obliviscendum omnes eleemosynas, quas fecit tempore præterito, ne inde habeat vanam gloriam, & Te precatur, ut eum facias percipere & intelligere eleemosynas, quas debet facere in tempore præsentis & in futuro.

25. i. *Domine DEVS*, qui gratanter acceptas quidquid homo dat pauperibus pro tuo amore! Tu adjuvas & succurris, ut habeant gloriam & beatitudinem omnes, qui pro amore Tui faciunt eleemosynam; quia ipsa est proficua pauperibus in hoc, quòd se cum ea adjuvent in hoc mundo; & est proficua danti eam in hoc, quòd sua anima per ipsam dirigatur ad eundem in cœlestem gloriam.

26. Omnes illi sunt maledicti, *Domine*, qui res, quas pauperes ab eis petunt pro tuo amore, amant plùs, quàm Dominum, propter quem illæ res petuntur.

27. Unde, quia illi plùs amant divitias,

tias, quæ ab eis petuntur, quàm Te, *Domine*, qui illas eis dedisti; propterea remanent pauperes mortui præ fame & siti & frigore, & foris stant ante portam divitum ad pluviam & ventum & solem, & non inveniunt, qui eis aperiat, & in domum eos introducat; & si pauperes sint importuni in petendo eleemosynam, statim fiunt eis minæ & repelluntur & inhonorantur.

28. K. *Domine pie, Domine misericors, Domine sapiens!* Perversus dives in tempore caritatis plus confidit in adjutorio horrei frumenti, quàm in tuo: est igitur mirum simile huic, quòd homo plus confidat in tam misera re, quàm in Te, qui es Dominus tot rerum, & qui es adeò nobilis per tot res?

29. Maledicti sunt, *Domine*, qui in tempore caritatis non dant pauperibus de suis divitiis, quia faciunt pauperes desperare de divitiis, quas eis reposuisti pro tempore necessitatis.

30. Humiliter & devotè peto à Te gratiam,

gratiam, *Domine DEVS*, ut, antequam ego faciam desperare pauperes de divitiis, quas mihi commisisti ad custodiendum pro pauperibus, eas recipias & committas alteri, qui eas pauperibus distribuatur; & placeat Tibi, quòd ego sim unus illorum pauperum, qui, quando non inveniunt, qui eis det, semper confidunt in Adjutorio sui Domini DEI.

CAPUT LXXXV.

QVOMODO NOSTER DOMINVS

DEVS adjuvet homines justos à suis mortalibus inimicis.

1. **O** *DEVS* magne, fortis, Principium
a. **O** & Finis omnium rerum, quæ fuerunt & sunt & erunt! Tu, *Domine*, es refugium omnibus illis, qui à suis inimicis injustè & malè tractantur; quia à nulla alia re nisi à Te possunt habere adjutorium.

2. Quando fideles Christiani, *Domine*, pugnant pro exaltatione sanctæ Fidei

Ro-

Romanæ, Tu non derelinquis nec deseris eos; quoniam pro amore Tui pugnant, imò eos adjuvas taliter, quòd hæretici & infideles vincatur & superentur.

3. Nam beati sunt vestiti & muniti patientiâ & legalitate & amore & veritate; & propterea, *Domine*, sua verba, quando sanctam Fidem prædicant, scindunt & frangunt & destruunt omnia, quæ veritati sunt contraria.

4. b. *Domine alte super omnes exaltationes, Domine nobilis super omnes nobilitates!* In pugna multoties evenit, quòd per unum bonum equitem lucretur & vincatur plús, quàm per omnes alios: igitur beati, qui pro amore Tui pugnant, non timeant suos inimicòs; quia Tu solus, qui es cum eis, potes eos adjuvare taliter, quòd semper sint victores.

5. Sicut navis vel magnum lignum, *Domine*, quando trahitur ab hominibus, oportet, quòd omnes homines trahentes insimul concordent suas vires, quia aliter non possent ipsum trahere; ita si vires illorum,
qui

qui pro Te disputant & pro Te pugnant, concordent & conveniant cum tuis, semper vincent; si autem non ita sit, non adjuvabuntur à Te, & dum non habeant tuum Adjutorium, semper vincuntur.

6. Non est ullus leo quantumcumque ferox & iratus, quem decem homines non vincerent & occiderent, si bene se invicem adjuvarent: igitur, cum Tu, *Domine*, adjuves beatum Christianum, qui pro Te disputat ante suos inimicos, quomodo potest pavere minas & iram, quam videt in discredentibus, dum cogitat Te esse ex sua parte?

7. c. *Virtuose Domine super omnem virtutem, amorose, plene omni benedictione!* Mei inimici sunt mei quinque sensus corporales, qui nocte & die me oppugnant & me vincunt: unde, cum sim victus & superatus ab eis, peto à Te gratiam, ne me deseras, imò me adjuves taliter, quod me non vincant, sed à me vincantur.

8. *Domine DEVS!* Inimici, quò propinquiore sunt homini, eò sunt ei damnosiores:

nosiores: igitur, cum divitiæ, quas possidemus, sint nostri mortales inimici, & nobis sint valde propinquæ, placeat Tibi nos amovere ab eis, & nos juvare taliter, quòd non amemus eas in nostro corde, ut nostrum cor sit procul à suis mortalibus inimicis.

9. Inimici, in quibus homo confidit, & quos amat, *Domine*, possunt plus ei nocere & facilius eum decipere, quàm illi, in quibus non confidit & quos odit: igitur, cum nostri inimici sint nostri filii & nostræ uxores, & nos confidamus in eis, & eos valde amemus, peto à Te gratiam, ut nos defendas ab eis taliter, quòd non vincant, nec decipiant nos.

10. d. *Domine large, á quo desumitur omnis virtus!* Te adoro & laudo & benedico ex omnibus meis viribus, & reprehendo illos, qui sunt in via veritatis & justitiæ, si timeant vinci & superari ab euntibus extra veram viam, & ab operantibus injustè & finè ratione: unde, qui tales homines timent, quomodo non cogitant

tant Te posse eos delere vel occidere vel infirmare vel dirigere in viam veritatis? In veritate omnis iste timor venit & descendit à defectu confidentiæ in tuo Adjutorio.

11. Est ne in toto mundo, *Domine*, adeò magnum mirum, sicut istud, quòd homo plús timeat suum inimicum, quàm confidat in tua Bonitate & Virtute & in tuo Adjutorio? quomodo non cogitat Tibi esse magis possibile eum adjuvare ratione confidentiæ, quam habeat in Te, quàm sit possibile suo inimico nocere ei?

12. Valde possunt reputari miseri, *Domine*, omnes, qui plús pavent iram suorum inimicorum, quàm confidant in tua bona Voluntate & in tua Justitia; quia multò plús deberet homo confidere in Potestate, quæ nunquam potest vinci, quàm in potestate, quæ quotidie superatur; & multò plús deberet roborari propter Dominum, qui semper est verus & justus, quàm debilitari propter inimicum injuriosum, qui aliquando cognoscit suas injurias

rias & suos defectus.

13. e. *O Domine fortis super omnes fortitudines! O Domine dulcis super omnes dulcedines!* Quando fidelis Christianus stat coram infideli, qui ei minatur amputare caput, nisi abneget sanctam Fidem, si contingat, quòd timor accedat ad eum, statim debet cogitare sibi esse propinquius tuum Adjutorium, quàm poena, quam infidelis ei minatur, & Te plús velle eum juvare, quàm suus inimicus ei possit nocere.

14. *Domine,* & timent à malis hominibus, ne eos occidant, & non confidunt in tuo Adjutorio, ideo timent, quia plús amant possidere vitam in hoc mundo, quàm esse laudatores tuæ Nobilitatis & præcones magnæ poenæ, quam sustinuisti pro tuo populo.

15. *Cúm ego, Domine,* habuerim majorem timorem à meis inimicis, quàm diligentiam dandi laudem de tuo Nomine & de tua sancta Passione, imposterum volo relinquere timorem & modum, quem solebam

bam

bam tenere, & confidendo in tuo Adjutorio volo ire ad dandum laudem de tua sancta Trinitate & de tua sancta Incarnatione, & adeò confidam in tuo Adjutorio, quòd nullus homo, quantumcunque mihi sit inimicus, me possit detinere.

16. f. Patiens Domine, liber, amorose!

Cùm eques, qui pugnat, confidat in sua munitione & in suo equo & in fortitudine sua & suorum sociorum, beati, qui pro amore Tui pugnant in via martyrii, bene debent confidere in tuo Adjutorio & in tua Fortitudine.

17. Nam arma, quæ homo habet in campo, franguntur & debilitantur, & equus cadit & vulneratur, & quidam socii fugiunt ab aliis; sed Tu, *Domine*, non corrumperis, nec fugis, nec vinceris.

18. Quando ego pugnabo cum inimicis Fidei, si ipsi putent me vincere suis viribus & suis verbis & suis armis, ego, *Domine*, intendam & credam eos vincere tuo Adjutorio & tuâ benedictione.

19. g. O DEVS magne, mirabilis, qui
N Te

Te humiliasti in nostra Domina sancta MARIA, quando Te incarnasti in ea! Si meis inimicis est proprium esse malos & crudeles & ingratos & mihi contrarios, Tibi, Domine, est proprium amare & succurrere & adjuvare omnes illos, qui pro amore Tui tribulantur: igitur quare debeo timere à meis inimicis?

20. *Si mei inimici sunt potentes me cogere & à me auferre bona temporalia, Tu, Domine, es potens ipsa mihi reddere, & mihi dare meliora, quotiescunque Tibi placeat.*

21. *Si mei inimici possunt me occidere, & à me auferre corpus in hoc mundo, Tu, Domine, es adeò potens, quòd ipsum mihi possis reddere in die judicii multò melius & pulchrius, quàm nunc sit: quare igitur timebo perdere id, quod Tu mihi potes reddere?*

22. h. *JESU Christe Domine, qui natus es de nostra Domina sancta MARIA! Major inimicus, quem ego habeo in hoc mundo, sum ego ipse, qui sum mihi met-*

mor-

mortalis inimicus: igitur, cum hoc ita sit, quocumque vadam, eo & sum cum meo mortali inimico.

23. Ratio, quare ego, *Domine*, sum inimicus mei ipsius, est, quia me inclino ad eundem per secundum motum, qui occidit & destruit & debilitat omnes illos, qui per eum vadunt.

24. Nisi Tu, *Domine*, me adjuves à me ipso taliter, quod non sim inimicus mei ipsius, vincar & superabor à mea malignitate & à mea fragilitate, & tanquam homo derelictus peribo in perdurabilibus laboribus.

25. i. *Domine laudate canticis & orationibus dulcedinis, amoris & placiti!* Benedictus sis & benedicta sit tua Gloria; quia valde bonum est, quod adjuves tuos amicos, ut vincant tuos inimicos; sed, si Tu adjuvares me, qui jam sum victus, istud esset magnum Adjutorium; quoniam majori adjutorio indiget homo victus, quam qui non est victus.

26. Ego, *Domine*, non sum dignus adjuvari

juvari à Te, sed tuum Adjutorium est mihi valde necessarium: unde, cùm ego non sim dignus adjuvari à Te, non audeo Te precari, ut me adjuves quantum ad respectum meæ dignitatis; sed quia non possum effugere ignem perdurabilem sinè tuo Adjutorio, ideo non possum me continere à petendo ipsum.

27. *O Domine DEVS!* Ego sum de illis, qui jam sunt victi & superati à suis mortalibus inimicis: quapropter sic victus & malè tractatus ab eis recurro ad tuum Adjutorium, & peto ipsum à Te memorando tuam Misericordiam.

28. K. *O Domine amate, memorate, qui non habes in oblivione tuos benevolos!* Fideles Christiani, qui vincunt peccata per tuum Adjutorium, adeò adjuvantur à tua gratia, quòd nullos inimicos quantumcunque malos timeant; nam, quoniam sunt sinè peccato, non timent, ne domus cadat super ipsos, nec timent minas nec ullum laborem nec ullam mortem.

29. Illi, qui sunt sinè peccato, *Domine,*
quare

quare timebunt à suis inimicis, quoniam omnia mala, quæ possint eis fieri, sunt ad gloriam & exaltationem suarum animarum? imò debent desiderare sustinere afflictiones & labores & angustias & dolores & mortem pro tuo amore.

30. Magnam rationem habent, *Domine*, qui sunt in tua Custodia & in tuo Adjutorio, quòcunque eant & ubicunque sint, eundi & essendi cum lætitia & jucunditate & devotione & audacia, & non moerendi nec timendi propter minas & labores, dummodo eos sustineant per gratiam & Adjutorium sui Domini DEI.

CAPUT LXXXVI.

**QVOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS** *adjuvet omnes illos, qui faciunt
pœnitentiam.*

1. **D**EVVS *glorioso, virtuoso, pie, amo-*
a. *rose:* Per tuum Adjutorium faci-
unt peccatores pœnitentiam; quia sine
ipso

198 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
ipso nullus peccator posset exire à peccato,
nec posset facere pœnitentiam.

2. Nam, quia homo, *Domine*, per se
ipsum est res defectuosa, quæ venit à pri-
vatione, postquam cecidit in peccatum, &
vadit per secundum motum, ideo non ha-
bet naturam nec proprietatem de se, per
quam exeat à peccato; quoniam suum pec-
catum & suus defectus sunt de natura ip-
sius accidentaliter ratione privationis, à
qua devènit.

3. Unde, cùm homo per se non possit
exire à peccato, *Tu, Domine*, per gratiam
eum adjuvas, ut exeat, & pœniteat eum
peccatorum, quæ fecit; quod Adjutorium
ei das ponendo eum in libero arbitrio, quo
possit exire à peccato.

4. b. *Grate Domine, amorose, dulcis &
simplex & suavis!* Laus & gloria & bene-
dictio dentur tuo Adjutorio, quod homi-
nibus pœnitentiam agentibus dat gratiam
eundi per primum motum, qui est talis na-
turæ & proprietatis, quòd omnes, qui per
ipsum eunt, eant per bona opera & per vias
planas

planas & veras & securas.

5. Ratione Adjutorii, quod Tu, *Domine*, das beatis Confessoribus, ut eant per primum motum, ipsi faciunt jejunia & eleemosynas & orationes, & habent contritionem & poenitentiam suorum peccatorum.

6. Sicut à secundo motu descendunt omnia vitia in homine, ita, *Domine*, per tuum Adjutorium à primo motu veniunt & descendunt in ipso omnes benedictiones & virtutes.

7. c. *Domine vere DEVS, á quo descendunt & veniunt omnes gratia & omnes virtutes!* Sicut terræ est naturale descendere, & non ascendere ratione suæ ponderositatis, ita est proprium homini peccare & errare, quia ex parte sui ipsius est totus plenus defectibus & fragilitatibus & miseriis.

8. Sed, sicut est proprium & naturale igni & aeri tendere sursum ratione suæ levitatis, & elevare aquam & terram, in quibus sunt compositi in atomis; ita, *Domine*,

tuo

tuo Adjutorio est proprium erigere peccatores à peccatis, & eos elevare ad pœnitentiam, ad quam non possent ascendere sinè ipso.

9. Omnes facientes pœnitentiam debent lætanter & devotè laudare, *Domine*, tuum Adjutorium, quia in eis mortificat potentiam sensitivam, & facit venire in ipsorum corda pœnitudines & amores & devotiones, & in ora orationes & cantica laudum, & in oculos lacrymas & ploratus.

10. d. *Rex Regum, Domine terra & œ-*
lorum! Non est consuetudo latronis dare nec reddere, nec hominis luxuriosi servare castitatem, nec est consuetudo hominis superbi humilitas, nec hominis falsi legalitas, nec hominis gulosi continentia.

11. Unde, cùm de omnibus istis vitiis elevet, *Domine*, hominem ad pœnitentiam, nemo est, qui pœnitentiam agat per operationem nec per naturam sui ipsius, sed solùm ratione tui Adjutorii, quod hominem appropinquat virtutibus, & elongat à vitiis.

12. Unde benedictum sit, *Domine DEVS*, tuum Adjutorium, quod facit latronem restituere res, quas furatus est, & facit esse castitatem in homine, qui fuit luxuriosus, & facit esse legalem illum, qui erat plenus falsitate, & continentem illum, qui erat plenus gulâ.

13. e. *O Domine DEVS*, qui adjuvas tuos populos á demonibus, qui sunt sui mortales inimici! Sicut calor & frigus sunt qualitates, quæ sibi invicem contrariantur in natura & proprietate, ita homo, qui fuit peccator, quando facit pœnitentiam, contrariatur suæmet naturæ, & ista ipsi.

14. Cúm ego, *Domine*, videam tot homines religiosos & tot sæculares facere pœnitentiam, quos vidi facere multa peccata, habeo valde magnam rationem laudandi tuum Adjutorium, quod adjuvat tot homines ad faciendum pœnitentiam.

15. Tuus subditus & tuus captivus, *Domine DEVS*, Te adorât & Te laudat & benedicit ante tuum benedictum Altare vero & devoto corde, & oculis plenis ploratibus

ratibus & lacrymis, & confidit in tuo Adjutorio, quòd eum adjuvet, sicut adjuvat alios peccatores ad faciendum poenitentiam.

16. f. *Æterne Domine, qui per viam martyrii demonstrasti veram viam fidelibus Christianis!* Si peccatores non compleant in hoc mundo suam poenitentiam, in purgatorio eam complent per confortationem & gratiam tui Adjutorii, quod eos sustinet, ut possint eam complere.

17. Nam sinè tuo Adjutorio, *Domine*, nullus homo in purgatorio posset facere poenitentiam ratione gravium laborum & dolorum & ignis infernalis, qui eos statim deleret; sed tuum Adjutorium eos taliter sustinet, quòd non possint deleri à laboribus & tormentis, quæ sufferunt.

18. Cùm Tu, *Domine*, repræsentes peccatoribus, qui in purgatorio faciunt poenitentiam, gloriam paradisi, & poenas, in quibus sunt, habituras esse finem, & post ipsum eos esse ituros ad possidendum gloriam sinè fine, ista repræsentatio est eis

adeò magna confortatio, quòd fere tota sua poena sit levis ad sufferendum.

19. g. *O Domine alte ! O Domine large ! O Domine honorate !* Maxima pressura, quam ego unquam sensi, fuit, quando me mutavi de peccato ad poenitentiam.

20. Adeò grave est, *Domine*, homini peccatori exire à peccato, & facere poenitentiam, quòd nunquam, nisi me adjuvares, in meo corde haberem contritionem nec poenitudinem meorum peccatorum, nec in meo ore essent confessiones nec orationes nec jejunia, nec in meis oculis ploratus & lacrymæ.

21. Sicut homo existens in gravibus tormentis indiget adjutorio sui boni Domini & suorum benevolorum, ita, *Domine*, tuus subditus indiget tuo Adjutorio & tuo succursu, ut possit facere poenitentiam de suis gravibus peccatis & de suis magnis defectibus.

22. h. *Perdurabilis Domine, Remissor culparum & injuriarum omnium illorum, qui à Te petunt remissionem !* Mea natura est
adeò

adeò contraria pœnitentiæ, quòd per me ipsum non possim eam vincere, nec inducere ad faciendum pœnitentiam; quare peto à Te gratiam, ut me adjuves ad vincendum & cogendum me ipsum, ut in hoc sæculo possim facere pœnitentiam de magnis defectibus, quos feci contra Te.

23. Totum Adjutorium, quod ego à Te peto, *Domine DEVS*, est, ut me benedicas & gratifices, & adeò me in amores de Te, quòd amem Te plús, quàm me, & ullam aliam rem.

24. Quando Tu, *Domine*, mihi des complementum amoris, statim ero paratus ad faciendum pœnitentiam; quia statim meum cor incipiet Te perfectè amare, & pœnitere suorum defectuum, & statim dabit meo ori veram confessionem, & ipsum implebit tuis laudibus, & statim implebit meos oculos ploratibus & lacrymis, & meæ manus dabunt pauperibus eleemosynas, quas tanto tempore eis denegavi.

25. i. *O Domine DEVS*, qui custodis & defendis omnes nos! Quia ego peccavi omnibus

nibus modis peccatorum, nisi me adjuves ad faciendum pœnitentiam tot modis, quot peccavi, omnia mea membra in altero sæculo torquebuntur omnibus modis tormentorum.

26. *Domine gloriose!* Si ego peccavi omnibus modis, est mihi necesse, quòd omnibus modis, quibus homo possit facere pœnitentiam, eam faciam; quia ad omnes modos pœnitentiæ me obligavi, quando omnibus modis peccavi.

27. *Cùm ego, Domine, sim adeò fragilis & misera res, quòd sinè tuo Adjutorio nullatenus possem facere ullam pœnitentiam, & sim obligatus ad faciendum pœnitentiam de tot peccatis, quis posset æstimare, quantopere mihi sit necessarium tuum Adjutorium ad faciendum pœnitentiam?*

28. *K, Domine potens, vigorose, Pater & Domine universorum, quæ sunt! Maledicti sunt omnes, qui in fine suorum dierum sperant facere pœnitentiam; quia longitudo usus & senectus & infirmitas sunt eis*
con-

206 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
contrariæ ad faciendum poenitentiam; &
beati sunt omnes, qui in sua juventute in-
cipiunt facere poenitentiam, & in ea perse-
verant usque ad diem mortis.

29. Peccatores, qui nolunt facere poe-
nitentiam in hoc mundo, quia desperant
eam posse sufferre, ideo desperant, *Domine*,
quia non confidunt in tuo Adjutorio; quo-
niam, si in eo confiderent, nullam poeni-
tentiam perhorrescerent.

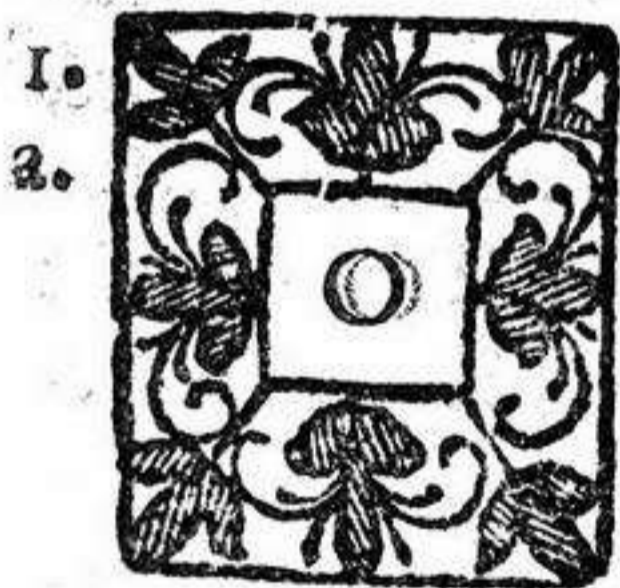
30. Vigorosè & ferventer conatur tu-
us servus, *Domine DEVS*, agere Tibi gra-
tias propter Adjutorium, quod ei fecisti ad
ducendum ad perfectionem istam Dis-
tinctionem; & confidit in Te, quòd
eum adjuves in omnibus aliis
Distinctionibus taliter, quòd
sint ad gloriam & laudem
Tui, qui es suus Do-
minus & suus
DEUS.

DISTINCT. XIX.

DE HUMILITATE, QUÆ EST
in nostro Domino DEO.

CAPUT LXXXVII.

QUOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS se humiliaverit, quando as-
sumpsit humanam carnem.

DEVS excellens, alte
super omnes altitudines,
nobilis super omnes nobi-
litates! Propter mag-
nam abundantiam hu-
militatis, quæ est in Te,

placuit Tibi, Domine, assumere humanam
carnem in benedicta Virgine gloriosa nos-
tra Domina sancta MARIA.

2. Domine DEVS! Cúm Tu sis
æternus & infinitus & habeas perfectio-
nem Potestatis & Sapientiæ, & sis per-
fectus

fectus & completus in omnibus Virtutibus, & volueris Te conjungere & unire cum humana essentia, quæ habet principium & finem, quis posset æstimare istam adeo magnam Humilitatem?

3. Tu, *Domine*, voluisti habere istam adeo magnam Humilitatem, ut dirigeres tuum populum ad viam benedictionis & gloriæ, & ut ipsum extraheres à gravi errore, in quo erat.

4. b. *Fortis Domine super omnes fortitudines, potens super omnes potestates!* Laudetur & benedicatur tua sancta Humilitas, cujus magnitudinem & bonitatem nullus homo posset æstimare, quia Tibi placuit Creatorem se unire creaturæ, & rem æternam rei habenti principium.

5. Quando placuit tuæ divinæ Essentiæ, *Domine*, quæ est res adeo virtuosa & nobilis & mirabilis, se conjungere cum humana essentia, quæ ex parte sui ipsius est res pauper & misera, ista Humilitas fuit adeo magna, quòd nec cogitatio nec imaginatio nec ratio nec intellectus possit
ad

ad eam pertingere & sufficere.

6. Quia tua divina Substantia est conjuncta cum natura hominis, revelatur & demonstratur, *Domine*, tua magna Humilitas; nam, nisi esset facta conjunctio Deitatis & Humanitatis, tua humanitas non posset ita revelari & demonstrari tuo populo.

7. c. Tibi, *Domine DEVS*, qui Te humiliasti erga nos, sit laus & benedictio & cultus & servitium; quia per hoc, quòd Te humiliaveris ad assumendum Carnem ratione nostrarum necessitatum & non ratione alicujus rei, quâ indigeres, demonstratur tua Humilitas esse major.

8. Quando Tu, *Domine DEVS*, Te humiliasti ad assumendum Carnem, Te humiliasti ut elevares & exaltares humanam naturam, & ut in illa elevatione & exaltatione cognosceretur tua magna Humilitas & tua magna Bonitas: unde, quamvis Te humiliares, tamen non fuit debilitata nec destructa tua magna Bonitas nec tua magna Honorificentia.

O

9. Quot-

9. Quotquot homines sunt, *Domine*, debent se multum roborare ad honorandum & laudandum tuam gloriosam Essentiam divinam, quæ per Humilitatem voluit se conjungere cum humana natura, & à terra eam elevare ad altitudines cœlorum.

10. d. *JESU* *Christe Domine*, liber abundans omnibus bonis! Nulla creatura est, quæ posset ascendere & pertingere ad gradum tuæ Humilitatis, quia ipsa est in adeo alto gradu, quòd nec intellectus nec mens nec operatio nec ulla alia res posset ullo modo ad ipsum pertingere.

11. Ratio quare nemo posset pertinere ad tuam Humilitatem, est, *Domine*, quia nulla potest esse ei similis; cum oporteat esse supremam Humilitatem illam, quæ, qui est in altiori magnitudine & nobilitate, se vult conjungere cum homine, qui est hic inferius inter res infimas.

12. Cum tua Deitas, *Domine*, non assumpserit carnem nisi in una individua humanitate tantum, tua Humilitas est singularis sine pari & æquali & simili; & nunquam

quam fuit, nec est, nec erit ulla humilitas, quæ sit comparabilis cum ipsa.

13. e. *Liberalis Domine!* Tuæ sanctæ Humilitati sit laus & gloria & benedictio; quia, sicut ipsa est magna & mirabilis per hoc, quòd voluerit de supremis bonis & altitudinibus Te descendere in hunc mundum ad assumendum Carnem; ita magnitudo superbiæ, quæ est in nobis, vult nos elevare ad nobilitates & ad altitudines & ad honores ad nos non pertinentes.

14. Quotidie videmus, *Domine*, quòd homo, qui est vilis officii & vilis loci, per superbiam velit accedere in cognatione ad hominem melioris generis & officii, quia opifex vult dare suum filium vel suam filiam mercatori & mercator burgenfi & burgenfis equiti & eques comiti & comes Regi, & sic superbia de gradu in gradum vult extollere honorificentiam hominum ultra terminum, intrà quem debent honorari.

15. Unde benedicta sit tua sancta Humilitas, *Domine DEVS*, quæ non est similis

lis

lis superbiæ hominum; quia, sicut homines per superbiam volunt ascendere de imis locis ad superiora, ita Humilitas fecit Te descendere de cœlo in terram, & fecit Te assumere Carnem in paupere Fœmina.

16. f. *O Domine DEVS, qui es Lumen omnium luminum & Splendor omnium splendorum!* Tua magna Humilitas est exemplum & demonstratio humilitatis omnibus magnis Dominis & altis Baronibus, ut sumant exemplum humilitatis in Te, & se humiliant erga pauperes & miseros homines.

17. *Cùm Tu, Domine, sis adeò altus & potens & nobilis Dominus, & Te adeò humiliaveris pro amore nostri, quis est ille Rex vel Imperator quantumcunque honoratus, qui sit excusatus ab humiliando se pauperibus hominibus pro amore Tui?*

18. *Benedicta sit, Domine DEVS, tua gloriosa Humilitas, quæ est scala humilibus hominibus, ut per ipsam ascendant ad cœlestem gloriam & ad perdurabilem benedictionem; & benedicta sit ipsa, quæ est*

est scala superbis, ut descendant ad perdurabiles poenas & ad infinitos labores.

19. g. *O Pater omnium temporum, recursus & restauratio omnium nostrum!* Omnes laudemus & benedicamus tuam magnam Humilitatem, *Domine*, quæ facit homines divites humiliare se ad preces pauperum, & preces & necessitates pauperum elevat ad præsentiam nobilium.

20. Unde, cum homines pauperes indigeant divitibus, ut recipiant eleemosynas ab ipsis, benedicta sit, *Domine*, tua Humilitas, quæ humiliat divites pauperibus; & cum divites indigeant pauperibus, ut ipsis possint dare eleemosynas, laudetur tua Humilitas, quæ pauperes præsentat divitibus, ut in eis lucrentur meritum gloriæ.

21. Dulcedo & amor & devotio faciunt me, *Domine*, esse laudatorem tuæ Humilitatis, quæ recreavit humanum genus, & aperuit viam & semitam perdurabilis beatitudinis.

22. h. *Misericors Domine, plene Pietate & Gratiâ!* Si nobilis Imperator vult audire

re

re & auscultare pauperem hominem in suis necessitatibus, & vult cum eo habere familiaritatem, magna est sua humilitas; sed multò major est, si ipse relinquat suum regnum & suum imperium pro tuo amore, & velit se humiliare in ordine paupertatis.

23. Unde, cùm Tu, *Domine*, qui es Imperator & Rex omnium Imperatorum & omnium Regum & omnium Principum, Te volueris conjungere & associare nostræ humanæ naturæ, & volueris ipsam humiliare ad omnem paupertatem & ad omnem laborem pro amore nostri, quis est, qui posset imaginari magnitudinem tuæ Humilitatis? & quomodo posset ulla humilitas transcendere tuam?

24. Homines sunt, qui uno tempore sunt humiles & alio superbi; sed non est ita, *Domine*, de Te; quia, sicut tua Deitas & tua Humanitas æternaliter finè omni fine erunt in unione, ita eris humilis æternaliter finè omni fine.

25. i. *O Domine potens, Victor & Coætor omnium*

omnium rerum ! Si homines , qui sunt pleni superbiâ , imaginarentur & memorarent tuam magnam Humilitatem, non haberent tantam superbiam, quantam habent.

26. Cúm humilitas sit nobilis Virtus, & superbia careat omni virtute , & homines ascendant per humilitatem & descendant per superbiam, levius est, *Domine*, per humilitatem descendere ad res imas, quàm ascendere per superbiam ad altas.

27. Unde propterea , *Domine* , es in majori Humilitate, quia descendisti ad assumendum Carnem, quàm dæmones sint in gradu superbiæ , quia voluerunt ascendere ad tuas honorationes : igitur benedictus sis, *Domine*; quia valde conveniens est Te habere majorem Humilitatem , quàm dæmones & superbi homines habeant superbiam.

28. K. *Rex Regum, Domine Dominorum, amabilis super omnes amores* ! Sicut homo intellectualiter intelligit formam, quando ipsam sumit in generali , & non intelligit ipsam in materia ; ita, nisi Tu assumpsisses humanam

humanam carnem, solúm intelligeremus in universali tuam Humilitatem; & sicut forma magis demonstratur, quando intelligitur in materia, quàm quando intelligitur sinè materia; ita manifestiús intelligimus tuam Humilitatem, quia intelligimus, quòd assumpseris humanam carnem.

29. Unde, ut nobis meliús demonstraretur tua Humilitas, ideo voluisti, *Domine*, assumere Carnem, quando Tibi placuit de excellentibus altitudinibus Te humiliare ad inferiores partes.

30. *Domine DEVS*! Cúm ego sim res pauper & misera & terrena & corrupta per peccatum, sum in tam imo gradu, quòd nulla res sit inferior me; quare non possum me humiliare ad rem, quæ sit sub me: igitur, ut possim esse humilis, rogo Te, ut me eleves in tantum, quòd me possim humiliare ad res, quæ remanebunt infra me, & per humilitatem possim pervenire ad præsentiam Tui, qui es meus Dominus & meus DEUS.

CAPUT

CAPUT LXXXVIII.

QVOMODO NOSTER DOMINVS

JESVS *Christus fuerit humilis in hoc mundo in omnibus suis operibus.*

1. **O** *JESV* *Christe Domine gloriose,*
a. **O** *amorose, abundans omnibus bonis!*

Tuæ sanctæ Humilitati sit gloria & honor semper, quæ in tua Nativitate Te adeò humiliavit, quòd in viliori loco & hospitio Te fecerit nasci; quia valde magna Humilitas fuit in hoc, quòd natus fueris in stabulo, quod inhabitabant bestia, & nolueris nasci in camera habitata ab hominibus.

2. Ut tua Humilitas, *Domine*, nobis meliùs demonstraretur, voluisti in tua Nativitate non esse multas foeminas, quæ adjuvarent beatam Virginem gloriosam, & nostram Dominam non habere multos pannos, quibus Te involveret; & totum hoc voluisti, ut per defectum adjutorii foeminarum & pannorum totus nudus ponereris in terra.

3. Tua

3. Tua Nativitas, *Domine*, fuit adeò plena magnâ Humilitate, quòd totum Te tradideris humilitati; & in die, quâ es natus, ita parum voluisti demonstrare tuam Potestatem & tuam Sapientiam, sicut si nullam haberes; & hoc fecisti, ut tua Humilitas videretur major.

4. b. *Domine liber, liberalis in omnibus bonis!* Quia per paupertatem accedit homo plús ad humilitatem, quàm per divitias, ideo voluisti in hoc mundo eligere paupertatem; & voluisti esse pauper, ut Humilitas meliús demonstraretur in Te.

5. Cúm sit naturale humilitati, quòd homo humilis plús amet societatem & familiaritatem humilium & pauperum hominum, quàm divitum & superbiorum; ideo voluisti, *Domine*, esse in societate & familiaritate pauperum & humilium hominum.

6. Quia homines, qui in hoc mundo sunt pauperes, & ignominiiis & tormentis premuntur à divitibus, sunt per naturam humilitatis depauperati & contempti; prop-

terea

terea voluisti, *Domine*, ut Humilitas esset perfectè in Te, esse pauper, & contemni, illudi & torqueri; & noluisti esse de divitibus hominibus, qui per superbiam, quæ est in ipsis, vilipendunt & affligunt pauperes.

7. c. *Vere Domine, amorose, honorate super omnes honores!* Quando eras in hac præfenti vita, si voluisses, potuisses facere multa miracula, quæ non fecisti; quia tot miracula potuisses facere, quousque omnes homines, qui erant in mundo, potuisses convertere; sed, quia amasti ordinem paupertatis ratione Humilitatis, ideo noluisti facere tot miracula, quot potuisses facere.

8. Tu, *Domine*, non prædicasti in synagogis, secundùm quod potuisses prædicare, & hoc fecisti, quia multitudo miraculorum & sermonum plùs significat honorem & nobilitatem, quàm Humilitatem: unde, ut magnum signum Humilitatis videretur in Te, noluisti facere miracula nec prædicare gentibus, secundùm quod potuisses,

isses, si voluisses.

9. *Gloriose Domine!* Cúm in talibus rebus volueris demonstrare tuam Humilitatem, in omnibus rebus debes intelligi esse humilis Dominus plenus omni dulcedine & pietate & gratiâ.

10. d. *O Domine virtuose, juste, fortis super omnes fortitudines!* Tua Humilitas in tuo statu se demonstravit, quando in hoc mundo vixisti; quia in tua vita non fuit nisi Humilitas ita, quòd in omni, quod dicebas & faciebas, Te demonstrabas humilem & plenum patientiâ.

11. In quibuscunque modis intellectus hominis possit cogitare & æstimare humilitatem, voluisti eam habere, *Domine*, quando fuisti in hoc mundo; & adhuc multò plús humilitatis habuisti, quàm intellectus hominis possit percipere.

12. Quis est, *Domine*, qui posset æstimare omnes laudes & honorationes, quas potuisses habere in hoc mundo, si voluisses? unde, quot honorationes & laudes reliquisti, quas noluisti habere in hoc mundo,

tot

tot sunt tuæ humiliationes.

13. e. *Placide Domine, humilis, dulcis, simplex & suavis* ! Adeò plenus fuisti magnâ Humilitate in die tuæ sanctæ Passionis, quòd omnes tuos quinque sensus corporales volueris tradere angustiis & laboribus, & omnes ipsos volueris tradere in manus tuorum inimicorum, qui Te totum exco-riaverunt & vulneraverunt & malè tractaverunt.

14. Humilitas, *Domine*, Te fecit genuflectere ante tuos Apostolos, & Te fecit lavare illorum pedes, & tergere linteo, quo præcinctus eras: unde, cum Tu esses Dominus, Humilitas Te faciebat stare in similitudinem vassalli & subditi.

15. *JESU Christe Domine* ! Humilitas Te fecit humiliari ad moriendum in meliori tempore & meliori ætate, in qua homo possit vivere in hoc mundo: igitur, cum tot modis fueris humilis, quis est adeò humilis & patiens sicut Tu?

16. f. *JESU Christe Domine* ! Laudetur & benedicatur tua sancta Humilitas, quæ
Te

222 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
Te fecit in hoc sæculo ire peditem & fecit
ire tuos pedes discalceatos per vias monta-
nas & lapidosas & spinosas.

17. Humilitas, *Domine*, Te fecit equi-
tare in asina, quæ est vilior bestia, in qua
homo possit equitare: unde, sicut per Hu-
militatem voluisti equitare in asina, ita ho-
mines superbi non volunt equitare nisi in
pulchris equis & pulchrè ornatis.

18. Sicut Tu, *Domine*, propter Humi-
litem noluisti equitare, nisi in asina nu-
da, ita superbi nolunt equitare nisi in equis
ornatis pulchris sellis & frenis & pectora-
libus deauratis & deargentatis.

19. g. *O DEVS, Domine magne, intra
cujus Magnitudinem sunt comprehensæ omnes
aliæ magnitudines!* Quando Te humiliabas
in hoc mundo hominibus superbis, non Te
humiliabas, quia eos timeres, sed quia eos
multum amabas.

20. Melior Humilitas, quam homo pos-
sit habere, est, *Domine*, quando se humili-
at ex amore, & peior est, quando se hu-
miliat ex timore; quapropter humilitati

quæ

quæ venit ex timore, non debetur gratitudo.

21. Si homo pauper & miser se humiliet homini diviti, ut ei det de suis divitiis, non est humilitas, quæ sit appetianda; sed, quando Tu, *Domine*, qui es adeò nobilis & dives & honoratus, Te voluisti humiliare hominibus pauperibus, ut eos ditares tuâ gloriâ, ista fuit Humilitas, quæ est valde amanda & appetianda.

22. h. *Domine DEVS*, qui restauras & salvas tuos amicos á potestate demonis! Si volentibus se humiliare pauperibus pro tuo amore sua natura repugnet ad habendum humilitatem, melius consilium, quod possint accipere, est memorare tuam Humilitatem; quia, si Tu, qui es DEUS & Dominus, Te humiliasti tuo populo, bene potest omnis homo, quantumcunque dives & honoratus sit, se humiliare suo proximo sibi pari.

23. Memorando & cogitando tuam magnam Humilitatem potest omnis homo, *Domine*, vincere suam naturam & suum
su-

224 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
superbum cor, & potest se humiliare ad
omne id, quod velit.

24. Valde magnam rationem & cau-
sam habeo, *Domine*, laudandi tuam bene-
dictam Humilitatem, quia nunquam potui
in me destruere superbiam, nec potui me
humiliare, quousque memoravi tuam mag-
nam Humilitatem; &, quamprimùm eam
concepi in mea memoria per tuam gratiam
& benedictionem, statim feci de me, quid-
quid volui.

25. i. *Iuste Domine, vere in omnibus fac-
tis & in omnibus verbis!* Qui bene vult
imaginari & percipere tuam Humilitatem,
attendat ad opera, quæ faciunt homines
superbi; quia per contrarium illorum ope-
rum poterit cognoscere, quàm magna sit
tua Humilitas.

26. Sunt homines, qui dant in se ip-
sis similitudinem humilitatis, quia non ha-
bent scientiam nec potestatem, quâ sciant
esse superbi, nec sciunt habere aspectum
hominis superbi: unde talis humilitas nihil
valet; sed, cùm Tu, *Domine*, sis plenus
omni

omni sapientiâ, & habeas tantam potestatem, sis adeò humilis, tua Humilitas est bona.

27. *Domine DEVS!* Sicut superbia facit hominem esse iracundum & rusticum & malè morigeratum, ita Humilitas Te fecit esse hominem dulcem & simplicem & suavem & bene morigeratum, quando eras in mundo inter homines.

28. *K. O Domine JESV Christe, qui mereris omnem gloriam & omnem laudem & omnem honorationem!* Non est mirum, si homo vilis culpabilis se humiliet ante suum bonum dominum, ut ei parcat; sed, cum Tu, qui es Dominus, & non fecisti ullum defectum, Te volueris humiliare, hoc est magna & mirabilis Humilitas.

29. *Domine DEVS!* In magno timore & tremore stat tuus servus & tuus subditus; quia, sicut omnia tua opera eunt per Humilitatem, ita omnia mala opera, quæ quondam feci, iverunt per vias superbiæ.

30. Omnes homines superbi veniant,

P

Do-

Domine, se humiliare ante formam sanctæ Crucis, quæ repræsentat formam tuæ gloriosæ Humilitatis; & omnes demus humiles voces & humilia cantica & humiles laudes de Te, qui es noster Dominus DEUS.

CAPUT LXXXIX.

QVOMODO NOSTER DOMINVS
JESVS Christus fuerit humilis in omnibus suis verbis.

1. **JESV** *Christe Domine*! Sanctitas & a. **J** Gloria & Virtus & Benedictio sine Tibi ratione tuæ magnæ Humilitatis; quia omnia, quæ cogitabas in tuo corde, & omnia verba, quæ dicebas, erant in Humilitate & plena Humilitate.

2. Sicut de bona arbore nascitur bonus fructus; ita, *Domine*, de tuo benedicto Corde nascebantur in tuo ore verba dulcia & humilia & amorosa, quia procedebant ex Corde pleno amore & dulcedine.

3. Quando

3. Quando fuisti in hoc mundo, *Domine*, semper fuerunt omnia tua verba plena Humilitate, & fuerunt tota pulchra & vera & recta, & nulla instructio nec ulla affabilitas defuit eis.

4. b. *Æterne Domine Pater cælestis*! Adeo fuerunt tua benedicta Verba humilia & amorosa, quod nulla alia debeat homo desiderare ad auscultandum & audiendum & memorandum nisi ipsa.

5. Si homo surdus, qui inhonoratur & blasphematur, non habet inurbana & superba verba contra illos, qui eum inhonorant & blasphemant, non est mirum; sed, cum Tu, *Domine*, scires cogitationes judæorum, qui Te inhonorabant & blasphemabant, & audires ipsorum verba, & tamen tua verba essent urbana, in hoc demonstratur Humilitas tuorum verborum.

6. Judæi non adeo inhonorabant nec vilipendebant nec irridebant nec torquebant Te, *Domine*, quod unquam de tuo ore exirent verba superba & inordinata & inurbana; & per nullas res, quas judæi Tibi

po-

228 B. Raym. Lulli Lib. Contempl.
potuerint facere & dicere, tua verba unquam exierunt à regula veritatis & Humilitatis.

7. c. *Amabilis Domine, plene Misericordiâ & Pietate!* Adeò fuerunt tua benedicta verba plena Misericordiâ & Humilitate & Veritate & omni Sanctitate, quòd omnes homines superbi possint ex eis fumere exemplum ad deferendum sua verba inurbana & superba, & ad se sociandum verbis humilibus cum pauperibus.

8. Tuum Os, *Domine*, fuit in adeò magna Humilitate, quòd nunquam in eo potuerit nominari ullum verbum inurbanum nec injuriosum nec mendax nec immundum nec turpe, imò omnia tua verba fuerunt in omnibus pulchris dictionibus & in omnibus bonis educationibus.

9. Cùm omnia tua verba, *Domine*, fuerint adeò humilia & pia & amorosa, valde indecens mihi est, quòd mea verba fuerint adeò superba & præcipitata & turpia & inurbana; & totum hoc mihi evenit à magna superbia, quæ erat in meo corde.

corde.

10. d. *Domine magne, Domine alte, Domine mirabilis* ! Quando non sufficit hominibus superbis potestas ad faciendum opera superba, eis sufficiunt verba superba & inurbana : unde benedictus sis, nam non est ita de Te; quoniam, sicut habes Potestatem ad faciendum omnia, ita tua verba sufficiunt ad omnem Humilitatem & ad omnem urbanitatem.

11. *JESU Christe Domine* ! Sicut homines superbi se jactant de magna potestate & de magna honoratione dicendo verba elata & superba, ita per contrarium, dum eras inter nos, demonstrabas gentibus tuam magnam Potestatem esse parvam in hoc, quòd Te permittebas torqueri & occidi, & demonstrabas tua verba adeò humilia, sicut si fecisses aliquem defectum, quem nunquam fecisti.

12. Per humilia opera & per humilia verba, quæ homo habet erga superbos, domat in eis malam voluntatem & superbiam; & Tu, *Domine*, nunquam demonstraisti judæis

230 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
dæis opera adeò simplicia & amorosa, nec
dixisti eis adeò humilia & pia verba, quòd
domarentur & mitigarentur ab ira, quam
habebant contra Te.

13. e. *O Domine DEVS, qui es adeò
magnus & nobilis, quòd omnia comprehen-
dantur intra Te, & Tu non comprehendaris
ab ullo! Naturale est homini superbo om-
nes suas cogitationes & omnia sua verba
esse superba, & naturale est de superbis
cogitationibus & verbis exire vitia & cul-
pas, & propterea Tibi placuit, Domine, om-
nia tua verba esse humilia & similiter om-
nes tuas cogitationes, ut ex eis exirent ope-
ra fructuosa & virtuosa.*

14. Superba verba deviant homines
à via Veritatis, & ducunt eos in viam er-
roris, & inurbana & superba verba faciunt
de homine bene morato & humili rusticum
& superbum; ideo voluisti, Domine, habere
humilia & dulcia & pia verba, ut homines
superbos & malè moratos adduceres ad re-
gulam Suavitatis & Humilitatis & Veri-
tatis.

15. Si

15. Si superbia acuit linguas hominum ad dicendum verba superba & plena fraude & falsitate, Humilitas, *Domine*, implevit totum tuum os Veritate & humilibus & dulcibus & suavibus verbis.

16. f. *Domine large, Domine suavis, Domine pie, Domine sapiens* ! Nos non audeamus dicere verba inurbana hominibus superbis, quia inde sequeretur nobis damnnum : igitur, cum judæis, qui Te torquebant, non diceres ullum verbum inurbanum nec superbum, imò omnia tua verba essent simplicia & humilia, quare Te torquebant & malè tractabant propter humilia & amorosa verba ?

17. Cum verba debeant laudari & honorari, *Domine*, quando sunt vera & humilia & erudita, & quando sunt superba & inurbana & mendacia, debeant contemni & vilipendi, quare non honorabantur & laudabantur tua verba in die Passionis, quoniam erant humilia & vera ? & quare inurbana verba judæorum non reprehendebantur, quoniam erant turpia & sine omni
ni

ni Veritate?

18. Sicut Rex vel Princeps vel altus Baro, *Domine*, loquitur suo vasallo superbe, & significat in suis verbis se esse Dominum; ita per contrarium Tu loquebaris cum judæis, & dicebas verba humilia & amorosa, & non loquebaris ad modum Domini, sed vasalli.

19. g. *O Domine vere, juste Judex in omnibus, qua judicas!* Si Tu voluisses habere tua verba humilia ratione aliquarum tuarum necessitatum, ipsa non fuissent adeo humilia; sed, quia voluisti habere verba humilia ratione nostrarum necessitatum, in hoc demonstrantur tua verba humiliora.

20. Si vasallus se humiliet ante suum Dominum propter suas necessitates, & ei dicat verba humilia & devota, ut eum moveat ad pietatem, non est mirum, *Domine*; sed, quod est valde mirum, est, quod Tu, qui es coelestis Dominus, Te volueris humiliare tuis vasallis propter nostras necessitates.

21. Sicut

21. Sicut tua benedicta verba, *Domine*, fuerunt sapientiora & subtiliora & virtuosiora, quam alia, ita fuit conveniens, quòd essent humiliora & amorosiora & pleniora pietate.

22. h. *Suavis Domine, Remissor amorose* ! Aliqui homines sunt, qui uno tempore loquuntur humiliter, & alio superbè : unde benedictus sis, quia non est ita de Te; quoniam tua verba semper fuerunt humilia & dulcia & suavia finè ullo intermedio.

23. Ratio, quare tua Verba, *Domine*, semper fuerunt dulcia & humilia & simplicia, est, quia Veritas nunquam discessit à tuo ore, & à tuo corde nunquam recessit ordinata intentio: & ratio, quare nos quandoque loquimur superbè, quandoque humiliter, est, quia veritas non semper stat in nostro ore, nec ordinata intentio in nostro corde.

24. Unde, cùm per veritatem & per bonam intentionem dicantur verba humilia & pia, *Domine*, per privationem veritatis & bonæ intentionis dicuntur verba mala

mala & superba & impia.

25. i. *Benedicte Domine, qui es Primus omnium principiorum & ultimus omnium finium!* Sicut tua verba fuerunt benedicta & humilia omnibus modis, quibus verba possunt esse humilia & amorosa; ita per contrarium omnia mea verba fuerunt superba omnibus modis, quibus verba possunt esse elata & superba.

26. *Gloriose Domine!* Mihi videtur omnibus modis mea verba fuisse contraria tuis; quia omnia tua verba fuerunt humilia, & omnia mea fuerunt superba; & omnia tua fuerunt, ut nos haberemus saluationem, & omnia mea fuerunt, ut ego laudarer & beneficiarer istis bonis temporalibus.

27. Sicut tua verba, *Domine*, fuerunt humilia per hoc, quòd Tu ea diceres & loquereris ratione nostrarum necessitatum; ita mea verba fuerunt superba per hoc, quòd ego ea dicerem, & non loquerer, nisi de mea nobilitate & laude.

28. K. *Gloriose Rex Gloria, sapiens super omnem*

omnem sapientiam, plene benedictione & gratiâ! Adeò magna est, Domine, Humilitas tuorum verborum, quòd omnia verba, quæcunque sunt humilia in hominibus religiosis & justis, sumant formam & materiam ab Humilitate tuorum Verborum.

29. Unde, quicumque reprehendit humilia verba hominum religiosorum, est, Domine, contra humilitatem tuorum verborum, & propterea oportet esse inconsiderata & superba omnia verba, quæ sint contraria humilibus verbis hominum, qui sumunt formam in suo loqui à tuis verbis.

30. Omnes demus laudem & gloriam & benedictionem de tuis humilibus verbis, Domine, & omnes capiamus formam & materiam ex humilitate ipsorum, ut nostra verba sint simplicia & humilia quotiescunque loquemur & dabimus laudem de nostro Domino DEO.

CAPUT

QVOMODO NOSTER DOMINVS
JESVS *Christus fuerit humilis in sua*
sancta Passione.

1. **O** *JESV* *Christe*, *Pater* & *Domine*
 a. *universorum*, *qua sunt*! *Benedictus*
sis *Tu* & *quidquid tuum est*; *quia valde*
magnam Humilitatem habuisti, *quando*
Tibi placuit Te humiliare ad moriendum;
quoniam, cum mors sit contraria vitæ, &
quantum ad Deitatem, sis perdurabilis Vi-
ta, valde magna fuit tua Humilitas, quan-
do Humanitatem unitam cum Deitate vo-
luisti inclinare ad mortem.

2. *Cum judæi, qui Te occiderunt,*
Domine, *essent homines viles & miseri &*
injuriosi, tua Passio & tua Mors fuit val-
de humilior per hoc, quod ab ipsis Te per-
miseris torqueri & occidi.

3. *Domine DEVS*! *Sicut Tu fuisti*
humilis in vita, ita voluisti esse humilis in
morte, ut nos sumeremus exemplum Hu-
militatis

militatis à tua vita & morte & ut essemus humiles in vita & in morte.

4. b. *Domine, cui servitium, Domine, cui amor, Domine, cui honor debetur!* Ut tua Mors esset plena Humilitate voluisti in ea non esse multos homines plorantes & plangentes, nec in ea esse multos homines, qui propter Te scinderent sua vestimenta & suas facies, & evellerent suos capillos, nec qui propter tuam mortem induerentur nigris vestibus.

5. In tua sancta Passione, *Domine*, fuerunt multi homines irrisores, qui eam irridebant, & in tua Morte fuerunt multi homines, qui lætabantur de omnibus tuis laboribus, & totum hoc fuit ut tua Mors esset humilior.

6. In tua Passione, *Domine*, non fuerunt homines, qui tuum benedictum Corpus lavarent, & qui illud involverent pannis ex auro & serico, nec fuerunt, qui illud thurificarent, nec qui faces & cereos incenderent, nec fuit, qui congregaret primates, qui Tibi facerent honorem ad sepul-

pulturam, nec fuerunt Clerici, qui Tibi facerent processionem: quomodo igitur tua Mors posset esse humilior & vilior & ignominiosior?

7. c. *Singularis Domine sine pari & socio!*

Latronem video, quando ducitur ad supplicium, duci equitando; & quando Tu fuisti ductus ad crucifigendum, non fuit, qui Tibi daret bestiam, in qua equitares, imò fecerunt Te ire peditem, & portare crucem ad similitudinem bajuli.

8. Ad mortem fuisti, *Domine*, ductus in abjectiorem & viliorem locum, qui potuit inveniri; quia ubi suspendebantur & torquebantur latrones, fuisti occisus, & in medio duorum latronum fuisti suspensus, & à tuis discipulis fuisti negatus & derelictus, & tanquam bestia mortua projecta in sterquilinum fuisti ejectus, & nisi fuisset Joseph ab Arimathia, non fuisset, qui Te sepelisset.

9. Quis est, qui posset æstimare, *Domine*, tuam magnam Humilitatem & magnam superbiam, quæ est in nobis? nam in

nostra

nostra morte facimus oppositum illius, quod fecisti in tua; quoniam magnâ copiâ facum & cereorum volumus sepeliri, & magnâ processione Clericorum & hominum nos sequentium volumus deferri ad sepulturam, & multos clamores & ploratus & planctus volumus ibi esse, & cadaver cooperiri volumus pannis deauratis, & homines honoratos ipsum portare & sepelire: igitur quæ superbia, *Domine*, posset esse major illâ, quam habemus in morte?

10. d. *Excellent Rex Gloria!* Sanctitas & Benedictio & Virtus sint tuæ Humilitati, quæ Te fecit mori viliori morte, quâ unquam ullus homo mortuus sit: unde benedicta sit tua Humilitas, *Domine*; quia, sicut Adam peccavit in paradiso terrestri per superbiam comedendo melius pomum, quod erat in eo, ita Humilitas Te fecit mori in hoc mundo viliori & ignominiosiori morte, quæ unquam fuerit.

11. Sicut ventus ducit folia arboris ad quamcunque partem vult, ita, *Domine*, tua Humilitas fuit adeò magna in tua Morte,

te, quòd Te permiseris duci à judæis ad quascunque pœnas & tormenta, quibus Te voluerunt torquere & occidere.

12. Cùm vilior mors, quæ possit esse, sit, quando homo occidit suum dominum terrenum proditoriè sinè ulla causa; & cùm Tu, *Domine*, sis adeò nobilis & honoratus Dominus, & falsi judæi Te occiderint & prodiderint injustè, quis est, qui sit mortuus tam vili & inhonoratâ morte, sicut Tu?

13. e. *Gloriose Domine, amate super omnes amores, desiderate super omnia desideria!* Si Rex vel Princeps moritur in prælio, & moriuntur cum eo multi suorum equitum, & occidunt multos suorum inimicorum, non est mors ignominiosa, imò est mors honorata; sed in tua Morte nullus tuorum Apostolorum nec ullus tuorum Discipulorum est mortuus, nec ullus eorum, qui Te occiderunt, fuit occisus: igitur, cùm Tu solus fueris occisus, per hoc tua Mors demonstratur magis ignominiosa & humilis.

14. *JESU* *Christe Domine* ! Cúm Tu sis mortuus pro amore nostri viliori morte, quâ homo possit mori, habemus rationem moriendi pro amore Tui, & maximè, cúm mori pro Te, sit gloriosior & honoratior mors, quâ homo possit mori.

15. *Amorose Domine, plene Virtute & Gratiâ* ! Quantò humilior fuit tua Passio, tantò fuit virtuosior & fructuosior: „igi-
„tur, cúm mea peccata me fecerint adeò
„vilem, non sum dignus mori adeò dignâ
„morte, sicut est mors Martyris.

16. f. *O splendor omnium splendorum ! O Domine Directio omnium directionum* ! Cúm humilitas inclinaverit tuum benedictum corpus ad moriendum, ut nos haberemus vitam; peto à Te gratiam, *Domine*, ut Misericordia Te faciat humiliare ad audiendum preces tui fervi; & quamvis si peccator, tamen non desinas exaudire meas orationes; quia, si ego sum peccator, Tu es Remissor.

17. Omnes demus laudem & gloriam & honorem tuæ benedictæ Humilitati, *Do-
mine,*

Q

mine, quæ in tua sancta Passione Te fecit sustinere flagella & colaphos & jactus lapidum & vulnera & ignominias & mortem, ut ipsa videretur in tua morte, sicut fuerat viva in tua vita.

18. Homines hujus mundi non sunt Tibi similes, *Domine*, in Humilitate; quia, sicut sunt superbi in sua vita, ita sunt superbi in sua morte in hoc, quòd honoratè velint sepeliri.

19. g. *Domine sapiens, Domine magne, Domine large!* Sicut arbor, quæ est onerata fructibus, se inclinat versùs terram ratione magni ponderis fructuum, qui sunt in ea, ita ratione magnæ abundantix Humilitatis, quæ est in Te, tuum Corpus fuit adeò humiliatum, quòd post mortem fuerit positum sub terra.

20. Superbia facit aliquos homines divites in morte dividere suas divitias, ut sibi dent vanam gloriam, quando faciunt magna legata, & quando testamentum narrat divitias: unde benedictus sis, *Domine*, qui in tua Morte voluisti habere tantam

pau-

paupertatem, quòd non reliqueris tuis Discipulis denarios nec possessiones nec thesauros, sicut faciunt homines superbi.

21. Non solùm in morte non legasti, *Domine*, thesauros nec terras nec alias res, sed etiam fuisti adeò pauper, quòd volueris tuum Corpus non habere locum, in quo sepeliretur; & volueris tuum Corpus dari Josepho ab Arimathia, qui illud petiit à Pilato: quis igitur posset æstimare aliam Humilitatem similem huic?

22. h. *Vere Domine, misericors, pie!* Cùm Humilitas Te adeò humiliaverit, quòd Te fecerit mori viliori & angustiosiori morte, quæ possit esse; velles Te humiliare ad amandum unum hominem pauperem culpabilem peccatorem de vili loco natum, & pauperis potestatis?

23. In veritate, licèt ita sit, quòd Humilitas, quam habuisti, *Domine*, fuerit valde magna, quando Tibi placuit mori pro nobis peccatoribus, non esset minor, si Tibi placeret amare adeò vilem hominem, sicut ego sum; quia Tu es adeò altus & honora-

tus

tus & nobilis Dominus, & ego sum aded vilis & culpabilis & ingratus homo, quòd Humilitas non posset esse major, quàm esset, si tam vilem hominem, sicut ego, amaret tam nobilis Dominus, sicut es Tu.

24. Igitur, quoniam voluisti, *Domine*, tuam humilitatem esse magnam in morte per hoc, quòd morereris pro nobis peccatoribus, placeat Tibi velle tuam Humilitatem esse magnam in amando istum pauperem peccatorem.

25. i. *Æterne Rex Gloria, qui es Pater Dominus omnium rerum!* Tuæ gloriosæ Humilitati cognoscatur Magnitudo & Virtus; nam mors, quæ homini evenit secundum cursum naturæ, non est mors, per quam fit humilis in sua morte: igitur, ut Tu, *Domine*, esses humilis per mortem, voluisti mori contra cursum naturæ.

26. *Domine DEVS!* Sicut homines religiosi se humiliant pro tuo amore in suis vestimentis & in suis verbis & in suis cibis & in suis operibus, sic esset rationabile, quòd se humiliarent ad moriendum pro amore

amore Tui, & vellent suam mortem esse similem tuæ; nam, sicut Tu es mortuus per verbera & per vulnera, sic esset rationale, quòd aliqui illorum morerentur simili morte.

27. Quoniam oportet hominem mori per cursum naturæ sive per febrim sive per dolorem sive per aposthema sive per aliam infirmitatem, quomodo potest esse, *Domine*, quòd non conetur mori pro tuo amore per vulnera vel per labores vel per aliam mortem, quæ non sit secundum operationem naturæ?

28. K. *Fortis Domine super omnes fortitudines, honorate super omnes honorationes!* Multitudo Humilitatis Te fecit humiliare ad esse venditum & ad esse clavis affixum cruci, & Te fecit elevari ad altum locum totum nudum, ut omnes Te viderent mori.

29. Humilitas, *Domine*, Te fecit capi & judicari ad mortem, & propter humilitatem voluisti dimitti Barabbam, quem Pilatus volebat tradere morti, & dimittere

Te:

Te: igitur, cū Tu sis Creator Cœli & terræ unitus cum humana Carne, & Barab-
bas fuerit homo vilis peccator, quis posset
æstimare istam adeò magnam Humilita-
tem, quæ fuit in Te, quæ sustinuit vilem
hominem prius eripi à morte à judæis,
quàm Tu, qui es eorum Dominus & eorum
DEUS.

30. Sicut vas, in quo homo ponit om-
ne, quod vult, ita, *Domine*, tuum benedic-
tum Corpus fuit adeò humile in morte,
quòd, quæcunque mala & quascunque
pœnas judæi voluerint in eo ponere,
voluerit sustinere: unde laudatus
& benedictus sis ratione tuæ
Humilitatis, & placeat Tibi in
breui tempore meum corpus
superbum humiliari ad mo-
riendum pro amore Tui,
qui es suus Dominus
& suus DEUS.

CAPUT

CAPUT XCI.

QVOMODO NOSTER DOMINVS

DEVS se humiliet homini per opera sacrificii.

1. **O** **DEVS**, Pater gloriose, plene Gratia & Pietate! Tuæ sanctæ Humiliati sit laus & gloria, quæ Te faciebat acceptare sacrificium sanctorum Prophetarum & sanctorum Patrum; nam sacrificium quod ipsi offerebant, non erat Tibi necessarium, sed Tu es adeò humilis, quòd nolles ipsum recusare.

2. Cúm Tu, Domine **DEVS**, sis supremum bonum & omnia alia bona sint sub Te, nulla oblatio nec ullum sacrificium, quod homo Tibi faciat, potest habere tantam dignitatem, quantam ad Te pertinet; sed, quia Tu es adeò humilis & totus dulcis & suavis, libenter & voluntariè suscipis omne id, quod homo Tibi vult dare & offerre.

3. Adeò humilis es, Domine, quòd
parvo

parvo dono, quod homo Tibi offerat, possit accedere ad tuum amorem & amicitiam; sed non est ita de Regibus & Principibus & altis Baronibus hujus mundi, quia adeò sunt superbi, quòd non velint ab homine suscipere parva dona, imò reputent se contemptos, nisi eis dentur magna & nobilia dona.

4. b. *Desiderate Domine, grate, amorose, virtuose!* Ratione magnæ Humilitatis, quæ est in Te, es contentus, quòd homo de fructibus, quos colligit, Tibi det decimam partem, & sibi retineat novem partes: unde ista est magna Humilitas, quando Tibi placet, quòd homo Tibi det adeò parum, & sibi retineat adeò multum.

5. Multi sunt homines, *Domine*, qui, si habeant filiam vel filium habentem defectum in suis membris, libentiùs ipsum Tibi dant & offerunt in aliqua Religione, quàm si haberet perfectionem membrorum, & Tu es adeò humilis, quòd non contempnas suum donum, licèt non esset dignum acceptari.

6. Tu,

6. Tu, *Domine*, es adeò humilis, quòd hominibus facientibus eleemosynam de vi-
lioribus rebus, quas habent, & dantibus id,
quo non indigent, non des repulsam: igitur,
cùm Tu sis adeò nobilis Dominus, quòd
merearis hominem Tibi dare de om-
nibus rebus, quæ sunt meliores, magna
Humilitas est in Te, quando Tibi placet
suscipere illas res, quæ Tibi non sunt ne-
cessariæ & nobis non causant indigen-
tiam.

7. c. *O JESU Christe Salvator noster!*
Benedicta sit, *Domine*, magna Humilitas,
quæ est in Te; quia per abundantiam Hu-
militatis fecisti sacrificium tuæ sanctæ Dei-
tati, quod fuit valde humile in hoc, quòd
totam tuam Humanitatem obtuleris ad
graves labores & ad graves dolores & ad
gravem mortem, ut restaurares humanum
genus, quod erat perditum.

8. Valde magna & mirabilis est Hu-
militas, quæ est in Te, *Domine DEVS*;
quia, quantum ad Deitatem es valde hu-
milis in hoc, quòd Tibi placuerit conjun-
gere

gere Te nostræ humanæ naturæ, & quantum ad Humanitatem es valde humilis in hoc, quòd eam volueris tradere ad gravem passionem pro amore tui populi: unde benedicta sit adeò magna Humilitas, sicut tua, quæ ita se monstrat perfectam in Te.

9. Si tua Humilitas, *Domine*, se monstrat adeò perfectam in Te, quòd non posset esse major nec perfectior, superbia se monstrat magnam in nobis per multos modos; quia, sicut Humilitas fecit tradi tuum benedictum Corpus morti pro amore nostri; ita superbia facit tradi nostra corpora morti & labori, ut habeamus vanam gloriam mundanam.

10. d. *JESU* *Christe Domine*, qui es directio & restauratio fidelium Christianorum: Humilitas Te fecit effundere totum tuum pretiosum Sanguinem, ut acciperent vitam ab eo omnes, qui erant mortui per peccatum; & superbia prohibet divitibus, ne dent de aqua fontis pauperibus sitiensibus.

11. Hu-

11. Humilitas, *Domine*, Te fecit facere sacrificium de tuo Corpore, ut esset Panis vitæ tuo populo, qui erat perditus; & superbia prohibet divitibus, ne velint dare de pane materiali pauperibus pro amore Tui petentibus.

12. Sicut Humilitas, *Domine*, Te fecit plorare & torqueri & mori, ita superbia facit homines superbos occidere & furari & decipere homines pauperes: unde lauderis & benedicaris, *Domine*, ratione tuæ magnæ Humilitatis, & nos vilipendamus & reprehendamus ratione nostræ magnæ superbiæ.

13. e. *O Singularis Domine, fortis super omnes fortitudines, nobilis super omnes nobilitates!* Humilitas Te fecit contemnere honores & delectationes & placita hujus mundi; sed superbia facit nos procurare honores & desiderare delectationes & felicitates hujus mundi.

14. *JESU Christe Domine!* Sicut Humilitas fecit tuos quinque sensus corporales esse subditos quinque sensibus spiritualibus;

252 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
libus; ita superbia captivat & subdit nos-
tros quinque sensus spirituales quinque sen-
sibus corporalibus.

15. Quia Humilitas humiliavit, *Do-
mine*, tuos sensus corporales spiritualibus,
ideo, dum vixisti in hoc mundo, fuisti vi-
lipensus & contemptus & malè tractatus,
& in fine fuisti occisus: igitur, quia super-
bia subdit sensus spirituales corporalibus
in nobis, ideo sumus in hoc mundo in ma-
jori honore, quàm ad nos pertineat, & in
morte honoramur multò plús, quàm me-
reamur.

16. f. *Æterne Domine, infinite siné pari
& socio!* Sancta Humanitas, quam assump-
sisti, est in tam magna Humilitate, quòd
velis, & ipsi placeat, per sanctitatem ver-
borum Hostiam sanctificatam devenire in
veram Carnem, & Vinum sanctificatum
devenire in verum Sanguinem ipsius.

17. *JESU Christe Domine!* Tuum
Corpus sanctificatum super Altare, & tuus
Sanguis pretiosus sacratus per virtutem
verborum præ magna Humilitate, quæ est
in

in Te, se permittunt recipi à multis hominibus peccatoribus, qui non sunt digni manducare tuum Corpus, nec bibere tuum Sanguinem.

18. Fuit unquam, *Domine*, ullum mirabile, vel ulla Humilitas, quæ cum ista possit æstimari & comparari, quòd panis & vinum deveniant in tuam sanctam Humanitatem, quæ est unita cum Deitate, & quòd tuum Corpus adeò nobile se permittat manducari & tractari ab homine peccatore misero? ista est una de majoribus Humilitatibus, quæ possint cogitari & æstimari.

19. g. *JESU Christe Domine*! Ratione tuæ magnæ Humilitatis vis, quòd tuum gloriosum Corpus & tuus gloriosus Sanguis præparentur in hoc mundo omni, homini qui eos velit recipere.

20. Non est ullus homo, *Domine*, quantumcunque proditor vel luxuriosus sit, & quodcunque vitium habeat, qui, si bono corde confiteatur, & ipsum bene pœniteat suorum peccatorum, non possit dignè

254 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
nè suscipere tuum corpus: adeò es Tu in
magna abundantia Humilitatis.

21. *JESU Christe Domine!* Quando
tuum Corpus est sacrificatum super Alta-
re, habeat tantam Humilitatem, quòd se-
permittat videri à peccatoribus, & vadat
ad domos ad visitandum peccatores, ut
eos mundet à suis gravibus peccatis, & ut
eos mundet à suis foeditatibus, & ut eos
sanet à suis gravibus infirmitatibus: igitur
quænam Humilitas est similis isti, quòd
Salvator velit esse adeò humilis, quòd eat
visitare & sanare peccatores?

22. h. *JESU Christe Domine!* Tuum
Corpus video se humiliare quotidie homi-
nibus in hoc, quòd se sinat deferri ad eos,
qui sunt res vilis & misera, & se sinat
transferri per vias immundas ad domos pec-
catorum, qui non sunt digni esse in præ-
sencia ipsius.

23. Tuum gloriosum Corpus video,
Domine, transferri per plateas, & per vias,
quæ sunt plenæ gentibus, & non video
ullum hominum relinquere sua negotia,
&

& sequi ipsum ad locum, ad quem vadit.

24. Humilitas, *Domine*, vult, quòd tuum Corpus, quando est sanctificatum super Altare, non habeat formam nec saporem carnis, quamvis sit vera Caro: unde in tantum ipsum est humiliatum, quòd non appareat in forma humana, quæ est nobilior formâ panis & vini.

25. i. *Domine gloriose, juste, liberalis in omnibus bonis!* Sicut vasallus debet se humiliare suo domino omnibus modis humilitatis, ita tuum benedictum Corpus se humiliavit omnibus modis tuæ gloriose Deitatis.

26. *JESU Christe Domine!* Sicut Tu per viam Humilitatis sacrificasti totam tuam Humanitatem Deitati, ita deberemus nos humiliare, quousque de toto nostro esse, & de omnibus, quæ possidemus, faceremus sacrificium & oblationem ad tuam laudem & honorationem.

27. „Tibi, *Domine DEVS*, offero
„me & meam uxorem & meas proles &
„omnia, quæ possideo; & quoniam adeò
„Te

„Te humiliasti per opus sacrificii, placeat
 „Tibi Te humiliare ad acceptandum om-
 „nia, quæ Tibi do & offero, ut ego & mea
 „uxor & meæ proles simus tui humiles
 „servi.

28. K. *O DEVS mirabilis, magne super
 omnes magnitudines, honorate super omnes
 honorationes! Sicut Tu, Domine, debes ho-
 norari & laudari ratione tuæ magnæ Hu-
 militatis, ita ego debeo vilipendi & repre-
 hendi ratione magnæ superbiæ, quæ fuit
 in me; quia coram figura sanctæ Crucis,
 quæ repræsentat Humilitatem, quam ha-
 buisti, quando fecisti sacrificium humano
 generi de tuo Corpore, multoties fui or-
 natus nobilibus vestimentis, & feci de me
 sacrificium dæmoni per opera peccati.*

29. In præsentiam Crucis, quæ de-
 monstrat, *Domine, quòd Tu fueris potatus
 felle & absynthio & aceto ad redimendum
 tuum populum, veniunt fceminae facie &
 capillis & superciliis pictis, & ornatae ves-
 timentis & ornamentis deauratis; & quan-
 do Tibi deberent facere sacrificium, faci-
 unt*

unt ipsum dæmoni.

30. *Domine DEVS!* Cúm Tu sis totus Humilitas, & nos simus toti involuti in superbia, placeat Tibi dare tantam Humilitatem nostris cordibus, quòd simus pleni Humilitate, & superbia non habeat ullam potestatem in nobis, ut simus laudatores Tui, qui es noster Dominus DEUS.

CAPUT XCII.

QVOMODO NOSTER DOMINVS DEVS *se humiliet orationi hominum.*

1. **D**EVUS *glorioso, vere, complete omnibus bonis!* Benedicta sit, Domine, tua sancta Humilitas & omne, quod tuum est; quia Tibi placet Te humiliare omnibus illis qui Te orant, & precantur per primum motum; & illi, qui Te orant & precantur per secundum motum, non sunt digni, quòd Te humilies suis orationibus & precibus.

2. Gratiam à Te, peto, *Domine DEVS,*
R ut

ut mihi concedas meas orationes semper procedere per primum motum, ut Te humiliter ad exaudiendum eas; & precor Te, ut, quoties orabo Te, me facias cognoscere, per quem motum procedant meæ preces; ut, si procedant per secundum motum, eas mutem ad primum.

3. Dum oro Te, *Domine*, precor Te, ut me facias cogitare in tua excellenti Bonitate & in mea magna fragilitate; & placeat Tibi omnes meas orationes dirigere per viam virtutum, & ipsas esse in plorantibus & pœnitentiis meorum peccatorum, & quoties oro, placeat Tibi implere meum cor amore & timore.

4. b. *O Domine sapiens, amorose, perfecte in omnibus bonis!* Omnibus orantibus Te primâ intentione veraciter es Tu, *Domine*, humilis & dulcis & suavis, & eos exaudis in omni, quod petunt: igitur beati sunt omnes, qui continuant suam orationem à principio usque ad finem tali intentione; quia omnes suæ orationes & omnia sua verba sunt Tibi dulcia & placentia.

5. Homines superbi nolunt se humiliare precibus & petitionibus pauperum; sed Tu, *Domine*, es adeò humilis, quòd precibus divitum & pauperum & vilium & honoratorum velis Te humiliare & exaudire quæcunque à Te petant.

6. Homines superbi, *Domine DEVS*, nolunt respondere precanti eos, nisi precetur pulchris verbis, & quibus det eis magnam honorationem; sed non est ita de Te, quia es adeò plenus Humilitate, quòd, dummodo homo Te oret & precetur veris verbis & ordinatâ intentione, nullam vim facias in pulchritudine verborum, imò aufcultes & exaudias ipsum in omni, quod à Te petit.

7. c. *Juste Domine, Pater & complementum omnium bonorum!* Sicut homines superbi sunt superbi in suis factis, ita sunt superbi in suis orationibus, quia, quando Te orant & precantur, superbè hoc faciunt, cum à Te petant vanas delectationes & honorem hujus mundi: unde, cum illi superbè orent, & viles res à Te petant, non est

260 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
est rationabile Te exaudire superbas preces
eorum.

8. Quando superbi homines, *Domine*,
Te precantur, nec habent suum cor ad Te,
nec ad id, quod à Te petunt, & conque-
runtur de injuriis, quas ipsi faciunt mi-
seris pauperibus; sed non est ita de humi-
libus pauperibus, quia ad tuam Bonitatem
& ad suam miseriam habent suum cor,
dum orant & precantur Te, & de defecti-
bus & injuriis, quæ eis fiunt, se accusant
apud Te tanquam culpabiles, & ideo exau-
diuntur homines pauperes in suis orationi-
bus, & superbi multiplicant in suis oratio-
nibus perdurabiles labores.

9. Dignum est, *Domine*, Te non exau-
dire homines superbos in suis precibus;
quia, dum Te precantur, non faciunt nisi
oscitare & dormire, & pigrè & tepidè
dicunt, quidquid Tibi dicunt, & unum di-
cit os & aliud cogitat cor.

10. d. *Domine magne, Domine liber, Do-
mine nobilis!* Non est naturale orationem
hominis superbi eum elevare sursum, imò
est

est naturale eum deprimere deorsum : unde , cùm ego sim de hominibus superbis , meæ orationes me non elevabunt sursum : igitur magnam Humilitatem faceres , *Domine* , si Te velles adeò humiliare , quòd descenderes ad me per tuam Humilitatem , quoniam superbia impedit ascensum meorum orationum.

11. Si ita sit , *Domine DEVS* , quòd velis ad me accedere per Humilitatem , omnis homo potest esse securus de tua Humilitate , quòd poterit per eam venire ad Te , quoties velit ; quia , qui meis verbis se humiliat ad exaudiendum ipsa , omnibus aliis se humiliabit , & omnia alia exaudiet & recipiet.

12. In bona spe possunt esse , *Domine* , omnes humiles Religiosi & sæculares , dummodo habeant justitiam & charitatem ; quia , si Tu adeò magno peccatori , sicut ego sum , & adeò vili & misero homini Te humiliasti faciendo mihi multas gratias , & dando mihi multa , quæ petivi à Te , satis reputo miserum omnem hominem , qui de
tua

tua Misericordiâ desperat.

13. e. *O Domine DEVS, qui audis omnes, qui Te invocant, & das omnibus, qui ordinatè à Te petunt! Adeò magna est tua Humilitas, quòd non sit ullus homo quantumcunque vilis & peccator & vitiosus, qui, quotiescunque velit, non possit esse tuus amicus & tuus familiaris & tuus benevolus.*

14. *Domine DEVS! Si homo vult ascendere in altos montes, non est ullus montium, qui se inclinet ad eum; & Tu, qui es altus super omnes montes, quando homo vult ascendere ad Te per orationem, statim Te inclinas ad eum, adeò plenus es Humilitate.*

15. *O gloriose Domine! Benedictus sis Tu, qui es adeò humilis, quòd non sit ullus homo quantumcunque velox ad orandum & precandum Te, cujus contemplatio sit in suo corde & oratio in suo ore prius, quàm Tu sis humiliatus ad suas preces, dummodo sint tales, quòd sint Tibi acceptabiles.*

16. f. *Amabilis Domine, plene pietate & gratiâ!* Homines superbi, quando eunt ad orandum & precandum Te in Ecclesia, plus sibi nocent, quam profint; quia falsâ intentione eunt & falsò Te orant & precantur.

17. Si Tu, *Domine DEVS*, es humilis, quia Te humilias orationibus hominum peccatorum, qui Te devotè orant, valde sunt superbi & audaces omnes, qui putant, quòd debeas Te humiliare suis superbis precibus.

18. *Domine DEVS!* Sicut ignorantia & superbia faciunt homines superbos audaces in precando Te pro rebus illicitis; ita tuus fervus & tuus subditus excitatur & fit audax in precando Te & confidendo in Te ratione recordationis tuæ magnæ Humilitatis, quam sancta Crux ei repræsentat.

19. g. *Singularis Domine æterne, Pater omnium temporum!* Gloria & honor fiant *Domine DEVS*, tuæ magnæ Humilitati, quæ se humiliat ad exaudiendum omnia
verba

264 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
verba vera, dummodo in se contineant
amorem & pietatem.

20. *JESU Christe Domine!* Quando
tua sancta Humanitas orabat in hoc mun-
do coelestem Patrem, tuum os dicebat hoc,
quod tuum Cor cogitabat; & præ magna
devotione tuæ animæ de tuis oculis decur-
rebant lacrymæ, quibus plorabas nostra
peccata.

21. *O JESU Christe, Dominus meus &
DEVS meus!* Quoniam tuum benedictum
Cor se humiliavit ad cogitandum oratio-
nem, & tuum Os se humiliavit ad oratio-
nem, & tui benedicti Oculi se humiliarunt
ad plorandum propter fervorem orationis,
peto à Te gratiam, ut Tibi placeat humi-
liare tuas aures ad audiendum preces tui
servi & tui subditi.

h. *O Domine DEVS, qui promittis
gloriam & benedictionem omnibus aman-
tibus Te!* Quando tua sancta Humanitas
precabatur Deitatem, non precabatur
eam propter ullum peccatum nec propter
ullam necessitatem, quæ esset in Te; sed,
quando

quando ego Te precor, & Te oro, plus est meum cor in meis necessitatibus, quam in tuis honorificentis; & propterea mea oratio non est ordinata, ut exaudias meas preces.

23. Nam non Te precor, *Domine*, modo, quo debeam exaudiri; quia plus attendo ad meos defectus, quam ad tuas perfectiones: igitur, ut meæ preces exaudiantur, imposterum semper mea prima intentio erit in precando Te, quomodo possim dare laudem & honorem de tua sancta Passione apud illos, qui eam ignorant.

24. Mea oratio, *Domine*, non debet esse talis, quod petam à Te honorem in hoc mundo nec in alio; quia sum adeò culpabilis & vilis, quod nec in hoc mundo nec in alio merear ullum bonum nec ullum honorem: igitur omnis mea oratio debet esse directà ad hoc, ut possim esse tuus laudator; quoniam laudando Te pervenit homo ad perdurabilem beatitudinem.

25. i. *Sanctificate Domine, virtuose, gloriose!* Reges & Principes & alti Barones hujus mundi rogantur tanquam Domini, quamvis

quamvis non sint, nisi tui procuratores: igitur, cum Tu sis Dominus super eos, oporteret hominem habere selectum modum in precando Te, & oporteret illum modum esse nobiliorem & meliorem modo, quo precatur terrenos dominos.

26. Adeo sumus ignari & superbi, *Domine*, quod majores sint nostrae preces & orationes, ut nobis des de bonis temporalibus futuris, quam sint gratiae, quas Tibi facimus propter illa, quae nobis dedisti: igitur, quando non Te humilias ad omne, quod petimus, nos ipsi habemus culpam, quia adeo magnae deberent esse nostrae gratitudines sicut petitiones, quas Tibi facimus pro bonis temporalibus.

27. Qui in oratione vult figere suum cor, & ipsum tenere in hoc, quod a Te petit, inquirat, *Domine*, novas rationes, & extrahat de se ipso materiam laudandi & precandi Te; & sic poterit melius suum cor constringere in contemplando Te, quam faceret, si continuo oraret unam orationem, quia, quando homo continuat unam orationem,

tionem, os dicit unum, & cor imaginatur aliud.

28. K. *Beate Domine, humilis, abundans omnibus bonis!* Qui volunt, quòd Te humiliter ad suas orationes, caveant sibi, ne Te orent superbis verbis, & ne excusent suos defectus, imò sua verba sint humilia, & suum cor timidum & poenitens peccatorum, quæ cogitavit & tractavit.

29. Homines superbi, *Domine*, Te precantur, ut facias pro amore sui tales res, quales ipsi non facerent pro amore Tui, si eos precareris; & consumunt multum tempus in suis vanis delectationibus, & parum in laudando & benedicendo Te: igitur secundum hoc non est mirum, si Te non humiliter suis orationibus.

30. Tuus servus, *Domine DEVS*, & tuus subditus agit Tibi multas gratias in præsentia tui benedicti Altaris & tuæ præciosæ Crucis, quia ei fecisti gratiam adducendi ad perfectionem istam Distinctionem, & petit à Te, ut ei des gratiam, quâ possit perficere omnes alias Distinctiones futuras ad gloriam & laudem sui Domini DEI.

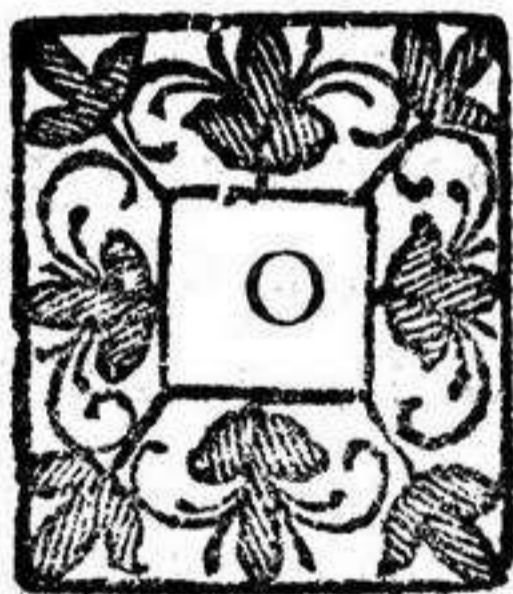
DISTINCT. XX.

DE MAGNA MISERICORDIA
divina.

CAPUT XCIII.

QUOMODO NOSTER DOMINVS
 DEVS sit misericors ratione sua magna
 Bonitatis.

I.
 a.

DEVS pie, benigne, a-
 morese, gloriose! Tuæ
 sanctæ Misericordiæ, Do-
 mine, sit gloria & honor
 & benedictio semper;
 quia ratione altæ natu-
 ræ & nobilis Bonitatis,

quæ est in Te, oportet esse in Te perfec-
 tam Misericordiam.

2. Cúm Misericordia, Domine DE-
 VS, sit res valde nobilis & valde bona in
 se ipsa, & Tu sis suprema Bonitas sinè ullo
 defectu,

defectu, oportet necessario Misericordiam esse in Te, quia sine ipsa non posset esse perfecta tua magna Bonitas.

3. Benedicta sit, *Domine DEVS*, tua magna Misericordia & tua magna Bonitas; quia ratione tuæ Misericordiæ habet complementum omnis boni tua Bonitas, & ratione tuæ magnæ Bonitatis est in Te perfectio Misericordiæ.

4. b. Magnitudo & honorificentia & dominium cognoscantur in Te, *Domine DEVS*, qui es infinita Bonitas; &, si ita esset, quòd Misericordia non esset in Te, deberet tuam Bonitatem esse terminatam, in quantum Misericordia in ea deficeret: igitur, cum tua Bonitas sit sine fine, de necessitate convenit Misericordiam esse in ea.

5. Sicut tua gloriosa Bonitas, *Domine DEVS*, est infinita, ita oportet tuam benedictam Misericordiam esse infinitam; &, quia tua Misericordia est sine fine, ideo gloria beatorum, qui erunt in paradiso, non habebit finem.

6. Magno

6. Magno placito & magnâ devotione & magno fervore debemus, *Domine*, omnes communiter facere reverentiam & honorem tuæ magnæ Misericordiæ; quia ratione suæ magnæ magnitudinis gloria paradisi est perdurabilis, & est gloria finè fine & inæstimabilis.

7. c. *O Domine DEVS*, qui provides omnia! *O Rex gloria*, qui remittis omnes culpas! Quia tua Bonitas meretur cognosci in perpetuum, ideo tua Misericordia voluit dare esse humanum hominibus, ut sint cognitores & laudatores ipsius.

8. Unde benedicta sit, *Domine*, tua Bonitas, eoquòd est digna, ut cognoscatur & laudetur, & ei serviatur; quoniam per hanc dignitatem, quam ipsa habet, magna felicitas venit hominibus in hoc, quòd eis fiat Misericordia de cœlesti gloria, in qua tuam Bonitatem cognoscant & laudent, serviant & ament.

9. *Domine DEVS*! Sicut ad tuam Bonitatem pertinet habere in se omnem Potestatem & omnem Sapientiam & Justitiam
&

& Largitatem & omnem Virtutem, ita Misericordia est adeò alta Virtus & alta Nobilitas, quòd, sicut illæ merentur esse in tua Bonitate, sic ipsa mereatur esse in ea.

10. d. *Gloriose DEVS, qui visitas orphanos & tribulatos, & eos vivificas in spe tuae Misericordiae!* Sicut tua divina Substantia est in esse divino ratione tuæ Potestatis & Sapientiæ & Justitiæ, ita est in eo ratione tuæ Misericordiae.

11. Si omnes virtutes non essent in Te, *Domine*, vel in Te non essent perfectæ, tuum esse non esset dignum esse divinum: igitur sicut tuum esse est perfectum per alias tuas virtutes, ita convenit ipsum esse perfectum per tuam Misericordiam.

12. Unde propterea oportet, quòd tua Misericordia, *Domine*, sit in Te essentialis & non accidentalis; quia si esset accidentalis in Te, sicut est in nobis, non esses perfectus illâ perfectione, quæ ad Te pertinet.

13. e. *Cælestis Domine gratiose, amorose,*
be-

benigne! Adeò nobilis res est tua Misericordia, quòd ego non sim dignus eam à Te petere, quia sum res vilis & culpabilis & plena peccato; sed Tu, *Domine*, es adeò nobilis & bonus & plenus omni bono, quòd secundum tuam Bonitatem & Perfectiorem conveniat Te uti in me Misericordiâ & Pietate.

14. Principalis ratio, *Domine DEVS*, quare precor Te, ut miserearis mei, est, ut mihi des gratiam Te honorandi & amandi, & Tibi serviendi, quia sic decet secundum tuam magnam Bonitatem.

15. *Honorate Domine!* Quando ego à Te peto Misericordiam, ut Tibi possim servire, non audeo eam à Te petere intuitu mearum magnarum necessitatum: igitur quæ causa & quæ ratio poterit Te detinere ne miserearis mei, quoniam ita Misericordiam peto à Te?

16. f. *Domine amate, Domine honorate, Domine sapiens, Domine humilis!* Tuus fervus & tuus subditus petit gratiam à Te, ut ei facias Misericordiam, quousque sua
in-

intentio sit semper vera & ordinata in omni, quod faciet & dicet.

17. Cúm Tu, *Domine DEVS*, sis perfectus in tota tua Essentia & in omnibus tuis operibus, & tua Misericordia sit per Te totum & per omnia tua opera, peto à Te gratiam, ut meam intentionem perficias & illumines tuâ Misericordiâ tali modo, quòd tota mea intentio sit directa per ipsam.

18. Quoniam Tu, *Domine DEVS*, es adeò plenus Misericordiâ, quòd possis misereri & tuam Misericordiam effundere super tuum populum plús, quàm ipse possit recipere, magnam rationem habes multum miserendi ipsius.

19. g. *Gratiosè Domine, benigne, amorosè, plene omnibus bonis* ! Sicut tuo populo demonstraisti tuam Misericordiam esse magnam in magnis donis, quæ ei dedisti, ita ei demonstras ipsam esse magnam in magnis culpis, quas ei remittis: igitur, sicut mihi fuisti misericors in multis donis, quæ mihi dedisti, ita precor Te, ut mihi sis misericors in multis culpis, quas mihi remittas.

mittas.

20. Sicut radii solis non conspurcantur nec foedantur, quamvis transeant per sterquilinia & per immundas vias; ita, *Domine*, quamvis ego sim res foeda & immunda per peccata, tamen, si me respicias tuis misericordibus oculis, ipsi non foedabuntur in me, sed ego mundabor in ipsis.

21. Si sol extendit suos radios super planities & montes & colles & valles ratione suæ magnæ magnitudinis & supremæ altitudinis, tua *Misericordia, Domine*, quæ est alta super omnes altitudines & est magna super omnes magnitudines, quamvis sim parvificatus & vilificatus per culpam & per naturam, tamen non desistat venire super me & respicere in me.

22. h. *O Domine DEVS, qui beatificas beatos! O Domine DEVS, qui das gratiam & benedictionem tuis benevolis!* Sicut magnus ignis non potest consumi nec deleri per modicam aquam, ita mea peccata & meæ culpæ non poterunt deleri nec consumi sine magna Pietate & *Misericordia,* quam

quam habeas erga me.

23. Sicut homo, qui est valde calefactus à calore solis, properat, quantum potest, ad umbram arboris, ita ego, *Domine*, qui sum valde calefactus in operibus peccati, vado obumbrari ad arborem sanctæ Crucis, quæ est tota plena foliis & floribus & fructibus & ramis & branchis operum Misericordiæ.

24. *Domine DEVS!* Si cervus, qui est res bestialis, habeat tantam sapientiam, quando est venenatus à serpente, quem comedit, quòd currat ad aquam, ut cum ipsa sibi succurrat contra venenum; stultus essem ego, *Domine*, nisi citò recurrerem ad tuam magnam Misericordiam, ut me sanet à meis gravibus peccatis, quæ foederunt meam animam & corruerunt meum corpus.

25. i. *O Domine misericors, liberalis in omnibus bonis!* Si ita sit, quòd sim scriptus in libro damnationis ratione meorum mortalium defectuum, peto à Te gratiam, ut scribes meam sententiam calamo Misericordiæ

276 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
cordiæ tincto in tuo pretioso Sanguine,
quem effudisti ad restaurandum humanum
genus ; quoniam tali calamo & tali atra-
mento fuit scripta in mundo tua Passio &
tua angustiosa Mors.

26. Sicut navis , quæ periclitatur in
mari per tempestatem , & attendit, quan-
tum potest , ad portum salutis ; ita ego,
Domine , qui in hoc mundo periclitor per
opera peccati, attendo ad tuam Misericor-
diam , quæ est portus salutis, in quo pecca-
tores inveniunt remedium in suis tribula-
tionibus & in suis angustiis.

27. *O Domine gloriose!* Veniat Tibi in
placitum & in gratiam, quòd, sicut piscis,
qui est totus submersus in aqua, & aqua
continet ipsum totum intra se ipsam , ita
ego sim totus involutus & circumdatus à
tua benedicta Misericordia, ne tua Senten-
tia me puniat ratione meorum mortalium
defectuum in igne perdurabili.

28. K. *Misericors Domine, humilis, dul-*
cis & suavis, plene dulcedine & gratiâ! Si
nullum corpus potest esse sine forma , &
nullum

nullum accidens finè subjecto, mea salus & mea beatitudo non potest esse finè tua Misericordia; quia nulla alia res est, quæ me posset sanare à meis mortalibus peccatis & à meis gravibus & magnis culpis.

29. *O Domine DEVS!* Adeò benedicta res est tua Misericordia, & adeò est mihi necessaria, quòd ad nullam aliam rem attendam, nec in ulla alia sperem; & dummodo possim memorare tuam Misericordiam, & possim beneficiari ab ea, omnes alias res possum leviter transire & contemnere, & pro nihilo reputabo nullam habere.

30. Gloria & Virtus & Benedictio & Sanctitas sint, *Domine DEVS*, tuæ magnæ Misericordiæ, & benedicti sint omnes, qui eam petunt & quærunt; & omnia, quæ sunt occasio homini ad consequendum ipsam, sint benedicta & laudata & amata & culta; & omnes, qui sunt laudatores & servitæ tuæ excellentis Misericordiæ, habent rationem, quare debeant lætari & consolari in tua Misericordia divina.

CAPUT

**QVOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS** sit misericors ratione precum, quæ
ei fiunt.

1. **O** **DEVS** misericors, gloriose, abundans
dans omnibus bonis! Omnes debemus lætari, *Domine*, in tua magna Misericordia, quæ est rogata à tua sancta Humanitate, quæ rogat pro nobis peccatoribus: unde, cum tua Humanitas roget Deitatem repræsentando famem & sitim & laborem & mortem, quam sustinuit pro nobis, securi possumus esse, quòd habebimus tuam benedictam Misericordiam.

2. *Domine JESV Christe!* Cum tua gloriosa Mater nostra Domina sancta **MARIA**, quæ est Regina cœli & terræ, Te precetur, ut miserearis nostri peccatorum, magnam rationem habes exaudiendi suas preces, & nos magnam rationem habemus confidendi in eis.

3. Angeli, *Domine*, non cessant petere gra-

gratiam, & Te precari, ut miserearis tui populi: igitur, cum Tu sis rogatus ita nobiliter & honoratè, dignum est, ut exaudias eos, qui Te rogant.

4. b. *Domine laudate, Domine amate, Domine volite, Domine honorate!* Prophetæ & Apostoli & Martyres non faciunt nocte & die nisi petere gratiam à Te, ut miserearis tui populi: igitur, cum ipsi in hoc mundo sustinuerint multas tribulationes pro amore Tui, ratio est, ut eos exaudias.

5. *Gloriose Domine!* Omnes Confessores & omnes Sancti & Sanctæ paradisi Te precantur pro nobis, in quantum possunt: igitur, cum ipsi sustinuerint in hoc mundo multos labores & multam paupertatem & multas angustias pro tuo amore, placeat Tibi Te inclinare ad audiendum omne id, pro quo Te precantur.

6. In hoc mundo Te precantur, *Domine*, multi Religiosi & multæ Religiosæ & multi viri & multæ foeminae die & nocte; & preces, quas Tibi faciunt, sunt pro Misericordia, quam à Te petunt: igitur, cum

tot

tot preces Tibi fiant in hoc mundo & in altero, expedit, ut respicias tuum populum tuis oculis plenis Misericordiâ.

7. c. *O Domine fortis super omnes fortitudines! O Domine magne super omnes magnitudines! O Domine alte super omnes altitudines!* Preces, quas Tibi facimus, sunt, ut nobis des gratiam Te amandi & honorandi & laudandi & Tibi serviendi ex toto nostro corde & ex omnibus nostris viribus: igitur, cum tales preces sint justæ & rationabiles, oportet Te habere tantam Humilitatem, quòd Te humiliter ad habendum Misericordiam de nobis, qui Te precamur pro re, quæ est ad gloriam & honorem tui beati esse.

8. Quando homo, *Domine*, rogat taliter, quòd roget, sicut debet, & ille, qui rogatur, rogatur, sicut ad eum pertinet, tunc preces sunt tales, quòd per se debeant exaudiri: igitur, cum nos Te precemur, sicut debemus, quoniam à Te petimus gratiam, ut Te amemus & honoremus, & Tu debeas rogari isto modo, est rationabile, quòd

quòd nos exaudias in nostris precibus.

9. *O Domine amorose, benigne!* Sicut Tibi soli convenit esse Creatorem & Redemptorem & Salvatorem, ita nobis convenit Te precari, & à Te petere gratiam, & Tibi convenit misereri nostri peccatorum.

10. d. Reverentia & dominium & honor habeantur Tibi, *Domine DEVS*, qui habes placitum, quando homines Te precantur devoto corde & plorantibus oculis & ordinatâ intentione, quia decet tales preces fieri Tibi, & tales preces sunt dignæ exaudiri à Te.

11. *JESU Christe Domine!* Tu orasti in sancta Cruce devoto & inamorato Corde & orasti in ea ploratibus & lacrymis & effusione Sanguinis & aquæ: quare fuit dignum preces, quas fecisti pro tuo populo, exaudiri.

12. Cùm Tu, *Domine*, oraveris in sancta Cruce adeò humiliter & devotè & adeò gravibus laboribus & angustiosâ morte, tuus servus Te precatur plorando, quàm

hu-

humiliter potest, ut ei facias tantam Misericordiam, quòd pro tuo amore eat anxius & plorans dando laudem de tua sancta Passione angustiosa.

13. e. *Iuste Domine, pie erga nos!* Cùm tuus captivus & subditus sciat Te miserum fuisse multoties multorum hominum peccatorum, Te precatur meliori modo, quo potest, ut miserearis ipsius, sicut misertus es aliorum; quia adeò est ei necessaria tua Misericordia, sicut cuilibet alteri, cùm adeò magnus peccator sit, sicut quilibet alius, & æquè sit tua creatura, sicut alii.

14. *Domine DEVS!* Quia ego scio Tibi placere, quòd homo à Te petat Misericordiam, ideo audeo eam à Te petere; sed, si scirem Tibi non placere, non eam peterem; quia nullas preces debet homo Tibi facere, quæ sint contrariæ tuæ Voluntati & tuo placito.

15. Preces, quas ego Tibi, *Domine*, facio quotidie, non sint Tibi molestæ; quia mihi est necessarium Te precari & Te ora-

re

re & ad Te clamare, & justum est Te rogari, & ego sum obligatus ad rogandum Te, & ad petendum Misericordiam à Te omnibus diebus meæ vitæ.

16. f. *O DEVS* magne, mirabilis, humilis, virtuose! Ad tuam Bonitatem & ad tuam Nobilitatem pertinet, quòd homo à Te petat Misericordiam, & confidat in tua Misericordia: igitur, quoniam ita est, omnes habemus rationem & obligationem petendi à Te Misericordiam, & confidendi in tua Misericordia.

17. Unde, quia nos, *Domine*, facimus id, quod debemus, quoties Te precamur, ut nobis des gratiam, & quoties confidimus in tua Misericordia, rationabile est Te nostri misereri, quoniam ad Te pertinet misereri.

18. *Domine vere DEVS!* Quia Tibi placet, quòd homo à Te petat Misericordiam, ideo eam à Te peto; & eam peto, ut des gratiam contemplationis hominibus justis, „ ut calefiant in tuo amore, & eant „ad docendum sanctam Fidem Romanam „apud

„apud infideles, qui vadunt in ignem per-
 „durabilem per defectum Doctorum.

19. g. *Domine DEVS, qui beneficias &
 illuminas fideles Christianos in via verita-
 tis!* Tuus servus filius tuæ ancillæ à Te
 peto gratiam, ut mihi facias Misericordiam
 contemplandi in tua magna Bonitate, &
 memorandi mea peccata & meam vilita-
 tem, quia ita pervenit homo ad gloriosam
 beatitudinem.

20. *O placens Domine, plene gratiâ!*
 Tuus captivus & tuus homo Te oro & pre-
 cor, ut ponas tuam Misericordiam inter
 me & tuam Justitiam, ne tua Justitia ve-
 niat super me, & me puniat in igne perdu-
 rabili.

21. Tu, *Domine DEVS*, qui mihi fe-
 cisti Misericordiam de meo *esse* in hoc,
 quod ipsum mihi dederis, habes rationem
 faciendi mihi Misericordiam, ut in hoc
 sæculo cum toto meo *esse* sim servus & lau-
 dator tuæ gloriosæ Deitatis & tuæ bene-
 dictæ Humanitatis; „ & placeat Tibi, ut,
 „quando transeam ex hoc sæculo in aliud,

„tran-

,,transeam per viam Martyrii.

22. h. *Domine DEVS, qui es Ordinator & Factor omnium bonorum!* Si ego Tibi multiplicem preces & multa verba nocte & die, ut mei miserearis, non sit Tibi molestum nec grave; quia ad tuam Nobilitatem pertinet, quòd homo multoties eam precetur, & mihi est necessarium die & nocte à Te petere Misericordiam.

23. Tam graves sunt, *Domine*, meæ culpæ, & tam magna sunt mea peccata, quòd non possim me continere à petendo & precando tuam Misericordiam, ut me faciat & alleviet à meis peccatis, quæ mihi sunt mortales inimici.

24. Sicut in mense martio æquantur & inæquantur dies & nox, ita, *Domine*, tota nostra beatitudo stat in tua Misericordia; quia, si miserearis nostri, sumus beati, & si non miserearis nostri, sumus expulsi à tua beatitudine.

25. i. *Domine sancte, Domine nobilis, Domine perfecte & complete in omnibus rebus!* Benedicta sit tua Misericordia & omne,
ne,

ne, quod tuum est; nam sicut columna sustinet domum, ita tua Misericordia sustinet meum esse; & sicut domus destruitur, quando prosternitur columna, in qua sustentatur, ita, si Tu auferas tuam Misericordiam à me, tua Justitia destruet me ratione meorum gravium peccatorum.

26. *O Rex gloriae, pie, plene gratiâ!*
 Si homines divites habent misericordiam erga pauperes, quando pauperes eos precantur ploratibus & lacrymis & devotione, placeat Tibi, *Domine*, qui es dives super omnes divitias, erga me habere Misericordiam, quoniam plorando ante tuum benedictum Altare eam à Te peto.

27. *Domine!* Licet pauperes multoties fatigati sint in me, & ego non exaudiverim preces, quas mihi faciebant pro amore Tui, tamen non velis me fatigari in precibus, quas Tibi facio; nam, quoniam vis esse misericors, non debes repellere me, quamvis non misertus fuerim pauperum, quia non debes dare malum pro malo, nec tuas Perfectiones debes comparare meis defectibus.

tibus.

28. K. *O Domine DEVS, qui es Salvator & Benefactor noster! Sanctitas & Gloria & Honor dentur tuæ honoratæ Misericordiæ; quia totus meus thesaurus & totum meum capitale & tota mea spes & totum meum bonum stat in ea: igitur, quoniam tota mea beatitudo stat in tua Misericordia, precor Te, Domine, ut me dirigas & ponas in tali via, quòd possim venire ad ipsam, quæ est Mater & Domina meæ salutis.*

29. *Licèt meæ preces, Domine, non sufficiant ad precandum Te, nec ego sim dignus à Te exaudiri, tamen sufficiat tua Misericordia; quia, quò plus deficiunt meæ preces, & quò plus ego sum indignus exaudiri, si miserearis mei, eò major demonstrabitur tua Misericordia.*

30. *Domine DEVS amorose! Ut possim me parare & dirigere & ordinare, ut sciam Te precari & amare & honorare & laudare & Tibi fervire, „ precor Te, ut „prolonges meos dies, quousque exaudiar*

„à

à tua Misericordia divina.

CAPUT XCV.

QVOMODO NOSTER DOMI-
us DEVS sit misericors rationestrarum
magnarum necessitatum.

1. **O** *DEVS* gloriose, nobilis super om-
 nes honores, honorate super omnes
 valores! Laudatus sis Tu & benedicta sit
 tua magna Misericordia; quia, sicut noster
 defectus & nostra miseria nobis dant natu-
 ram & proprietatem procedendi in nostris
 operibus per cursum secundi motus, ita,
Domine DEVS, tua Misericordia dat no-
 bis naturam & proprietatem procedendi in
 eis per cursum primi motus.

2. Nisi esset tua magna Misericordia,
Domine DEVS, nullus homo faceret un-
 quam nisi malum; quia adeò fragilis est ho-
 mo, quòd nihil aliud faceret nisi errare
 & delinquere; sed tua Misericordia suc-
 currit & auxiliatur nostræ miseriæ, & dat
 nobis

nobis proprietatem & naturam per gratiam, ut faciamus bona opera.

3. Sicut peccatores, *Domine DEVS*, faciunt mala opera, quia sequuntur suam fragilem naturam; ita homines justi faciunt bona opera, quia participant cum tua benigna Misericordia.

4. b. *Domine sapiens, Domine juste, Domine potens*! Si tu es totus plenus & perfectus in Virtute & Bonitate, nos sumus pleni & cooperti defectibus & indigentis & miseris.

5. Igitur ratione tuorum magnorum bonorum & tuarum nobilium perfectionum convenit, *Domine*, quòd miserearis nostri, in quibus sunt conjuncti omnes defectus & omnes fragilitates & omnes paupertates & omnia peccata.

6. Benedictus sis, *Domine DEVS* quia omnimodè demonstratur nobis tua Misericordia; quoniam ratione tuæ Bonitatis oportet ipsam esse in Te, & ratione nostrorum peccatorum & defectuum oportet ipsam habere exercitium in nobis.

T

7. c.

7. c. O Domine sancte ! O Domine Sal-
vator & Redemptor noster ! Ratione nostro-
rum defectuum sunt in nobis accidentaliter
accidentia , quæ omnia sunt in defec-
tibus & in miseria & paupertate ; nam ,
quia nostra natura est pauper & misera ,
ideo sunt in nobis fames & sitis & calor &
frigus & angustia & dolores & mors.

8. Unde, cum nos ita malè tractemur
à nostrismet defectibus rationabile est, Do-
mine , quòd tua magna Misericordia suc-
currat nostris angustiis & nostris tribula-
tionibus ; quia sinè ipsa non possemus eas
sustinere.

9. Si tua Misericordia, Domine, non
adjuvaret nos , non esset, qui nos adju-
varet ; quia non possemus adjuvari à no-
bis contra nostrasmet fragilitates, cum
nos simus nostrasmet miseria ; & quocun-
que eamus & ubicunque simus, sit semper
nobiscum & in nobis nostra miseria & nos-
tra paupertas & noster defectus.

10. d. Glorioso Domine, perdurabilis, Re-
fugium & Spes nostra ! Omnes quotquot su-
mus,

mus, fumus pleni defectibus, & fumus inimici adinvicem, & omnes fumus tentati & afflicti à dæmone, & omnes habemus parum sensus & virtutis in nobismet ipsis, & unusquisque est inimicus & malevolus sui ipsius.

11. *Domine DEVS!* Cúm nos simus in tot necessitatibus & tribulationibus, nullum aliud consilium habemus, quàm confidere in Te, ut nobis de cœlo mittas tuam Misericordiam, quæ nos adjuvet in omnibus nostris laboribus & in omnibus nostris necessitatibus.

12. Si tua Misericordia, *Domine*, non citò veniat super nos, omnes fumus perditii & omnes peribimus in nostris fragilitatibus & miseriis; quia nulla alia res habet proprietatem nec virtutem nec naturam adjuvandi nos & succurendi nobis nisi tua Misericordia tantúm.

13. e. *O singularis Domine amorose, pie, dulcis & simplex & suavis!* Qui Te perdit, se ipsum & quidquid habet, perdit & nihil ei remanet: igitur, cúm ego, *Domine,*
mul-

292 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
multoties Te perdiderim propter vanitatem hujus mundi, non est ulla res, quæ mihi possit reddere id, quod perdididi, nisi tua Misericordia tantum.

14. Unde, cum ego sim ita pauper & miser & tantum perdiderim, & meæ culpæ sint tot & adeò magnæ, bene vides, *Domine*, quòd valdè indigeam tuâ Misericordiâ, & bene scis, quòd sinè ipsa nihil sim.

15. Cum tua Misericordia, *Domine*, sit super omnia, quæcunque sunt creata & facta, & omnia comprehendantur intra ipsam, & ego sim parva creatura, cui ipsa est adeò necessaria, quomodo posset esse, quòd non misereris tam pauperis peccatoris, sicut ego sum? nullatenus possum cogitare, *Domine*, quòd velis mei oblivisci in tuâ Misericordiâ.

16. f. Benedicta sit, *Domine DEVS*, tua magna Misericordia, quæ voluit conjungere tuam Deitatem cum humana natura, ut succurreret & auxiliaretur nostris fragilitatibus & nostris miseriis.

17. *Domine*

17. *Domine DEVS!* Si tua Misericordia Te fecit descendere de coelo in terram, & fecit aperiri tuas carnes clavis, qui intrarunt in tuum Corpus, peto à Te gratiam, ut ipsa me faciat ascendere in coelos, & mihi aperiat portam paradisi, in quo videtur tua benedicta præsentia.

18. *O Domine!* Si tua Misericordia non eleuet nos in coelos & aperiat nobis portas paradisi, nulla alia res extrahet nos ab indigentia: igitur, quoniam in Te est tanta Misericordia, placeat Tibi, quòd non simus indigentes per defectum ipsius.

19. g. *O Domine DEVS, à quo descendunt & veniunt omnia bona & omnes virtutes, & in quo inveniuntur omnes gratiae & indulgentiae!* Sicut tua Justitia justè minuit & parvificavit totam naturam humanam in tempore diluvii in hoc, quòd tota perierit præter illos, qui fuerunt in arca Noe; ita tua Misericordia exaltavit & nobilitavit totam ipsam in glorioso Utero gloriosæ Virginis nostræ Dominæ sanctæ **MARIÆ.**

20. *Amorose Domine pie!* Sicut tua Misericordia effudit totum Sanguinem tui Corporis & totam aquam tuorum oculorum, ita à Te peto gratiam, ut ipsa effundat pro tuo amore totum sanguinem mei corporis & totam aquam meorum oculorum.

21. Si mei defectus & meæ paupertates conspurcaverunt meum corpus & meam animam, tua Misericordia, *Domine*, potest mundare me totum à vitiis & peccatis.

22. h. *Domine DEVS*, qui es unus in Trinitate & tres Personæ in Vnitate! Sicut navis perit in mari ratione tempestatis maris & venti, ita quotidie puto perire in mea fragilitate & in mea miseria ratione magnorum defectuum, qui sunt in me: unde, sicut navis indiget tranquillitate maris & venti, ita ego indigeo tuâ Misericordiâ, ut me adjuvet, ne peream in meis defectibus.

23. Omnes mei defectus, *Domine*, sunt contra me, & omnes sunt ad meum damnum & ad meam destructionem & ad me-

am

am mortem; & non habeo ullam rem, quæ me adjuvet, & à qua petam consilium & adjutorium, nisi à tua Misericordia, quia à nulla alia re potest mihi venire bonum, nisi ab ea.

24. *O Domine misericors, pie!* Quoniam mei defectus mihi sunt contrarii & mihi sunt adeò inimici, & ego sum victus & superatus ab eis, placeat tuæ piæ Misericordiæ me adjuvare: & adjutorium, quod ego peto ab ea, est, ut me faciat Te amare & laudare & honorare, & Tibi servire ex omni mea mente & ex omnibus meis viribus.

25. *Domine DEVS, qui es Amator omnium bonorum, & qui remittis omne, quod vis!* Tu scis, quòd tua Misericordia fuerit principium mei esse; quia, nisi ipsa mihi dedisset esse, ipsum non haberem: igitur, quoniam ipsa mihi dedit esse, precor Te, ut placeat ei esse mea mater & mea amica & esse mihi causa, ut perveniam ad tuam Gloriam & Benedictionem.

26. *Domine liber, plene dulcedine &*
pie-

pietate: Quoniam meum corpus & mea anima per omnes partes circumdantur & obsidentur à defectibus & paupertatibus, per omnes partes & per omnes modos indigeo tuâ Misericordiâ; quia, nisi cooperiar & implear ipsâ, peribo in illis partibus, in quibus non habeo eam.

27. Sicut homo infirmus gravi infirmitate, qui non potest sanari nec convalescere nisi per unum modum & per unum medicamentum, ita scias, *Domine*, quòd ego adeò sim infirmus, quòd non possim curari nisi per unam curam & unum unguentum, hoc est per oculos tuæ Misericordiæ; quia cum hoc solo, quòd ipsi me velint respicere, statim sanabor ab omnibus meis culpis & languoribus.

8. K. *Domine amate, Domine volite, Domine memorate*: Ratio & natura requirit & mandat, quòd res miseræ pauperes indigentes recurrant ad fontem virtutis & omnis complementi & omnis perfectionis: igitur, cum ego sim creatura valde indigens & misera, non est mirum, si recurram ad
tuam

tuam sanctam Misericordiam, ut me adjuvet in meis curis & in meis necessitatibus.

29. Mirum est, *Domine*, quòd homo pauper & indigens non recurrat ad tuam Misericordiam, & desperet de Te, qui nunquam repulisti ullum hominem à tua Misericordia, dummodo eam petiverit à Te, sicut pertinet & convenit eam peti.

30. Multi homines sunt in hoc mundo, qui moventur ad pietatem & misericordiam erga pauperes & orphanos & desolatos: igitur, cum Tu, *Domine*, videas me adeò pauperem virtutibus & adeò oneratum peccatis, placeat Tibi Te movere ad Misericordiam mearum necessitatum, ut possim venire ad tuam gloriosam Gloriam divinam.

CAPUT XCVI.

QVOMODO NOSTER DOMINVS

DEVS sit misericors erga omnes illos, qui in sua Misericordia confidunt.

1. **O** **DEVS** misericors, vere, honorate,
a. **O** potens super omnes potestates, magne

ne

ne super omnes magnitudines! Si ad Te pertinent honorificentia & reverentia & honor ratione tuæ magnæ Bonitatis, similiter pertinent ad Te ratione Misericordiæ, quam habes erga illos, qui in tua Misericordia confidunt.

2. *Gloriose Domine!* Sicut Tu appropriasti meo esse proprietates, per quas eat secundum cursum naturæ; ita appropriasti mihi confidentiam in tua benedicta Misericordia.

3. Benedictus sis, *Domine DEVS,* & benedicta sit tua Misericordia, quia, sicut Tibi est proprium misereri ratione tuæ Perfectionis, ita nobis est proprium confidere in tua Misericordia, ratione nostrarum necessitatum.

b. *O Domine sapiens!* *O Domine Creator & Redemptor noster!* Tot modis & in tot vias non verto meam cogitationem, quòd possim invenire ullam viam nec ullum modum, in quo non sis misericors erga omnes illos, qui in tua Misericordia confidunt.

5. Non

5. Non est ulla res creata & facta, *Domine*, in qua tua Misericordia non stet, & non sit; quia omnia perirent, si tua Misericordia non esset: unde, quia tua Misericordia stat in omnibus rebus, ideo eam à Te peto in omnibus meis necessitatibus.

6. Cùm ego tuus servus & tuus subditus, *Domine*, videam tuam Misericordiam esse in omnibus locis, & videam ipsam mihi esse adeò necessariam, magnam injuriam mihi facerem, si in ea non confiderem; & quoniam in ea confido, magnam injuriam mihi faceres, si mei non miserereris, cùm tantam Misericordiam habeas, & ipsa sit mihi adeò necessaria.

7. c. *Domine DEVS, qui es suprema Bonitas & complementum & perfectio omnium bonorum!* Tuus homo & tuus captivus confido in tua Misericordia verâ intentione & vero proposito amandi & honorandi Te: unde, cùm mea intentio principaliter sit in amando & honorando Te, & in serviendo Tibi, ideo est rationabile, quòd habeas pietatem & Misericordiam erga me.

8. Qui

8. Qui à Te petunt gratiam, *Domine*, ut Tibi possint servire, possunt meliùs confidere in tua Misericordia, quàm qui à Te petunt gratiam, ut possint recipere honores & servitia; quia illi, qui plùs amant Te honorare, & Tibi servire, quàm sibi ipsis, confidunt in Te legaliter; & illi, qui amant plùs honorare & servire sibi ipsis, quàm Tibi, confidunt in Te malè & falsò.

9. Beati sunt omnes, qui à Te, *Domine*, sperant Misericordiam verâ intentione; quia oportet, quòd eam consequantur, quoniam intentio est vera & ordinata; & qui falsâ intentione à Te petunt Misericordiam, frustra confidunt, quia sunt maledicti, & non licet eis confidere in ea, quoniam nunquam eam consequentur, cùm in sua confidentia misceant inordinationem & falsitatem.

10. d. *Humilis Rex Gloria, honorate super omnes nobilitates!* Cùm tua Misericordia sit adeò magna, & ego videam eam se extendere ad tot homines, non est mirum, si confidam in ea, imò dico Tibi, *Domine*, quòd,

quòd, si scirem Te non misereri ullius hominis, adhuc non desperarem de tua Misericordia; quia est impossibile per desperationem habere beatitudinem, & est possibile per confidentiam venire ad coelestem gloriam.

11. Eundo & stando & sedendo & comedendo & bibendo & vigilando & dormiendo volo confidere in tua Misericordia, *Domine*; quia valde bene scio, quòd, dum confidam in ea, nullus meorum inimicorum poterit mihi nocere.

12. Qui vivunt in hoc mundo & non confidunt in tua Misericordia, non est mirum, *Domine*, si habeant labores & tribulationes, & si tententur & decipiantur & superentur & malè tractentur à suis inimicis; quia non est, qui eos juvet, nec qui eos custodiat & defendat, quoniam non sperant in tua Misericordia.

13. e. *Perdurabilis Domine, plene Misericordiâ!* Gratia & amores, quos mihi fecisti in tempore præterito, sunt mihi signum & demonstratio, ut confidam in Te in futuro; quia,

quia, sicut mihi fuisti misericors in bonis præteritis, ita potes esse mihi misericors in futuris.

14. Sicut Tu, *Domine*, voluisti effundere tuum Sanguinem & mori pro amore nostri, ita debemus confidere in tua Misericordia, quòd nobis det perdurabilem gloriam; quia Misericordia, quæ nobis dedit tuum Corpus, ut salvemur, nobis dabit bona paradisi, & nos defendet ab igne infernali.

15. Unde benedictus sis Tu, *Domine*; quia nulla res tantum convenit cum altera in natura & proprietate, quantum indulgentia, quam nobis concedas, & confidentia, quam habeamus in tua dulci Misericordia; quoniam convenit Tibi indulgere, & nobis convenit confidere in Te.

16. f. O *Domine sapiens*, adjutorium & restauratio nostra! Benedictus sis Tu & omne, quod tuum est; quia, sicut vasallus fortiter obligat suum Dominum, quando confidit in ejus adjutorio & succursu; ita, *Domine*, ego volo confidere in tua Misericordia,

cordia, ut Te respicias tanquam obligatum ad miserendum mei, quoniam in Te confido.

17. *Ma* Tuus servus, *Domine DEVS*, stat ante tuum gloriosum Altare & ante figuram sanctæ Crucis, & petit à Te junctis manibus genuflexus corde devoto & oculis plorosis, ut ei concedas tuam Misericordiam tali modo, quòd sit ei tanquam pater & mater & dominus & directio & liberatio à peccato.

18. Tuam Misericordiam, *Domine DEVS*, spero & desidero, ut mihi sit propugnaculum & domus refugii, & ut me vestiatur & cooperiat intus & foris gratiâ & benedictione, & imposterum fac de me, quidquid velis; quia me semper invenies confidentem & sperantem in tua Misericordia.

19. *g. Domine DEVS!* Gloria & virtus & nobilitas & omnia bona cognoscantur tuæ Misericordiæ, quæ est adeò magna, quòd intellectus & imaginatio non sufficiant ad comprehendendum magnitudinem ipsius;

ipfius; & ficut intellectus & imaginatio hominis non fufficiunt ad comprehendendum magnitudinem tuæ Misericordiæ, ita volo habere tantam confidentiam in ea, quòd magnitudo meæ confidentiæ non poffit comprehendi à meo intellectu & imaginatione.

20. Multoties æftimavi, *Domine*, apud me, quid fit majus vel tua Misericordia vel mea peccata & meæ culpæ; & licèt fint valde magna mea peccata & meæ culpæ, tamen invenio tuam Misericordiam effe multò majorem ipsis, & quia hoc invenio, propterea confido in tua benedicta Misericordia.

21. Sicut proprium eft homini peccatori, quòd fit crudelis & ingratus ratione fui peccati; ita eft proprium homini jufto, quòd fit tener corde & pius ratione bonorum operum in quibus eft: igitur, cùm Tu, *Domine*, fis adeò pius & bonus, de neceffitate convenit, quòd fis misericors; & propterea tua magna Bonitas me facit omnibus diebus confidere in tua Misericordia.

22. h.

22. h. *Domine large, Domine virtuose, Domine sapiens!* Cùm tua Misericordia sit adeò magna, quòd non habeat ullum defectum in se, imò habeat omne complementum & omnem perfectionem, omni homini sufficit confidere in ipsa tantùm, & non oportet confidere in ulla alia re; quia non oportet hominem confidere in sua fortitudine nec in sua juventute nec in suis divitiis nec in sua sapientia nec in amicis nec in cognatis nec in honorificentia, quam habeat, dummodo in tua Misericordia confidat.

23. Omnis homo, *Domine*, qui in alio, nisi in Te, confidit, frustra confidit; quia omnia præter Te sunt vana & plena defectibus; & propterea, qui in eis confidit, est vilis & vanus & plenus defectu, quia ea, in quibus confidit, sunt vilia & vana & parvæ utilitatis, & in omnibus se invenit deceptum in fine.

24. Benedicta sit, *Domine DEVS*, tua magna Misericordia & benedicti sunt omnes, qui in ea confidunt; quapropter

nolo meam spem & confidentiam esse in ulla alia re, nisi in tua Misericordia, de qua derivantur & veniunt omnia bona.

25. i. *O Domine Sancte, qui es Lumen & Splendor omnium peccatorum in Te confidentium!* Sicut pullus, qui vadit post gallinam, quando videt milvum, statim refugit ad protegendum se sub alis gallinæ; ita *Domine*, quoties cogito, & perpendo tuam magnam Justitiam & mea magna peccata, propter magnum timorem, quem habeo à tua Justitia, statim recurro ad confidentium in tua Misericordia.

26. Via, per quam homo vadit ad perdurabilem ignem, est opus peccati, & via, quæ ducit hominem ad perdurabilem gloriam, est opus Misericordiæ: igitur, cum majus peccatum, quod possit esse, sit, *Domine*, desperatio de tua Misericordia, ne in me sit istud peccatum, & ut mea opera sint in via perdurabilis gloriæ, confidam in Te & in tua Benignitate & in tua misericordi Pietate, & nunquam volo esse sine confidentia in tua Misericordia.

27. *Cum*

27. Cúm figura Crucis demonstret, *Domine*, tuum Corpus nudum & flagellatum & clavis affixum & vulneratum & mortuum, demonstrat tantam Misericordiam, quòd majorem non posset demonstrare: igitur, cúm in Cruce tua Misericordia demonstretur tanta, satis miser est, qui de ipsa desperat.

28. K. *O Rex gloriose, Domine Dominorum, humilis super omnes humilitates!* Cúm tua Misericordia mihi dederit tot bona in hoc mundo, quantò majora mihi dabit in altero? nam, si Tu, *Domine*, es misericors de istis bonis temporalibus, quæ nihil valent respectu bonorum alterius sæculi, quantò plús eris misericors de bonis alterius sæculi?

29. Tuam Misericordiam, *Domine*, adoro & benedico & laudo ex omni mea potestate, quia fecit mihi gratiam de *esse* humano, & me fecit esse Christianum, & me facit Te amare & honorare, & Tibi obedire & servire, & dat mihi sufficientiam bonorum temporalium: igitur, cúm tot

308 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
bona mihi venerint à tua Misericordia, fa-
tis stultus essem & extra meum sensum, si
de ea desperarem.

30. In omnibus meis necessitatibus,
Domine DEVS, & in omnibus rebus, qui-
bus indigeo in hoc sæculo & in altero, con-
fido in tua Misericordia, & ei ago gratias &
laudes, quia mihi fecit gratiam perficiendi
istam Distinctionem & alias, & in ea con-
fido, quòd me adjuvet ad perficiendum
alias Distinctiones futuras ad gloriam
& laudem nostri Domini

DEI.

DISTINCT.

DISTINCT. XXI.

DE GLORIA PARADISI.

CAPUT XCVII.

QVOMODO HOMO GLORIFICE- *tur in divina Essentia.*

1.
a.

DEVS gloriose! Tibi, qui es complementum meorum desideriorum & perfectio mei propositi, ago gratias & laudes confidendo in tua

benedicta Gloria, in qua glorificantur beati à tua Deitate in quinque sensibus spiritua-
libus.

2. Nam, quia homo, *Domine*, in gloria cogitat in tua Magnitudine & in tua Virtute, & intelligit & percipit omne id, in quo cogitat; ideo sentit in sua anima tantam gloriam & dulcedinem, quòd non
fit

fit ulla gloria & dulcedo, quæ cum illa sit æstimabilis nec comparabilis.

3. Dum anima beati glorificatur, *Domine*, in tua Deitate, tota sua gloria & tota sua dulcedo & tota sua beatitudo est in laudando & benedicendo tuam Deitatem, & totum suum conatum ponit in agendo Tibi gratias & in cognoscendo tuam honorificentiam & tuam nobilitatem.

4. b. *O Domine DEVS, qui es oculus meorum oculorum, & Dominus mearum virium!* Beati, qui glorificantur in gloria ratione *perceptionis & cognitionis*, quam habent de tua Deitate, ideo se sentiunt gloriosos, quia tam bonum saporem & tale placitum habent in cognoscendo Te, quòd non sit cor hominis potens concipere & figurare gloriam, quam illi sentiunt.

5. *Amorose Domine!* Sicut homo sentit majorem calorem, quò plus accedit ad ignem, ita erit de illis, qui erunt in tua Gloria; quia, quò plus suæ animæ accedent ad cognoscendum & percipiendum & intelligendum tuam Deitatem, eò plus sentient se

se ipsas glorificatas.

6. *Domine DEVS!* Sicut magnus ignis est causa magni caloris, ita magna perceptio & magna cognitio de tua gloriosa Deitate erit hominibus in paradiso causa essendi in magna gloria & benedictione.

7. c. *O Domine nobilis per multas nobilitates! O Domine honorate per multas honorationes!* Qui in gloria habent conscientiam, quòd tua Misericordia deleverit omnia sua peccata, glorificantur ratione conscientiaë, quæ eos non remordet, nec tenet in dubio.

8. Imò tota sua conscientia est, *Domine*, in reputando se obligatos ad laudandum & benedicendum & adorandum Te, & ad agendum Tibi gratias pro magna gratia, quam eis fecisti; & ista intentio, quæ eis venit à sua conscientia, est eis occasio, ut recipiant gloriam à tua gloriosa Essentia divina.

9. *O Humilis Domine plene Gratiâ!* Sicut homines justi & recti cum conscientia constringunt & torquent corpus in hoc sæculo

saeculo ratione peccatorum & defectuum, quos timent facere, ita in caelesti gloria beati glorificabuntur ratione conscientiae, quam habebunt ad amandum & laudandum Te, & ad serviendum Tibi.

10. d. *Sapiens Domine, patiens, pie, confortatio & spes nostri peccatorum!* Ratione magnae subtilitatis, quam homo habebit in gloria in tua sancta Trinitate & in tua benedicta Unitate, habebit tantam gloriam, quod non posset plus habere.

11. Adeo subtilis erit homo, *Domine*, in gloria in cognoscendo tuam Aeternitatem & tuam Infinitatem & tuam Potestatem & Sapientiam & alias Virtutes, quod illa subtilitas adeo magna erit ei tanta gloria, quod non possit arbitrari nec aestimari.

12. In caelesti gloria habebit homo, *Domine*, tantam subtilitatem in cognoscendo conjunctionem & unionem tuae Deitatis cum tua Humanitate, quod illa subtilitas erit ei occasio valde magnae gloriae.

13. e. *Domine DEVS, qui es melior Dominus & dulcior & acceptabilior, qui possit esse:*

esse! Tu glorificabis in gloria homines justos ratione suæ animositas; quia in hoc, quòd ipsi percipient magnas altitudines & nobilitates tuæ Deitatis, eveniet eis adeò magna animositas in amando & laudando & honorando Te, & adeò magnus erit suus fervor & ardor in amore, quòd nulla gloria sit comparabilis cum illa, quam sentient per amorem, quem habebunt erga Te.

14. Adeò conveniens videbitur beatis, qui erunt in gloria, *Domine*, laudare & adorare Te, & obedire Tibi, & adeò magna erit voluntas & amor, quem in hoc habebunt, quòd nulla alia res erit, in qua velint cogitare, nisi in amando & honorando Te.

15. Quando beati in gloria se videbunt coram Te, *Domine*, & percipient se esse amandos à Te perdurabiliter, & sentient se totaliter inamoratos de Te, tunc erit adeò magna sua animositas & suus amor, quòd non posset æstinari nec comprehendi magna gloria, quæ erit in eis per magnum amorem, qui eis veniet à tua gloria

riosa Essentia divina.

16. f. *O Domine sancte, gloriose, in quo perficiuntur & complentur omnia nostra desideria & omnes nostra spes! Modi, quibus homo glorificabitur in Te, erunt tot & adeò magni, quòd non possint comprehendi nec æstimari.*

17. Adeò magnam perfectionem habebit, *Domine*, gloria, quam homo habebit in tua Essentia, quòd non erit necessarium ipsum glorificari in cibo & potu & in commercio foeminarum: imò, si ita esset, quòd istæ res essent in gloria, non posset homo tantum glorificari, quantum glorificabitur sinè ipsis.

18. Nam, sicut sensus spirituales turbantur per corporales in hoc mundo, ita, *Domine*, si homo in paradiso comederet, & biberet, & carnaliter communicaret cum foeminis, turbaretur, & non posset perfectè recipere gloriam à tua benedicta Essentia divina.

19. g. *O Domine DEVS, qui es Splendor omnium splendorum & Lumen omnium lumi-*

luminum! Cúm oporteat cœlestem gloriam esse perdurabilem & infinitam, oportet hominem in ea non glorificari per cibum & potum & conjunctionem carnalem; quia, si ita glorificaretur, gloria esset finita, quoniam unum placitum & unus sapor finiret & terminaret alium.

20. Cúm res, quas homo comederet & biberet & palparet in paradiso, si talibus rebus glorificari deberet, essent finitæ & habentes principium, de necessitate conveniret, *Domine*, gloriam, quam inde haberet, esse finitam, quia res finita non habet dignitatem nec potestatem dandi gloriam infinitam.

21. Tua sancta divina Essentia, *Domine DEVS*, laudetur & glorificetur & benedicatur, quæ est adeò alta & nobilis quòd sufficiat ad gloriam Angelorum & hominum, quin sit necessaria beatitudo epularum & commixtio virorum & mulierum.

22. h. *Gloriose Rex Gloria, perfecte in omnibus bonis!* Si in hoc mundo, *Domine*,
pla-

placitum, quòd homo invenit in cibo & potu & vestitu & in delectatione carnali, eum impedit ab amando & laudando Te, & à contemplando in Te; quantò plús eum impediret in alio sæculo, si tale placitum in eo haberet?

23. In tua gloria, *Domine*, multò majus placitum & bonum saporem habebunt homines de gloria, quam videbunt esse in Te, quàm de illa, quam videbunt in se ipsis, quia multò plús amabunt Te, quam se ipsos: igitur, si ita esset, quòd comedere & bibere & delectatio carnalis essent in paradiso ad glorificandum homines, oporteret ipsos amare se plús, quàm Te, quia vellent recipere gloriam à re distincta à Te.

24. Sicut homo in hoc mundo non potest habere gloriam & bonum saporem à rebus diversis in eodem tempore, ita, *Domine*, non poterit in paradiso habere gloriam & beatitudinem nisi à Te; quia, sicut in hoc mundo non potest perpendere nec cogitare simul diversas res, ita in paradiso
non

non posset simul habere gloriam à Te & à cibo & potu & delectatione carnali.

25. i. O Domine DEVS, qui es Salvator & Recreator noster! In hoc, quòd fueris sufficiens ad dandum complementum & perfectionem huic mundo secundum quòd est conveniens, apparet, quòd sis sufficiens ad dandum gloriam per Te ipsum illis, qui erunt in paradiso: igitur, si in paradiso homo deberet comedere & bibere ad habendum complementum gloriæ, videretur, quòd Tu non esses sufficiens per Te ipsum ad dandum perfectam gloriam.

26. Si per aliam rem nobis non significaretur nec demonstraretur, quòd homo in paradiso non comedet nec bibet nec carnaliter conferet cum foeminis nisi per intentionem, propter quam Tu, Domine, fecisti hominem, hæc sufficeret ad affirmandum in paradiso non esse futuram talem gloriam; quia intentio, propter quam fecisti hominem, non fuit ad hoc, ut in paradiso haberet talem gloriam, imò fuit, ut in eo cognosceret tuam magnam Bonitatem,

statem, & glorificaretur in ea.

27. Si in hoc mundo videmus, Domine, tam magnam dulcedinem & tam magnum placitum habere homines pauperes, quando possunt loqui cum Regibus & cum magnis hominibus; quomodo posset esse, quòd in gloria, quando homines erunt in præsentia tuæ Deitatis, indigeant gloriâ lactis & vini & mellis & butyri & olei & aquæ & delectationis carnalis.

28. K. *Singularis Domine, in quo stat tota nostra beatitudo & tota nostra benedictio!* Ratio, quare homo invenit in hoc mundo bonum saporem in comedendo & bibendo, est inordinatio quatuor qualitatum & quinque potentiarum animæ: igitur, cum in paradiso erunt quatuor qualitates hominis temperatæ & potentia animæ ordinatæ, per hoc potest homo intelligere & scire, quòd non oporteat se habere in paradiso bonum saporem prædictarum rerum corporalium.

29. Possetne ullus homo dicere majorem stupiditatem & majorem fatuitatem, Domine,

Domine, quàm quando dicit in paradiso hominem non posse habere perfectam gloriam sinè cibo & potu & consortio foeminarum? quare non considerat Te habere multò majorem potestatem dandi gloriam hominibus de tua essentia, quàm ipsi possint recipere in ipsis?

30. *O Pater cælestis, abundans omnibus bonis!* Cùm gloria, quam homo recipit à tua Essentia, *Domine*, sit sinè fine; & delectationes, quas homo recipit in hoc misero sæculo, sint adeò transitoria, quomodo est tanta stultitia in nobis, quòd propter istam caducam felicitatem mundanam obliviscamur infinitæ gloriæ, quævenit & derivatur à tua gloriosa Essentia divina?

CAPUT XCVIII.

QVOMODO HOMINES JUSTI
in paradiso glorificabuntur in Humanitate nostri Domini DEI JESU Christi.

I. **O** *DEVS* honorate, *Domine* laudate
a. **O** *ab omnibus gentibus!* Laus & gloria

ria & benedictio sint tuæ sanctæ Humanitati, quæ glorificabit in paradiso homines in suis sensibus corporalibus, per quos virtutificabuntur ad glorificandum sensus spirituales in tua Deitate.

2. Adeò magna est conjunctio sensuum corporalium & sensuum spiritualium hominum, *Domine*, quòd in paradiso sensus corporales erunt occasio spiritualibus, ut habeant multiplicationem gloriæ, & spirituales erunt occasio corporalibus, ut habeant majorem gloriam & majorem beatitudinem.

3. *Gloriose Domine!* Sicut tua gloriosa Essentia divina erit subjectum & causa, ut glorificentur sensus spirituales hominum, qui erunt in paradiso, ita tua benedicta humana Natura erit subjectum & causa, ut glorificentur sensus corporales ipsorum: igitur, ut sensus spirituales & corporales hominum haberent in paradiso, de quo possent recipere perfectam gloriam, oportuit Te esse simul DEUM & Hominem.

4. b. *O Domine DEVS, qui es vera
Vita,*

Vita, de qua recipiunt vitam omnes alia
vita! Ratio, quare homo glorificabitur in
paradiso in tua Humanitate, erit, quia vi-
debit eam esse conjunctam cum Deitate,
& videbit tuum gloriosum Corpus pul-
chrius & splendidius omni pulchritudine
& splendore, & videbit tuam sanctam Hu-
manitatem honorari & laudari & adorari
ab Angelis & Arch-angelis & Patriarchis
& Prophetis & Martyribus & Confessori-
bus & omnibus Sanctis.

5. Unde, quando homo, *Domine*, vi-
debit in gloria tuam humanam Naturam
adeò honoratam, quòd cum Deitate sit
unita, & quando videbit ipsam adeò pul-
chram & gloriosam, de ista visione habebit
adeò magnum placitum & magnam dulce-
dinem, quòd nulla gloria nec ullus bonus
sapor possit esse major & melior.

6. Unde benedicta sit, *Domine*, tua
sancta Humanitas, quia satis rationabile &
verum apparet, quòd majorem gloriam ha-
bebit homo in paradiso videndo eam in
adeò magno honore, quàm haberet, si co-
mederet

mederet & biberet & delectaretur cum foeminis, & non videret ipsam esse conjunctam cum tua Essentia divina; quoniam apparet, quòd majorem gloriam debeat dare res conjuncta cum Deitate, quàm res non conjunctæ cum ipsa, & maximè, quando homo se videbit illius naturæ & figuræ, in qua videbit tuam Humanitatem conjunctam cum Deitate.

7. c. *Domine vere DEVS, qui es unus in Trinitate, & qui es insimul Deitas & Humanitas!* Quando beati audient in gloria auribus corporalibus voces & cantus, quos Angeli & Sancti paradisi emittent in tuas laudes & in tuas honorationes, tunc sentient tantam dulcedinem & tantam gloriam, quòd nullus homo posset eam eloqui nec æstimare.

8. Quodnam placitum & quemnam bonum saporem potest homo habere, *Domine*, à laudatione epularum & vestimentorum & pulchritudinum foeminarum & communicationis earum, de quo possit habere & sentire tantam gloriam & dulcedinem,

nem, quantum de vocibus, quas Angeli & Sancti & Sanctæ emittent dando laudem de tua Humanitate unita cum tua Deitate?

9. In paradiso, *Domine*, quantumcunque magnam beatitudinem epularum & indumentorum & fœminarum haberet homo, non posset adeò accedere ad tuam Deitatem sicut per hoc, quòd ipsa sit unita cum natura humana: unde propter hoc plus beatitudinis & gloriæ consequetur homo in gloria ratione tuæ Humanitatis, quàm consequeretur, si haberet omnes delectationes, quas Saraceni credunt esse ibi habendas in cibo & potu & indumentis & palatiis & fœminis.

10. d. *O Domine DEVS, qui visitas fideles Christianos, & eos defendis à manibus suorum mortalium inimicorum!* Beati, qui erunt in gloria in corpore & anima, glorificabuntur in tua Humanitate corporaliter; quia, sicut homo sentit calorem in igne, ita ipsi suam gloriam & suum placitum & suum bonum saporem sentient in honorificentia

centia & exaltatione, quam videbunt in tua Humanitate.

11. Nam, quando ipsi se sentient esse tuæ Naturæ, & se sentient amari à Te, & esse tuos amatores, tunc, *Domine*, adeò sensibile gloriæ erit corpus cujuslibet, quòd non posset plus glorificari ullo alio modo.

12. Satis stultus est, *Domine*, & satis ignarus omnis homo, qui credat majorem gloriam posse homines habere per cibum & potum & fœminas in paradiso, quàm per unionem tuæ Humanitatis cum tua Deitate.

13. e. *Domine bone, Domine sapiens, Domine potens, plene gloriâ & benedictione!* Quamvis in paradiso, qui in eo erunt, non sentiant saporem gustus nec odoratus, sicut Saraceni dicunt, tamen gloria non erit diminuta nec manca.

14. Nam adeò magnam gloriam habebit homo, *Domine*, ex visione tuæ Humanitatis, & adeò magnam dulcedinem ex auditione cantuum & laudum, quibus ho-

mines

mines & Angeli Te laudabunt , & adeò placebunt ei tua verba , & adeò gaudebit videndo se hominem, sicut Tu , quòd non desiderabit saporibus ciborum nec placita odoribus ratione magnæ sufficientiæ & complementi gloriæ, quam habebit.

15. Multò majorem gloriam sentient homines, *Domine*, in tribus sensibus corporalibus scilicet in visu & auditu & tactu ex hoc , quòd sis DEUS & Homo , quàm sentirent, si non esses DEUS & Homo , & ipsi gustarent & odorarentur in paradiso ; quia plus ponderant & majorem gloriam recipiunt tres sensus ex hoc, quòd sis conjunctus cum humana natura, quàm recipe- rent quinque, si non esses conjunctus cum ea.

16. f. *O Domine sapiens, magne in omnibus nobilitatibus, honorate in omnibus honorationibus !* Benedicta sit tua sancta Humanitas , in qua glorificantur Angeli & Archangeli paradisi ; nam, quia tua Anima rationalis est in natura similis Angelis ; propterea ipsi habent gloriam, quando vi-
dent

dent se esse in natura similes ipsi.

17. Tuæ gloriosæ Humanitati, *Domine DEVS*, detur gloria & honor, quoniam in ea perfectè glorificantur omnes Angeli & omnes Sancti paradisi; & benedicta sit tua Deitas, quæ cum ea voluit se conjungere ad dandum gloriam beatis paradisi.

18. Cùm tua Humanitas, *Domine DEVS*, sit gloriosa in paradiso, & det gloriam omnibus Sanctis paradisi, magnam injuriam sibi ipsis faciunt infideles, qui eam contemnunt; & valde magnum damnum evenit eis per hoc, quòd ignorent in hoc mundo honorem & gloriam, quam ipsa habet in alio sæculo.

19. g. *Domine DEVS*! Tuæ honoratæ Humanitati cognoscatur omnis sapientia & omnis nobilitas & omnis benedictio; nam, quia ipsa est unita & conjuncta cum tua Deitate, est adeò alta & honorata in virtutibus & nobilitate, quòd possit dare perfectam gloriam omnibus illis, qui ab ea gloriam recipiunt.

20. *Domine*

20. *Domine vere DEVS!* Cúm tua Humanitas sit adeò gloriosa & nobilis, beati sunt omnes, qui ad laudem & honorem & servitium ipsius sustinent in hoc sæculo ignominias & contemptus & tormenta & mortem.

21. Nam, sicut conjunctio tuæ Deitatis cum tua Humanitate, *Domine*, est causa gloriæ & benedictionis tuæ Humanitatis, ita similitudo operum & mortis ipsius, quæ fuerit in Martyribus in hoc mundo pro amore Tui, erit eis causa gloriæ & benedictionis.

22. h. *Juste Domine, virtuose, plene omnibus potestatibus & omnibus viribus!* Cúm tua Deitas habeat tuam Humanitatem adeò gloriosam & honoratam in paradiso, valde tenemur eam amare & honorare & laudare & ei servire.

23. Si nos sumus obligati, *Domine*, honorare tuam Humanitatem ex tota nostra potestate, fati sumus miseri & culpabiles sumus, quando tuum pretiosum Corpus de pane consecratum super Altare recipimus in os
men-

mendax, & aspicimus oculis peccatoribus
& tractamus manibus immundis.

24. Estne ulla stultitia & ignorantia,
Domine, similis isti, quòd tuum Corpus sit
in paradiso adeò honoratum à tua Deitate
& ab omnibus Angelis & Sanctis, & nos in
hoc mundo ei demus tam paucum hono-
rem, & ei faciamus tam paucam reveren-
tiam?

25. i. *O Domine DEVS*, qui es prior &
posterior omnibus rebus! Benedicta sit tua
beata Humanitas, quæ est mediatrix inter
tuam Deitatem & gloriam Sanctorum pa-
radisi, ut beati habeant gloriosam gloriam
perfectam sinè ullo defectu, quæ sit com-
pleta in omni perfectione & complemen-
to.

26. Sicut est res extranea & timibilis,
quòd homo vilis & miser & pauper acce-
dat ad nobilem Regem potentem, & cum
eo soletur; ita, *Domine*, esset res extranea
& timibilis, quòd creatura accederet ad
suum Creatorem, & cum eo solaretur in pa-
radiso, quin Creator esset conjunctus cum
creatura.

creatura.

27. Unde benedictus sis, *Domine DEVS*, qui voluisti suscipere humanam Carnem, ut per eam Sancti paradisi assumerent gloriam & benedictionem à Te; quia valde magna causa est eis gloriandi in Te, quando vident tuam Humanitatem, quæ est eis similis in natura, esse unitam cum tua Deitate.

28. K. *Humilis Domine*, qui es *Spes & Consolatio nostri peccatorum*: Cùm nullus homo quantumcunque multam scientiam habeat, possit comprehendere & scire magnitudinem Gloriæ, quam sancti paradisi recipiunt à tua Humanitate; quis est, qui posset arbitrari & æstimare magnitudinem Gloriæ, quam ipsa recipit à tua gloriosa Deitate?

29. Cùm omne id, quod est Gloria & Honor in tua Deitate, sit, *Domine*, Gloria & Honor in tua Humanitate; & omne id, quod est amatum & volitum, possum & scitum à tua Deitate, sit amatum & volitum, possum & scitum à tua Humanitate; quodnam

quodnam cor & quinam intellectus posset
sufficere ad imaginandum & æstimandum
Gloriam & dulcedinem & placitum, quæ
sunt in tua Humanitate?

30. Tuus servus, *Domine DEVS*,
corde devoto & oculis lacrymosis laudat &
benedicit tuam sanctam Deitatem & tuam
sanctam Humanitatem; quia tua sancta
Deitas dat Gloriam tuæ Humanitati, &
tua Humanitas dat Gloriam beatis paradi-
si, quia eos glorificat in tua gloriosa Dei-
tate.

CAPUTV XCIX.

*QVOMODO BEATI PARADISI
glorientur in suamet beatitudine.*

1. *DEVS gloriose!* Tibi, *Domine*, cog-
a. **D** noscatur omnis magnitudo & omnis
Nobilitas & omnis Sanctitas; quia voluisti,
quòd Sancti paradisi sentiant gloriam de
beatitudine, quam posuisti in eis; nam,
quando ipsi considerant se nihil fuisse, an-
tequam

tequam eos poneret in *esse*, & vident se esse, & sciunt se nunquam esse perdituros suum *esse*, tunc habent valde magnam gloriam ex hoc, quod cogitant & considerant.

2. Quando beati paradisi arbitrantur & æstimant magnum amorem & magnam gratiam, quam Tu, *Domine*, eis fecisti, quando eos deduxisti ad Gloriam paradisi, & eos custodivisti ab igne infernali, tunc sentiunt se totos gloriosos & beatos & plenos gratiâ & benedictione.

3. Quando Sancti paradisi, *Domine*, se vident amatos & honoratos à Te, & se sentiunt inamoratos de Te ex amore, quem vident Te erga eos habere, & ex amore, quem ipsi habent erga Te, oritur in eis a deò magnum placitum & adeò magnum gaudium & adeò magna gloria, quòd non posset ab homine comprehendi nec æstimari.

4. b. *O Domine DEVS, in quo non est finis nec principium*: Benedictus sis Tu & omne, quod à Te est; quia Gloria, quam
beati

beati habent in paradiso per hoc, quòd sci-
ant suam beatitudinem & benedictionem
nunquam habituram esse finem, est adeò
magna, quòd non posset esse major, quo-
niam nulla gloria deficit illi, qui scit suam
beatitudinem esse finè omni fine.

5. In paradiso, *Domine*, quando homi-
nes ibi erunt in corpore & anima, & vide-
bunt Angelos & Archangelos & Prophe-
tas & Martyres & Confessores & omnes
Sanctos paradisi ordinatos coram Te, & vi-
debunt se totos pulchros & splendidos &
totos mundatos ab omnibus peccatis, habe-
bunt tantam gloriam & complacentiam,
quòd non sit os, quod posset eam dicere,
nec cor, quod posset eam aestimare.

6. Quando homines erunt cum cor-
pore & anima in paradiso, *Domine*, & cog-
noscent se invicem, & solabuntur ad in-
vicem, & amabunt se invicem, tunc ha-
bebunt tantam gloriam & beneplacitum,
quòd mirabile esset dici & enarrari.

7. c. *Domine laudate, Domine amate,
Domine memorate!* Quando Sancti para-
disi

difi sentient se totaliter liberos, quin se videant obligatos ulli alteri rei, nisi ad laudandum & benedicendum & honorandum & amandum Te, & se sentient totaliter purificatos & mundatos, tunc habebunt omnem perfectionem & complementum gloriæ.

8. *O Domine DEVS!* Quàm magna erit Gloria, quam sancti paradisi sentient de verbis, quæ loquentur adinvicem, quando quilibet enarrabit alteri tuam Bonitatem & tuam Nobilitatem & tuam Justitiam & tuam Misericordiam, & quilibet enarrabit alteri hoc, quod fecit & dixit in hoc mundo? De istis placidis verbis, quæ habebunt inter se invicem, habebunt valde magnam complacentiam & valde magnam gloriam.

9. Quando beati, *Domine*, erunt in paradiso in corpore & anima, & audient cantus Angelorum & sui ipsorum, & considerabunt & percipient dulcedinem & concordantiam illorum cantuum & illarum vocum, & arbitrabuntur, & scient illos can-

tus

tus & illas voces nunquam debere cessare & deficere, tunc habebunt inter se ipsos tantam dulcedinem & tantam gloriam, quòd non possent habere majorem.

10. d. *O Domine DEVS, qui es iustus Judex in omnibus tuis judiciis, & qui es fidelis in omnibus tuis operibus!* Omne bonum, quod beati paradisi in hoc mundo fecerint pro tuo amore, memorabunt & scient, & de illa memoria & scientia habebunt valde magnam gloriam & beatitudinem.

11. Non solum habebunt sancti paradisi gloriam de bonis, quæ fecerint in hoc mundo, *Domine*, verùm etiã de peccatis; quia, quando memorabunt, quòd Tu eis remiseris peccata, & nolueris eos punire propter ipsa, de hoc habebunt valde magnam gloriam.

12. De pœnis, quas peccatores sustinent in inferno, *Domine*, habent gloriam sancti paradisi; quia per illas pœnas, quas sciunt, quòd peccatores sustineant, cognoscunt magnam gloriam, quam possident.

dent.

13. e. *Misericors Domine, plene omni Pietate & omni Misericordiâ!* Benedictus sis Tu, qui glorificabis Sanctos paradisi in sua agilitate; quia habebunt eam adeò magnam in se ipsis, quòd, quamprimùm volent, erunt de una parte mundi in alia, & quoties volent esse in aliquo loco, statim erunt in eo, & per istam agilitatem adeò magnam sentient valde magnum placitum & valde magnam gloriam.

14. In hoc, quod sancti paradisi, *Domine*, sentient suam animam totam completam & perfectam, & non sentient in ea ullum defectum & indigentiam, habebunt gloriam & beatitudinem, quia scient suam animam pervenisse ad illud complementum & ad illam perfectionem, quam in hoc mundo desideraverunt.

15. *O Domine!* Quàm magnam gloriam sentient homines in paradiso, quando in eo erunt in corpore & anima in hoc, quòd sentient suum corpus non indigere cibo & potu nec ullo medicamine, ut fit sanum,

fanum, imò habebit omne complementum, & erit exemptum ab omnibus miseriis & tribulationibus hujus miseri sæculi?

16. f. *Domine bone, Domine sancte, Domine virtuose!* Si sunt oculi, qui velint videre, & aures, quæ velint audire, & ora, quæ velint loqui, & corda hominum, quæ velint æstimare, veniant nunc, quia tantam gloriam, quantam beati possident in paradiso, non poterunt videre nec audire nec loqui nec æstimare.

17. Gloriam, quæ sit, *Domine*, sine fine, & quæ nullo tempore cesset nec minuat, & quæ sit tanta, quanta est gloria paradisi, nulli sensus corporales nec ullæ sensualitates possent sufficienter attingere & comprehendere nec terminare per visum nec per auditum nec per verba nec per arbitrationem.

18. Cùm tantam gloriam & tantum placitum & beatitudinem habeant, *Domine*, sancti paradisi, benedictus sit, qui eis gloriam dat, & benedicti sint, qui eam recipiunt & possident & gratificant & cognoscunt;

cunt ; & benedicti sint dies, in quibus nati fuerunt.

19. g. *Domine DEVS, qui es adoratus & invocatus & memoratus & cultus !* Adeò magna est gloria paradisi, quòd beati, qui sunt in hoc mundo, ex ea gloriantur.

20. Nam, quando habent in hoc mundo tribulationes & anxietates & labores, statim cogitant & contemplantur, *Domine*, in gloria alterius sæculi, & habent de illa tantam dulcedinem & beatitudinem, quòd nihil reputent miseriam hujus mundi.

21. Si anima hominis, dum est in hoc mundo, in quo est tanta pœna & tanta tribulatio, habet, *Domine*, gloriam & placitum de gloria, quæ est in paradiso, quanta erit gloria, quam sentiunt beati, qui in eo sunt ?

22. h. *Pie Domine, plene Misericordiâ & Gratiâ !* Satis infelices & miseri possunt reputari omnes, qui pro gloria hujus mundi perdiderunt gloriam alterius; quia non est, qui posset pejorem commutationem facere, quàm qui pro hoc mundo perdit alterum.

Y

terum.

terum.

23. Cùm gloria alterius sæculi, *Domine*, non posset esse major nec melior, quàm sit, & gloria hujus mundi non posset esse vilior & miserior, quàm sit, nimis perdit, qui pro tam misera felicitate, sicut est ista, perdit tam gloriosam & mirabilem gloriam, sicut est illa.

24. Maxima stultitia & stupiditas, quæ possit esse, est, *Domine*, quando propter istam præsentem vitam homo contemnit & obliviscitur gloriam, quæ est sinè omni fine & sinè omni defectu.

25. i. *Æterne Domine*, perdurabilis, in quo non est ullus defectus! Adeò magnum complementum & magnam perfectionem habet gloria alterius sæculi, quòd, quantam homo velit, possit habere; & in omni tempore, quo sit in hoc mundo, possit perquirere, quomodo eam possit habere, & in quocunque loco sit, possit eam lucrari.

26. Non est ita, *Domine*, de gloria mundana, quia est adeò caduca & misera, quòd non possit sufficere omnibus, nec om-

nes,

nes, qui volunt, possint eam habere, nec ullus homo habeat tantam, quantam vult habere, nec ullus homo possit eam habere, in quocunque loco vult.

27. Ratione magnæ magnitudinis, quam habet gloria paradisi, *Domine*, est de sua natura, quòd sufficiat omnibus; & ratione magnæ parvitas, quam habet gloria hujus mundi, est de sua natura, quòd deficiat omnibus; & quia ista gloria deficit omnibus, qui putat eam habere, habet multum laborem & multam poenam.

28. K. *Patiens Domine, potens super omnes potestates, vigorose super omnes vires!* Sicut paradisus habet proprietatem & virtutem & naturam, quòd omnes, qui in eo sunt, glorificentur; ita iste mundus habet proprietatem & defectum & naturam, quòd omnes, qui in eo sunt, torqueantur & affligantur & malè tractentur.

29. Cùm hic mundus habeat talem proprietatem & naturam, *Domine*, quòd torqueat omnes, qui in eo volunt habere beatitudinem, tuus subditus & tuus capti-

vus renuntiat mundo totaliter, & non vult habere ejus gloriam & beatitudinem; & accipiat suam partem, quicumque velit.

30. Magno placito & magnâ satisfactione, *Domine DEVS*, Te laudo, & gratias Tibi ago, quia me fecisti cognoscere nobilitatem Gloriæ cœlestis & vilitatem & miseriam gloriæ hujus mundi; & benedictus sis, *Domine*, qui mihi fecisti gratiam perducendi ad finem istam Distinctionem, quæ est perfecta per tuum Auxilium divinum.

DISTINCT.

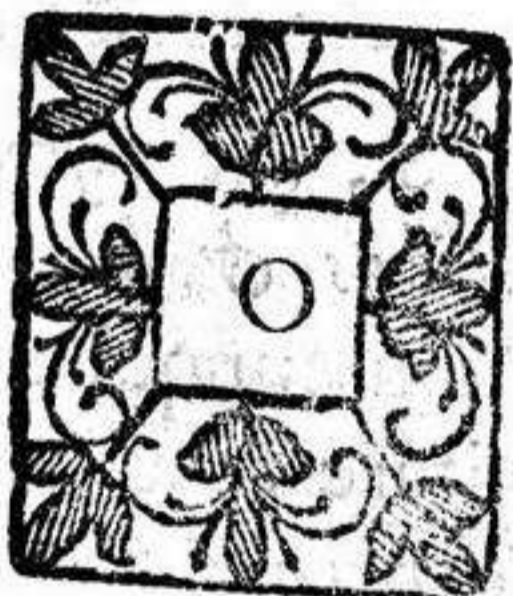
DISTINCT. XXII.

DE PERFECTIONE NOSTRI
Domini DEI.

CAPUT C.

QVOMODO NOSTER DOMINVS
DEVS sit perfectus in sua Essentia
divina.

1.
a.

DEVS gloriose, perfecte
in omnibus perfectionibus
Tuæ sanctæ Perfectioni,
Domine, sit gloria & ho-
nor omni tempore, quæ
demonstratur & mani-

festatur in tua Æternitate; quia *esse*, quod
est sine principio & sine fine, significat
habere Perfectionem in se, cum privatio
ipsius *esse* significet defectum.

2. Cum Tu, Domine DEVS, sis so-
lus sine pari & socio, & nulla res, quæ est

in

in *esse*, habeat virtutes & qualitates similes tuis; ideo demonstratur & manifestatur, quòd habeas omnem Perfectionem, & in Te nullus sit defectus.

3. Tua, Perfectio, *Domine DEVS*, laudetur & benedicatur, quæ demonstratur in Te ratione tuæ sanctæ Trinitatis; quia ratione Personæ Patris intelligimus tuam Potestatem esse perfectam, & ratione Personæ Filii intelligimus tuam Sapientiam esse perfectam, & ratione Personæ sancti Spiritus intelligimus tuum benignum Amorem esse plenum omni perfectione.

4. b. *Domine vere DEVS*, qui custodis & defendis beatos à falsitatibus & ab erroribus hujus mundi! In quibuscunque modis & viis homo possit cogitare & æstimare tuum gloriosum *esse*, Te percipit totum virtuosum & perfectum sinè omni defectu.

6. Antequam tempus esset in *esse*, *Domine*, jam eras totus perfectus; quia nulla res erat, de qua Tibi veniret ullus defectus; & nunc, quando tempus est in *esse*, es
totus

totus perfectus ; quia nulla res est , quæ possit repugnare tuæ Perfectioni , cùm sis potens super omnes res ; & quando tempus non erit in *esse*, etiam eris totus perfectus, quia nulla res poterit repugnare tuæ Voluntati.

5. Nulla perfectio, *Domine DEVS*, debet laudari & benedici respectu tuæ ; quia tua non est in Te ab ulla alia re, nisi à tuamet Bonitate, & omnes aliæ perfectiones veniunt & derivantur à Perfectione, quæ est in Te.

7. c. *O Domine sapiens, misericors, pie, Creator & Salvator noster!* Ut tua Perfectio cognosceretur, est datum *esse* creaturis, & principalior causa, propter quam ipsæ sunt creatæ, est, ut cognoscant tuam Bonitatem ; veruntamen, licet creaturæ sint ad cognoscendum tuam Perfectionem, tamen non sufficiunt ad cognoscendum totam ipsam ; & hoc est, quia res creata non habet potestatem cognoscendi totum bonum, quod est in suo Creatore.

8. Cùm nulla creatura, *Domine*, possit
fit

fit sufficere ad intelligendum & cognoscendum totam Perfectionem, quæ est in Te, quamvis ipsæ sint creatæ ad cognoscendum ipsam, per hoc tamen non demonstratur tuum Opus habere ullum defectum, imò demonstratur perfectius.

9. Quia nostra cognitio est terminata, *Domine*, ideo deficit in cognoscendo perfectionem, quæ non est terminata, imò est finè omni termino & finè omni fine, cum sit impossibile rem infinitam posse totam comprehendi à re finita.

10. d. *Patiens Domine, humilis & dulcis & simplex & suavis!* Qui habet potestatem super omnia possibilia & voluntatem super omnia volibilia, & vult, quidquid convenit esse volitum, & potest, quidquid est dignum esse possitum, necessariò oportet, quòd sit totus perfectus.

11. Qui est primus & ultimus, & est Creator & Benefactor omnium rerum, & possidet sub se omnes creaturas, & qui habet in se omnem perfectionem virtutum, necessariò oportet, *Domine*, quòd sit completus

pletus & perfectus in omnibus bonis, quia ex nulla parte potest ad eum accedere ullus defectus.

12. Cúm per omnia ista & per multa alia significetur nobis, *Domine*, tuum Complementum & tua gloriosa Perfectio, magnam rationem habemus, ut in quantum possumus, Te amemus & honoremus & laudemus & Tibi gratias agamus propter magna bona, quæ nobis veniunt à tua Perfectione.

13. e. *O Sapiens Domine, liberalis, plene omnibus instructionibus & omnibus affabilitatibus!* Quia noster intellectus & nostræ vires non possunt sufficere ad laudandum nec ad amandum Te, nec ad contemplandum in Te secundum tuam Perfectionem; propterea non est, qui possit tantum Te amare & honorare & Tibi servire, quantum mereris.

14. Defectus, quem habemus, *Domine*, in amando & honorando Te, & in serviendo Tibi secundum quod pertinet ad tuam Perfectionem, non est in nobis ex parte

parte Tui, imò est in nobis ex parte nostri ipsorum, qui sumus res adeò imæ & parvæ, quòd nihil possit nos æquare tuæ Perfectioni & tuo Complemento? adeò altus es.

15. Sanctitas & benedictio, *Domine*, tribuatur tuæ Perfectioni; quia, sicut in Te non est defectus, quamvis non possimus Te intelligere adeò perfectum, sicut es, ita tua Perfectio non crescit nec melioratur, quamvis Te amemus & honoremus & laudemus.

16. f. *O Domine DEVS, in quo est tota nostra vita & totum nostrum remedium & totum nostrum bonum!* Sicut tuæ Essentiæ est proprium esse divinam & infinitam & æternam, ita est ei proprium esse perfectam.

17. Si tuo beato *Esse, Domine DEVS*, est propria res perfectio, nobis est propria & naturalis res defectus & fragilitas & miseria: igitur, cum Tu sis perfectus & completus in omnibus bonis, & nos habeamus omnes defectus, quomodo potest esse, quòd cogitemus & memoremus nosmet ipsos plus, quàm Te?

18. De majoribus mirabilibus, quæ possint esse, est, *Domine*, quòd intendamus honorare & amare nosmet ipsos plús, quàm Te, cùm ita sit, quòd Tu sis perfectus, & nos simus defectuosi; quia ratione tuæ Perfectionis & ratione nostri defectus Tu es dignus amari & laudari & memorari, & nos sumus digni haberi in oblivione & contemptu.

19. g. *O Domine vere DEVS, qui Te humilias omnibus, qui Te invocant & adorant & benedicunt!* Quia omnia, excepto Te, habent principium, meliùs demonstratur Perfectio, quæ est in Te; nam, si essent Angeli & homines, qui æternaliter sinè principio Te adorarent & laudarent, non esses adeò perfectus, sicut es nunc; quia non esses supra ipsos in duratione & æternitate.

20. Si Tu, *Domine DEVS*, posses creare unum DEUM similem Tibi, non esses adeò completus & perfectus, sicut es nunc, quando non potes facere DEUM æqualem tuæ Deitati; & hoc est ratione
tuæ

tuæ Perfectionis, quæ est adeò perfecta & abundans omnibus bonis, quòd impossibile sit aliam rem posse habere tantam perfectionem, quantam Tu habes.

21. Ratione tuæ magnæ Perfectionis evenit, *Domine*, quòd tuum *Esse* divinum non possit recipere ullam mutationem nec ullam alterationem; quia nulla res, quæ habeat infinitam perfectionem, potest habere in suo statu ullam mutationem vel alterationem: igitur, quia ego, *Domine*, sum plenus defectibus, ideo potest meus status mutari & alterari crescendo vel minuendo in perfectionibus & in defectibus.

22. h. *Domine honorate, Domine laudate, Domine, in quo perficiuntur & complentur omnia mea desideria & omnes meæ spes! Qui vult percipere tuam magnam Perfectionem, aspiciat & attendat, quomodo omnia, quæcunque sunt creata & facta, indigeant Te in omnibus rebus & in toto tempore, in quo sunt, & videat, quàm parùm Tu indigeas omnibus rebus creatis & factis.*

23. Sicut est improprium rei defectuo-
sæ

ſæ ascendere ad Perfectionem ratione ſui defectus, ita, *Domine*, eſt proprium tuæ Perfectioni dare nobis perfectionem & complementum approximando nos ad ſe ipſam.

24. *O glorioſe Rex Gloria!* Quoniam ita eſt, quòd ſis tota noſtra Perfectio, & ego ſim res fragilis & miſera & captiva, placeat Tibi, *Domine*, ut de tua glorioſa Perfectione mihi veniat gratia & benedictio, quousque recipiam veram vitam in gloria de tuis gratioſis donis.

25. i. *O Domine, qui es fidelis Amator,* & qui es totus meus amor, & qui das meis oculis ploratus & meo cordi deſideria! Quoniam vides & ſcis meos defectus eſſe mihi cauſam oblivendi Tui & inobediendi Tibi, peto à Te gratiam, *Domine*, ut tuæ Perfectiones & tuæ Virtutes ſint mihi cauſa fideliter amandi, & verè ſerviendi Tibi; „& placeat Tibi, quòd ego poſſim mori „ad dandum laudem de tua honorata Perfectione.

26. *O Domine DEVS!* Si à magnis flu-

fluminibus exeunt & derivantur torrentes & rivi, similiter exit & derivatur à tua Perfectione omne complementum & omnis perfectio, quæ est in nobis: igitur placeat tuæ Perfectioni non habere vacuum nec indigentem gratiâ tuum servum & tuum benevolum.

27. Adeò tuus subditus & tuus captivus & tuus homo est egenus, *Domine*, & adeò indiget recipere gratiam & benedictionem à tua Perfectione, quòd omni die à Te petat, ut ei des; & omni die eum exaudis & ei das, & non das ei tantum, quòd non sit ei necessarium ultra petere, ut plus des.

28. K. *O Domine bone! O Domine misericors! O Domine liber, plene gratiâ!* Sicut est proprium tuæ Perfectioni dare & facere gratias & remissiones perfectè, ita est proprium nobis ratione nostrorum defectuum petere adjutorium & succursum à Te, qui es totum nostrum bonum & tota nostra salus.

29. Benedicta sit, *Domine DEVS,*
tua

tua Perfectio & omne, quod à Te est; quia proprium est ei dare perfectionem rei, postquam dedit ei principium; & ratione istius proprietatis, quam ego scio in Te, ausus sum intrare in adeò magnum Opus, sicut est iste *Liber Contemplationis*.

30. „Nisi ego, *Domine*, in Te scirem „tantam Perfectionem, non aggressus essem principium hujus Libri, quod mihi „dedisti, quia est mihi nimis grave & onerosum Opus; sed, quia confido in tua Perfectione, ideo audeo progredi omnibus „meis viribus in isto Opere, quod est *Ars Contemplationis in nostrum Dominum „DEVM*.

CAPUT CI.

QVOMODO NOSTER DOMINVS DEVS sit perfectus in omnibus suis Operibus.

1. **JESV** *Christe Domine!* Tibi detur gloria & laus omni tempore, & benedicta

dicta sint omnia opera, quæ fecisti in hoc mundo; quia quidquid fecisti, in quantum es **DEUS**, est perfectum & completum opus, & quidquid fecit tua Humanitas, est perfectum & completum sinè ullo defectu.

2. Unde, cùm tua gloriosa Essentia, *Domine DEVS*, sit perfecta in omnibus rebus, necessariò convenit, quòd omnia tua opera sint perfecta & completa in omnibus bonis; quia non est ulla res illarum, quas facis, ex qua posset devenire defectus & diminutio tuæ sanctæ Essentiæ.

3. Si omnia opera tuæ Deitatis oportet, *Domine*, esse perfecta, idem est de operibus tuæ Humanitatis; & hoc est ratione conjunctionis ipsius cum Deitate, per quam conjunctionem est tanta virtus in tua Humanitate, quòd quidquid ipsa fecit & dixit in hoc mundo, oporteat esse completum & perfectum.

4. b. *O Rex Regum! O Domine Dominorum! O Princeps Principum!* Si pluvia est complementum & abundantia herbis siti-entibus

entibus super terram, quando venit opportuno tempore, similiter tua operatio est complementum & perfectio omnibus rebus, quæcunque sunt creatæ & factæ, quia deficiat in ulla creaturarum.

5. Sicut ratione magnæ Bonitatis, quæ est in tua Deitate, *Domine*, oportet omnia tua opera pervenire ad perfectionem, ita ratione magnæ Bonitatis tuæ Humanitatis oportet omnia opera, quæ sunt ex parte ipsius, pervenire ad tantam perfectionem, quòd ultra eam non possit esse alia major & virtuosior.

6. Sicut omnia tua opera, *Domine DEVS*, veniunt ad perfectionem ratione magnæ Bonitatis, quæ est in Te, ita omnia opera, quæ ego feci intuitu mei amoris & honoris, venerunt ad defectum.

7. c. *Domine vere DEVS*, qui per lacrymas & ploratus & veras contritiones Te humilias ad remissiones! Omnia tua Opera sunt perfecta ratione intentionis, quam habes in omnibus eis; nam, quia operaris, ut videaris bonus, & ut sis amatus &

volitus & laudatus ; propterea dignum & justum est omnia tua Opera venire ad perfectionem.

8. Ratio, quare dignum & justum est, quòd opera, quæ peccatores faciunt in hoc mundo, non veniant ad perfectionem, est, *Domine*, intentio, quâ operantur; nam, quoniam ipsi faciunt id, quod faciunt, ut laudentur & honorentur, & habeant delectationes temporales in hoc mundo, est valde rationabile, quòd sua opera non veniant ad perfectionem, quia sua intentio est in defectu.

9. Unde benedictus sis, *Domine DEVS*, à quo veniunt omnes perfectiones & omnia complementa, & nos simus vilipenssi & reprehenssi, quia putamus, quòd nostra opera veniant ad perfectionem, & veniunt ad defectum; & quando putamus, quòd per ipsa videamur perfecti, demonstramur defectuosi & pleni peccato.

10. d. *Domine vere DEVS*, qui inspirasti sanctos Prophetas in via Veritatis, & illuminasti beatos Apostolos in diversis linguis!

Non

Non adeò respicit homo dispositionem creaturarum, quòd possit in eis percipere ullum defectum ex parte Tui; quia nemo posset cogitare nec æstimare, quomodo ipsæ possent meliùs creari, quàm creatæ sunt.

11. Qui respicit, *Domine*, ordinationem & dispositionem, in qua posuisti hominem ad lucrandum meritum gloriæ vel meritum pœnæ, non potest in ea invenire meliorationem, nec potest intelligere in ea ullum defectum ex parte Tui.

12. Qui bene velit considerare & æstimare, *Domine*, ordinationem gloriæ paradisi & dispositionem pœnæ inferni, & velit cogitare, quomodo per gloriam paradisi demonstretur tua Bonitas & tua Misericordia, & per pœnam inferni tua Justitia & tuum Dominium, & velit respicere, quomodo per gloriam paradisi cognoscatur pœna infernalis, & per pœnam infernalem gloria paradisi, non poterit invenire nisi perfectionem tui Operis.

13. e. *O Domine DEVS, qui es altus*

Do-

Dominus super omnes altitudines, & sapiens super omnes sapientias ! Sicut sensus corporales deficiunt ad progrediendum ultra terminum, intra quem sunt terminati, ita sensus spirituales deficiunt ad attingendum & percipiendum omnem perfectionem & complementum tui Operis.

14. Tot sunt, *Domine*, tua opera & adeo diversa, & adeo magna est perfectio, quæ est in eis, quod non sit sensus nec intellectus hominis, qui possit sufficere ad ascendendum ad altitudines & nobilitates & perfectiones ipsorum.

15. Sicut homo non habens oculos habet aliquam cognitionem de diversitatibus figurarum, quas palpat, & illam cognitionem habet ratione suæ palpationis; ita, *Domine*, nos intelligimus in parte perfectionem, quæ est in tuis operibus; sed sicut homo non habens oculos non potest percipere diversitates colorum, quia non habet oculos, ita nos non possumus percipere omnia bona & omnes perfectiones tuorum operum, quia nostra cognitio est terminata in eis.

eis.

16. f. *Amorose Domine, qui inamorasti me de tuo Amore & de tua Voluntate! Si homo non potest sufficere ad attingendum & intelligendum omnes defectus, qui sunt in operibus hominum peccatorum plenorum defectibus: igitur impossibile est, quòd possit attingere omnem perfectionem tuorum operum venientium à tua Perfectione.*

17. *Multoties inquisivi, Domine, per vicos & plateas & per alia loca, an possem invenire & videre ullam rem, quam homo fecerit, quæ sit perfecta, & non tantum quæsi, quòd potuerim eam invenire; & si illam quæro omnibus meis sensualitatibus & intellectualitatibus, adhuc mihi non sufficiunt ad inveniendum eam.*

18. *Ratio, quare omnia tua opera, Domine DEVS, sunt perfecta, est, quia Tu es solus & omnipotens, & non est, qui possit resistere tuæ Voluntati; & propterea das perfectionem omni, cui vis; sed non est ita de nobis; nam, quia sumus multi &*
ha-

358 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
habemus differentes voluntates, & non habemus potestatem nec scientiam perfectam, propterea nostra opera non possunt esse perfecta.

19. g. *O misericors Domine, plene dulcedine & pietate!* Quoniam Tu habes Potestatem dandi complementum & perfectionem omnibus rebus, & iste *Liber Contemplationis* est ad dandum laudem de tua Bonitate & de tua Perfectione, peto à Te gratiam, *Domine*, ut ipsum adducas ad perfectionem, quia ego non possem eum perficere sine tuo auxilio; cum meo corpori deficient sanitas & potestas, & meae animae intelligentia & scientia ad inveniendum novas rationes & nova dictamina ad complendum ipsum.

20. „Si Tibi placeat, *Domine*, dare perfectionem isti Operi, quod est *Ars Contemplationis*, precor Te, ut istum Librum facias venire in diversas partes & in diversa loca, ut Catholici & homines Religiosi contemplantur in Te secundum Artem & modum hujus Operis.

21. *Om-*

21. Omnes illi, ad quos iste Liber per-
veniet, Domine, dummodo diligenter velint
contemplari in eo, poterunt cognoscere & per-
cipere tuam Bonitatem & suam fragilita-
tem; & quilibet poterit cognoscere, quanam
lex sit vera, & poterit inamorare suam ani-
mam, ut veniat ad Martyrium pro tuo Amo-
re: igitur, cum iste Liber sit occasio adeo
magni boni, placeat Tibi ei dare perfectio-
nem & ipsum remittere ad diversa loca.

22. h. Domine gloriose, qui salvas & de-
fendis tuos amicos & tuos benevolos ab omni-
bus malis! Nisi Tu esses in esse, ego non
essem: igitur quoniam tuum gloriosum Esse
est causa mei esse, peto à Te gratiam, ut
adducas ad perfectionem omnia mea verba
& omnia mea dictamina & omnia mea de-
sideria.

23. Si ita sit, Domine, quod tua perfec-
tio sit perfectio omnium meorum verborum
& omnium meorum dictaminum & omni-
um meorum desideriorum, sequetur, quod
tota mea voluntas & tota mea potestas &
omnes meæ vires & omnis mea intentio
erunt

erunt in dando laudem de tua Perfectione,
à qua omnia mea opera accipient perfec-
tionem.

24. Si meæ preces & petitiones non
sunt perfectæ in precando & petendo à Te,
Domine, Tibi, qui perficis omnia, placeat
eas acceptare, sicut si essent perfectæ; nam,
quoniam ego facio, quod possum in pre-
cando Te & petendo à Te, in tantum de-
bet suscipi, sicut si perfectè precarer & pe-
terem.

25. i. *Domine vere DEVS, qui amas & il-
luminas & salvas omnes illos, qui Te amant!*,
Cum tuus servus peragraverit multa loca
plana & montuosa, & multa loca deserta
& populata, & multas aquas dulces &
salfas, & multoties viderit opera Regum
& aliorum Baronum, plus laudari & me-
morari, quàm tua, valde miratus est.

26. Nam valde miror, *Domine*, quòd
plures homines sint laudatores & memora-
tores operum plenorum defectibus & veni-
entium à defectibus, quàm operum perfec-
torum & sumentium perfectionem in tua

Per-

Perfectione & Bonitate.

27. Qui laudant honoratos homines in rebus, in quibus eos vident bonos, etiam deberent ipsos vituperare in rebus, in quibus vident eos defectuosos & vitiosos; sed ipsi, *Domine*, hoc non faciunt, & omittunt laudare tua opera, in quibus non est ullus defectus nec ulla diminutio.

28. K. O *Domine* *DEVS*, in quo est omnis Fortitudo & omnis Virtus & omnis Veritas & omnis Benedictio! Si ita esset, quòd opera, quæ homines faciunt, essent æquè perfecta sicut tua, non esset mirum, si multum laudarentur, sed cum homo videat tua opera esse perfectiora omnibus aliis, propterea debet nobilius ipsa laudare, quàm omnia alia.

29. Quia tua opera, *Domine*, sunt omnia in perfectione, propterea quò plus homo ea laudat, eo plus accedit ad perfectionem, & recedit à defectu; sed non est ita de nostris operibus; nam, quia omnia ipsa sunt in defectu, propterea, quò plus homo ea laudat, eò plus recedit à perfectione & ac-
ccedit

cedit ad defectum.

30. Cúm tua opera, *Domine DEVS*, sint omnia perfecta sinè ullo defectu, & nostra sint omnia defectuosa, nolo laudare ulla alia, nisi tua, & me do & offero ad laudandum Perfectionem, quæ est in omnibus operibus factis & ordinatis à tua *Essentia* divina.

CAPUT CII.

QVOMODO OMNIS NOSTRA
perfectio sit in Perfectione nostri Domini
DEI.

1. **O** *DEVS* gloriose, *honorate super omnes honorationes, potens super omnes potestates!* Tu es omnis nostra perfectio, quia Tu, *Domine*, nos creasti & nos vivificas & nos sustines & nobis das omnia necessaria in hoc sæculo & in altero.

2. Sicut privationi est improprium esse, ita, *Domine*, est improprium nobis posse recipere perfectionem ab ulla alia re, nisi à
 Te:

Te: unde benedictus sis, *Domine DEVS*, quia, sicut vacuitas non potest inveniri in re plena, ita nostrum complementum non potest inveniri in ulla alia re, nisi in tua Perfectione.

3. Si nos simus tristes & desolati & irati, Tu, *Domine*, nos lætificas & dirigis & consolaris & placas & inamoras, & Tu nobis succurris & nos adjuvas in omnibus nostris defectibus & in omnibus nostris necessitatibus.

4. b. *O liberalis Domine, virtuose, plene omnibus Bonitatibus & omnibus Perfectionibus!* Benedictus sis Tu, qui es adeò perfectus in Te ipso, quòd tua Perfectio sit nobis tanquam fons vivus, in quo satiantur omnes bibentes ex eo.

5. Omnes, qui sunt infirmi & contracti & pauperes & ignorantes & malè se habentes propter defectus hujus mundi, *Domine*, possunt invenire sanitatem & integritatem & vitam & divitias & scientiam in tua gloriosa Perfectione, & nullius rei, quæ sit ad bonum & utilitatem sui corporis & suæ

suæ animæ, in Te invenient defectum.

6. Omnium bonorum & omnium virtutum, quorum & quarum est in nobis, *Domine*, indigentia, est in Te adeò magna abundantia, quòd non posset esse major, quàm sit.

7. c. *O Domine DEVS, qui es vera Lux & verus Splendor, à quo recipiunt lucem & splendorem omnes aliæ luces & omnes alii splendores!* Nos putamus venire ad perfectionem per habere divitias & sanitatem corporis & per habere corporalem fortitudinem & pulchritudinem; & quando putamus habere perfectionem per istas res, invenimus nos plenos defectibus, quia omnes sunt plenæ defectibus.

8. Et ideo, *Domine*, omnes invenimus nos deceptos in rebus corporalibus; quia, quò plures earum congregamus & possidemus, eò plures defectus habemus; nam quoniam ipsæ non sunt sinè defectibus, quò plures homo habet, eò plús est propinquus & conjunctus defectibus.

9. Igitur stultus est, *Domine*, qui putat

tat invenire perfectionem in divitiis, quia mors eas aufert; & stultus est, qui putat invenire perfectionem in pulchritudine & fortitudine corporis, quia infirmitas eas destruit & debilitat; & stultus est, qui putat invenire perfectionem & felicitatem in vana gloria & delectatione hujus mundi, quia plus poenae & miseriae est in eis, quam felicitatis & gloriae.

10. d. *Domine vere DEVS, qui es virtuosus super omnes virtutes & bonus super omnes bonitates! Qui est inquisitor plenitudinis & perfectionis, inquirat eas in Te & non in ulla alia re; quia, quoties eas inquires in Te, poterit eas invenire, & non inquires tantum in alia re, quod possit eas invenire.*

11. Quotiescunque putamus accipere plenitudinem & perfectionem ab ulla alia re nisi à Te, *Domine*, toties cadimus in defectum & indigentiam, & sumus similes illi, qui quærit ignem in aqua & aquam in igne.

12. Qui vult plenitudinem benedictionis

tionis & gratiæ, veniat ad inquirendum eam in Te; quia in Te inveniet omnem plenitudinem & perfectionem; & qui vult esse pauper & miser & infelix, inquiret suum bonum & suam utilitatem, ubi non est, & ubi est suum malum & sua destructio.

13. e. *O Domine DEVS, qui cooperis & vestis gratiâ & benedictione omnes, quos vis!* Sicut est improprium & contra naturam; quòd à privatione possit derivari & exire plenitudo & perfectio, ita est proprium & secundum rationem & naturam, quòd à tua Perfectione veniat perfectio & plenitudo omnibus nobis.

14. De nulla re, quæ habeat principium & finem, potest venire complementum & perfectio; cum nulla res, in qua sit defectus, possit esse causa perfectionis & complementi: igitur, cum Tu, *Domine*, sis infinitus & æternus, oportet Te esse causam nostræ perfectionis & nostri boni & nostræ salutis.

15. Si Tu, *Domine DEVS*, es perfectio

tio

tio & complementum omnium nostrum ratione tuarum honorificentiarum & tuarum nobilitatum, nos sumus deficientes & pauperes & miseri ratione nostræ pauperis potestatis & nostræ magnæ miseriæ & fragilitatis: igitur ratione hujus oportet, quòd nostrum bonum & nostram restorationem in Te inquiramus & à Te petamus & à Te speremus.

16. f. *Cælestis Domine, in quo est Trinitas Personarum, & Vnitas Essentia:* Si nos recipimus perfectionem à Te lætando in tuis Virtutibus & in tuis Perfectionibus, etiam possumus eam recipere plorando nostra peccata & nostros defectus, & confitendo nostras culpas: unde benedicta sit talis Perfectio, qualis est tua, quia omnibus modis potest homo recipere perfectionem à Te, & in Te.

17. Cúm nostra perfectio, *Domine DEVS*, non sit in ulla alia re, nisi in Te, nullatenus possumus eam invenire inquirendo extra Te, sive inquiramus per viam lætitiæ, sive per viam tristitiæ; sed in Te
om-

omnibus modis & omnibus viis invenit
homo esse nostram perfectionem.

18. Et ideo, *Domine*, tuus subditus &
tuus fervus lætando, contemplando, aman-
do & desiderando quærit in Te suum com-
plementum, & suam perfectionem, & ocu-
lis lacrymosis & corde pœnitente suorum
gravium peccatorum & suorum mortali-
um defectuum Te orat & precatur, ne sis
ei absens, quia in alio non est suum bonum
& sua salus, nisi in Te.

19. g. *O Domine vere DEVS, in quo in-
veniunt remedium & requiem omnes sancti
& sancta paradisi!* Sicut tua Deitas est per-
fectio omnium nostrum ratione magnæ Bo-
nitatis, quæ est in Te, ita sancta Humani-
tas, quam assumpsisti in nostra Domina
sancta MARIA, est perfectio & comple-
mentum omnium nostrum.

20. Adcò magnam honorationem &
exaltationem recepit, *Domine DEVS*, tua
Humanitas per conjunctionem Deitatis,
quòd omnes nos inde fuerimus exaltati &
elevati, & quòd plus ipsa fuit honorata &

no-

nobilitata, eò plús fuimus perfecti & nobilitati per eam.

21. Quia conjunctio tuæ Deitatis & tuæ Humanitatis, *Domine DEVS*, non habet finem, nobilitas & perfectio, quam recipimus à tua Humanitate, est majoris dignitatis & majoris nobilitatis, quàm esset, si conjunctio tuæ Deitatis & tuæ Humanitatis haberet finem.

22. h. *Pie Domine, misericors, plene gratiâ & indulgentiis*: Quoties meæ considerationes & meæ recordationes & mea desideria sunt extra Te, toties invenio meam animam vacuum & vanam & plenam defectibus; & quamprimùm verto meam considerationem & meam memoriam ad tuas Perfectiones, eam invenio plenam & completam in ipsis.

23. Quid prodest homini cogitare & respicere viridaria & flores & ripas & prata & villas & castella & alias pulchritudines? nam quantumcunque homo, *Domine*, cogitet & respiciat istas res, non poterit invenire, nisi indigentias & defectus & fragili-

tates & miserias.

24. Sicut gallina frustra volvit & revolvit paleas in quibus nullum est granum, ita, *Domine*, frustra laborat, qui inquit perfectionem & complementum in alia re, nisi in Te; quia in omni alia re sunt manifesti defectus, si bene perpendatur; & in Te est tanta Perfectio, quòd sufficiat omnibus nostris necessitatibus.

25. i. *Gloriose Domine, qui es potens salvare omnes, quos Tibi placet salvare!* Quid valet homini vani-glorioso velle demonstrare perfectionem in suis verbis & in suis operibus & in suis pulchritudinibus & in suis divitiis? quoniam, quò plus putat demonstrare se nobilem & perfectum, eò plus monstrat se vilem & plenum defectibus, cum in omni, quod facit, sit defectus.

26. *Amorose Domine, plene Veritate & Gratia!* Sicut per magnam siccitatem exsicantur fontes & paludes, & moriuntur herbae, ita per perfectionem, quam inquirimus in nobis ipsis, crescunt & multiplicantur in nobis nostri defectus; sed sicut per magnam abun-

abundantiam pluviae implentur paludes & fontes & torrentes, ita per hoc, quod inquiramus nostras perfectiones in Te, omnes nostri defectus vertuntur in perfectiones.

27. *O Domine!* Beati sunt omnes, qui suam plenitudinem & perfectionem inquirunt in Te & petunt à Te; quia ibi eas inquirunt, ubi possunt eas invenire; & miseri sunt omnes, qui ab alio putant habere ullum bonum & ullam benedictionem; quia nunquam habebunt id, quod volunt, nec habebunt, à quo recipiant ullum bonum & perfectionem.

28. *K. Fortis Domine super omnes fortitudines, vigorose super omnes potestates!* Nullus homo, *Domine*, potest dare perfectionem rei, quam incipit, nisi habeat voluntatem & potestatem & scientiam; quia nullum bonum opus venit ad utilitatem & perfectionem sine istis tribus rebus.

29. *Cum per tuam gratiam, Domine DEVS, inceperimus istam Artem Contemplationis, & per tuam Potestatem & per tu-*
am

372 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl.*
am Sapientiam & per tuam Voluntatem
perfecerimus *secundum Librum & primum*
Volumen, peto à Te gratiam, ut Tibi pla-
ceat dare perfectionem & complementum
aliis Libris & aliis Voluminibus.

30. Tibi, *Domine DEVS*, sint laus &
gloria & gratiarum actiones, qui dedisti
tale complementum & talem perfectionem
huic *Arti Contemplationis*, „quòd ipsa sit
„sufficiens sapientibus & ignorantibus, Re-
„ligiosis & sæcularibus, divitibus & pau-
„peribus, ut quilibet possit contemplari se-
„cundum suum modum & dispositionem
„per istum Librum in tua gloriosa Essentia
„divina.

PERFECTUM EST PRIMUM
VOLUMEN LIBRI CONTEM-
PLATIONIS AD GLORIAM
ET LAUDEM NOSTRI
DOMINI DEI.

INDEX

TITULORUM TOMI III.

VOLUMEN I.

LIBER II.

DISTINCTIO XIV.

De divino Dominio.

- CAP. 66.** Quomodo sit conveniens & rationabile nostrum Dominum DEUM esse Supremum Dominum per exaltationem Nobilitatis fol. 1.
67. Quomodo DEUS mereatur habere dominium, quia est Benefactor. 11.
68. Quomodo DEUS mereatur esse noster Dominus, quia nos redemit. 20.

DIS-

DISTINCTIO XV.

De divina Sapientia.

- CAP. 69. Quomodo DEUS sit sapiens
in sua Essentia. fol. 31.
70. Quomodo DEUS sit sapiens in
omni eo, quod facit. 41.
71. Quomodo Sapientia DEI extra-
hat de malo bonum. 51.

DISTINCTIO XVI.

De divina Justitia.

72. Quomodo noster Dominus DEUS
sit justus in se ipso. 63.
73. Quomodo DEUS sit justus in An-
gelis & in dæmonibus. 72.
74. Quomodo DEUS sit justus in ho-
minibus divitibus, & in pauperi-
bus. 81.
75. Quomodo DEUS sit justus inter
hominem injuriantem & hominem

in-

INDEX:

375.

injuriatum. fol. 91.
CAP. 76. Quomodo noster Dominus
DEUS sit justus inter hominem
justum, & hominem peccato-
rem. 100.

77. Quomodo DEUS sit justus in
hominibus Catholicis & in infide-
libus. 110.

DISTINCTIO XVII.

De Largitate nostri Domini DEI.

78. Quomodo noster Dominus DEUS
sit largus erga omnes creaturas. 122.

79. Quomodo noster Dñs DEUS sit
largus erga hominem, quia dedit
eis esse humanum. 130.

80. Quomodo noster Dominus DEUS
sit largus, quia dat hominibus bona
temporalia. 139.

81. Quomodo noster Dominus JE-
SUS Christus fuerit largus de sua
benedicta Humanitate. 148.

82. Quo-

INDEX.

376

CAP. 82. Quomodo noster Dominus DEUS sit largus ratione magnorum donorum, quæ dat in paradiso. fol. 157.

DISTINCTIO XVIII.

De Adjutorio, quod noster Dominus DEUS facit hominibus.

83. Quomodo noster Dominus DEUS adjuvet omnes illos, qui pro ejus amore laborant. 167.

84. Quomodo noster Dominus DEUS adjuvet homines libenter facientes eleemosynam pro amore sui. 177.

85. Quomodo noster Dominus DEUS adjuvet homines justos à suis mortalibus inimicis. 187.

86. Quomodo noster Dominus DEUS adjuvet omnes illos, qui faciunt poenitentiam. 197.

DIS-

INDEX.
DISTINCTIO XIX.

377

De Humilitate, qua est in nostro Domino
DEO.

- CAP. 87.** Quomodo noster Dominus DEUS se humiliaverit, quando assumpsit humanam carnem. fol. 207.
88. Quomodo noster Dominus DEUS fuerit humilis in hoc mundo in omnibus suis operibus. 217.
89. Quomodo noster Dominus JESUS Christus fuerit humilis in omnibus suis verbis. 226.
90. Quomodo noster Dominus JESUS Christus fuerit humilis in sua sancta Passione. 236.
91. Quomodo noster Dominus DEUS se humiliet homini per opera sacrificii. 247.
92. Quomodo noster Dominus DEUS se humiliet orationi hominum. 257.

B b

DIS-

DISTINCTIO XX.

De magna Misericordia divina.

- CAP. 93. Quomodo noster Dominus DEUS sit misericors ratione suæ magnæ Bonitatis. fol. 268.
94. Quomodo noster Dominus DEUS sit misericors ratione precum, quæ ei fiunt. 278.
95. Quomodo noster Dominus DEUS sit misericors ratione nostrarum magnarum necessitatum. 288.
96. Quomodo noster Dominus DEUS sit misericors erga omnes illos, qui in sua Misericordia confidunt. 297.

DISTINCTIO XXI.

De Gloria paradisi.

97. Quomodo homo glorificetur in divina Essentia. 309.
98. Quomodo homines justi in paradiso

diso glorificabuntur in Humanitate
nostri Domini DEI JESU Chris-
ti. fol. 319.

CAP. 99. Quomodo Beati paradisi glo-
rientur in suamet beatitudine. 330.

DISTINCTIO XXII.

De Perfectione nostri Domini DEI.

100. Quomodo noster Dominus DE-
US sit perfectus in sua Essentia di-
vina. 341.

101. Quomodo noster Dominus DE-
US sit perfectus in omnibus suis
operibus. 351.

102. Quomodo omnis nostra perfec-
tio sit in Perfectione nostri Domini
DEI. 362.

R. L. L. L.

654